

Grupa Kapitałowa
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółki Akcyjnej

Skrócone śródroczne
skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za I kwartał 2019 roku

Spis treści

Wstęp	4
Wybrane dane finansowe	7
1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU	7
2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)	8
3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)	9
4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników kwartalnych	10
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe	11
1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat	11
2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	12
3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	13
4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	14
5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	17
Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	19
1. Informacje o PZU i Grupie PZU	19
2. Struktura akcjonariatu	29
3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy	29
4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy	31
5. Korekty błędów lat ubiegłych	38
6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	38
7. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego	39
8. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	39
9. Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	67
10. Aktywa i zobowiązania warunkowe	67
11. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	67
12. Zarządzanie kapitałem własnym	70
13. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	71
14. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej	81
15. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne	91
16. Otoczenie makroekonomiczne	91
17. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników	93
18. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach	94
19. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	95
20. Niespłatenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki	95
21. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	95
22. Dywidendy	95
23. Sprawy sporne	95
24. Pozostałe informacje	99

Kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR)	103
1. Śródroczny bilans	103
2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych.....	105
3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych.....	106
4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat	107
5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym	108
6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych	111
7. Wprowadzenie	113
8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości.....	113
9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości.....	113
10. Objasnienie różnic między wcześniej publikowaną kwartalną informacją finansową a danymi zaprezentowanymi w śródrocznym raporcie okresowym	114

Wstęp

Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (odpowiednio „skrótowe śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe” oraz „Grupa PZU”) sporządzono zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Komisję Unii Europejskiej oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za 2018 rok.

Kwartałna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej

Zgodnie z §62 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych częścią skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest kwartałna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej Grupy PZU – PZU.

W myśl art. 45 ust. 1a Ustawy o rachunkowości, sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSSF.

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, sprawozdania jednostkowe PZU sporządza się zgodnie z PSR, określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 roku, poz. 562);
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 277).

W sprawach nieuregulowanych Ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości lub MSSF.

Okres objęty skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono za okres 3 miesięcy od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w milionach złotych.

Walutą funkcjonalną spółek z siedzibą na Litwie, Łotwie i w Szwecji jest euro, spółek mających siedzibę na Ukrainie – hrywna ukraińska, a spółki w Wielkiej Brytanii – funt brytyjski.

Kursy walut

Dane finansowe zagranicznych jednostek zależnych przelicza się na polskie złote:

- aktywa i zobowiązania – po średnim kursie ustalonym przez NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego;
- pozycje rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów – po średniej arytmetycznej średnich kursów ustalanych przez NBP na daty kończące każdy miesiąc okresu sprawozdawczego.

Waluta	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 grudnia 2018	1 stycznia – 31 marca 2018	31 marca 2019	31 grudnia 2018	31 marca 2018
euro	4,2978	4,2669	4,1784	4,3013	4,3000	4,2085
funt brytyjski	4,9733	4,8142	4,7511	4,9960	4,7895	4,7974
hrywna ukraińska	0,1388	0,1330	0,1257	0,1411	0,1357	0,1298

Założenie kontynuowania działalności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Działalność zaniechana

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek istotnego rodzaju działalności.

Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega istotnej sezonowości lub cykliczności.

Słowniczek pojęć

Poniżej wyjaśniono najważniejsze pojęcia i skróty użyte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Nazwy spółek

AAS Balta – Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta.

Alior Bank – Alior Bank SA.

EMC – EMC Instytut Medyczny SA.

Falck CM – Falck Centra Medyczne sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa Alior Banku – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi: Alior Services sp. z o.o., Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o. w likwidacji, Alior Leasing sp. z o.o., Meritum Services ICB SA, Alior TFI SA, New Commerce Services sp. z o.o., Absource sp. z o.o., Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o., Corsham sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa Pekao – Pekao wraz z jednostkami zależnymi: Pekao Bankiem Hipotecznym SA, Centralnym Domem Maklerskim Pekao SA, Pekao Leasing sp. z o.o., Pekao Investment Banking SA, Pekao Faktoring sp. z o.o., Pekao Powszechnym Towarzystwem Emerytalnym w likwidacji, Pekao Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych SA, Centrum Kart SA, Pekao Financial

Services sp. z o.o., Centrum Bankowości Bezpośredniej sp. z o.o., Pekao Property SA w likwidacji, FPB – Media sp. z o.o. w upadłości, Pekao Funduszem Kapitałowym sp. z o.o. w likwidacji, Pekao Investment Management SA, Domem Inwestycyjnym Xelion sp. z o.o.

[Link4](#) – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA.

[Pekao](#) – Bank Pekao SA.

[PZU, jednostka dominująca](#) – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

[PZU Ukraina](#) – PrJSC IC PZU Ukraine.

[PZU Ukraina Życie](#) – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance.

[PZU Życie](#) – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna.

[Tuw PZUW](#) – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

[Pozostałe definicje](#)

[BFG](#) – Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

[CGU](#) – jednostka generująca przepływy pieniężne (ang. *cash generating unit*).

[GOOZPDO](#) – główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w rozumieniu MSSF 8 – Segmenty operacyjne.

[GPW](#) – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie.

[IBNR](#) – ang. *Incurring But Not Reported* lub II rezerwa – rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone.

[Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2018 rok](#) – roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2018 rok, sporządzone zgodnie z PSR, podpisane przez Zarząd PZU 12 marca 2019 roku.

[KNF](#) – Komisja Nadzoru Finansowego.

[Kodeks spółek handlowych](#) – ustawa z 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 505).

[MSSF](#) – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 31 marca 2019 roku zostały opublikowane i weszły w życie.

[NBP](#) – Narodowy Bank Polski.

[PGK](#) – Podatkowa Grupa Kapitałowa zawiązana na mocy umowy podpisanej 20 września 2017 roku pomiędzy 13 spółkami Grupy PZU: PZU, PZU Życie, Link4, PZU Centrum Operacji SA, PZU Pomoc SA, Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o., PZU Zdrowie SA, Tulare Investments sp. z o.o., Battersby Investments SA, Ipsilon sp. z o.o., PZU Finanse sp. z o.o., PZU LAB SA, Omicron Bis SA. PGK powołana została na okres 3 lat – od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku. Spółką dominującą i reprezentującą PGK jest PZU.

[POCI](#) – aktywa finansowe nabyte lub utworzone, dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (ang. *purchased or originated credit – impaired financial assets*)

[PSR](#) – ustawa z 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 351) oraz przepisy wydane na jej podstawie.

[RMSR](#) – Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

[Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych](#) – rozporządzenie Ministra Finansów z 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

[Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2018 rok](#) – skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

[UKNF](#) – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

[UOKIK](#) – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

[Ustawa o działalności ubezpieczeniowej](#) – ustawa z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 381 z późn. zmianami).

[ZWZ PZU](#) – Zwyczajne Walne Zgromadzenie Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej.

Wybrane dane finansowe

1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2019	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2019	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 901	5 831	1 373	1 396
Składki zarobione netto	5 592	5 458	1 301	1 306
Przychody z tytułu prowizji i opłat	961	997	224	239
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	3 021	2 219	703	531
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 958)	(3 626)	(921)	(868)
Zysk brutto	1 487	1 316	346	315
Zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	747	627	174	150
Zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących	265	349	62	84
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 315 217	863 511 199	863 315 217	863 511 199
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	0,87	0,73	0,20	0,17

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	mln zł 31 marca 2019	mln zł 31 grudnia 2018	mln EUR 31 marca 2019	mln EUR 31 grudnia 2018
Aktywa	337 625	328 554	78 494	76 408
Kapitał podstawowy	86	86	20	20
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	15 798	14 925	3 673	3 471
Udziały niekontrolujące	22 750	22 482	5 289	5 228
Kapitały, razem	38 548	37 407	8 962	8 699
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 315 028	863 248 013	863 315 028	863 248 013
Wartość księgową na akcję zwykłą (w zł/ euro)	18,30	17,29	4,25	4,02

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2019	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2019	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	979	(4 693)	228	(1 123)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(7 351)	5 929	(1 710)	1 419
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(411)	2 193	(96)	525
Przepływy pieniężne netto, razem	(6 783)	3 429	(1 578)	821

2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)

Dane z bilansu	mln zł 31 marca 2019	mln zł 31 grudnia 2018	mln zł 31 marca 2018	mln EUR 31 marca 2019	mln EUR 31 grudnia 2018	mln EUR 31 marca 2018
Aktywa	46 031	43 567	43 818	10 702	10 132	10 412
Kapitał podstawowy	86	86	86	20	20	20
Kapitały, razem	14 668	13 925	13 790	3 410	3 238	3 277
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/ euro)	16,99	16,13	15,97	3,95	3,75	3,79

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2019	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2019	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	3 729	3 769	868	902
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	358	395	83	95
Wynik netto na działalności inwestycyjnej ¹⁾	130	113	30	27
Zysk netto	237	246	55	59
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	0,27	0,28	0,06	0,07

¹⁾ Uwzględniono pozycję „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)

Dane z bilansu	mln zł 31 marca 2019	mln zł 31 grudnia 2018	mln zł 31 marca 2018	mln EUR 31 marca 2019	mln EUR 31 grudnia 2018	mln EUR 31 marca 2018
Aktywa	28 002	27 556	28 653	6 510	6 408	6 808
Kapitały, razem	4 777	4 451	4 788	1 111	1 035	1 138

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie oraz ogólnego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2019	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2019	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 070	2 079	482	498
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	342	353	80	84
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	356	166	83	40
Zysk netto	235	269	55	64

4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników kwartalnych

Wynik finansowy netto Grupy PZU w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku wyniósł 1 012 mln zł i był wyższy o 3,7% od wyniku netto za analogiczny okres roku poprzedniego. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 747 mln zł wobec 627 mln zł w 2018 roku (wzrost o 19,1%).

Z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych¹ wynik netto spadł o 7,6% względem ubiegłego roku.

Wskaźnik ROE przypadający jednostce dominującej (PZU) za okres od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku wyniósł 19,5%, co oznacza wzrost o 2,1 p.p. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Wpływ na działalność Grupy PZU w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego miały następujące elementy:

- wyższy wynik na notowanych instrumentach kapitałowych w szczególności ze względu na lepszą koniunkturę na GPW;
- wzrost składki przypisanej brutto w grupie ubezpieczeń NNW i ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego, wyższą sprzedaż w spółkach zagranicznych (głównie w ubezpieczeniach komunikacyjnych) oraz rozwój portfela grupowych produktów zdrowotnych;
- niższy wynik na ubezpieczeniach w segmencie klienta korporacyjnego, w efekcie wyższej szkodowości portfela ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych oraz spadku rentowności ubezpieczeń OC komunikacyjnych;
- wyższa rentowność w segmencie ubezpieczeń masowych – efekt lepszego wyniku w ubezpieczeniach komunikacyjnych (w I kwartale 2018 roku doszacowanie rezerwy na zadośćuczynienia) częściowo niwelowanego spadkiem rentowności w grupie ubezpieczeń majątkowych (wyższy poziom szkód powodowanych przez pożary i porywisty wiatr);
- wzrost rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych w efekcie stale rosnącego portfela ubezpieczeń, w tym zdrowotnych oraz zmiany miksu w grupie produktów indywidualnie kontynuowanych z niższym jednostkowym kosztem tworzenia rezerw na przyszłe wypłaty świadczeń;
- wyższy wynik na ubezpieczeniach indywidualnych w efekcie rosnącego portfela wysokomarżowych ubezpieczeń ochronnych, w tym bankowych;
- niższe wyniki w segmencie działalności bankowej w związku ze wzrostem składek do BFG.

¹ Zdarzenia jednorazowe obejmują jednorazowy efekt doszacowania rezerw w ubezpieczeniach majątkowych na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za stany wegetatywne (w okresie porównywalnym).

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe

1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	8.1	5 901	5 831
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(102)	(51)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		5 799	5 780
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		(207)	(322)
Składki zarobione netto		5 592	5 458
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8.2	961	997
Przychody netto z inwestycji	8.3	3 053	2 669
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	8.4	53	62
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	8.5	(339)	(437)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	8.6	254	(75)
Pozostałe przychody operacyjne	8.7	369	489
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(4 111)	(3 731)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		153	105
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	8.8	(3 958)	(3 626)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	8.9	(174)	(171)
Koszty odsetkowe	8.10	(525)	(493)
Koszty akwizycji	8.11	(793)	(751)
Koszty administracyjne	8.11	(1 620)	(1 615)
Pozostałe koszty operacyjne	8.12	(1 384)	(1 191)
Zysk z działalności operacyjnej		1 489	1 316
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności		(2)	-
Zysk brutto		1 487	1 316
Podatek dochodowy	8.14	(475)	(340)
Zysk netto, w tym:		1 012	976
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej		747	627
- zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących		265	349
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	8.13	863 315 217	863 511 199
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	8.13	0,87	0,73

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2018 rok zaprezentowano w punkcie 4.2.

2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Zysk netto		1 012	976
Inne całkowite dochody	8.14	123	65
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		54	157
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		(13)	138
Różnice kursowe z przeliczenia		2	11
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		65	8
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		69	(92)
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		68	(95)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych		1	3
Dochody całkowite netto, razem		1 135	1 041
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej		869	589
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		266	452

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2018 rok zaprezentowano w punkcie 4.2.

3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	31 marca 2019	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018 (przekształcone) ¹⁾
Wartość firmy	8.15	3 875	3 871	3 830
Wartości niematerialne	8.16	3 073	3 180	3 443
Inne aktywa	8.17	618	562	692
Odroczone koszty akwizycji		1 577	1 546	1 485
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	8.27	1 570	1 512	1 250
Rzeczowe aktywa trwałe	8.18	4 332	3 184	3 287
Nieruchomości inwestycyjne		1 773	1 697	2 355
Jednostki wyceniane metodą praw własności		15	17	20
Należności od klientów z tytułu kredytów	8.19	186 724	182 054	167 618
Pochodne instrumenty finansowe	8.20	2 722	2 487	2 351
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	8.21	110 978	101 665	110 022
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		49 391	45 234	38 976
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		48 052	38 737	51 010
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		13 535	17 694	20 036
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 297	2 234	1 943
Należności	8.23	6 615	6 343	9 100
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		10 294	17 055	8 239
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	8.24	1 162	1 147	317
Aktywa, razem		337 625	328 554	315 952

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 1 stycznia 2018 roku zaprezentowano w punkcie 4.2.

Kapitały i zobowiązania	Nota	31 marca 2019	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018 (przekształcone) ¹⁾
Kapitały				
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej		15 798	14 925	14 087
Kapitał podstawowy	8.26	86	86	86
Pozostałe kapitały		12 695	12 566	11 924
Niepodzielony wynik		3 017	2 273	2 077
Zysk z lat ubiegłych		2 270	(940)	2 077
Zysk netto		747	3 213	-
Udziały niekontrolujące		22 750	22 482	21 815
Kapitały, razem		38 548	37 407	35 902
Zobowiązania				
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	8.27	46 410	45 839	44 558
Rezerwy na świadczenia pracownicze		540	531	556
Inne rezerwy	8.28	523	519	656
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		694	486	631
Zobowiązania finansowe	8.29	241 504	236 316	224 550
Inne zobowiązania	8.30	9 347	7 407	9 096
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	8.24	59	49	3
Zobowiązania, razem		299 077	291 147	280 050
Kapitały i zobowiązania, razem		337 625	328 554	315 952

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 1 stycznia 2018 roku zaprezentowano w punkcie 4.2.

4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2019 roku	86	(11)	12 660	(65)	18	-	(36)	2 273	-	14 925	22 482	37 407
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	67	-	-	-	-	-	67	1	68
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	39	-	-	-	-	-	39	(52)	(13)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	13	-	-	-	-	-	13	52	65
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	2
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	120	-	-	2	-	-	122	1	123
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	747	747	265	1 012
Całkowite dochody razem	-	-	-	120	-	-	2	-	747	869	266	1 135
Pozostałe zmiany, w tym:	-	3	4	-	-	-	-	(3)	-	4	2	6
Podział wyniku finansowego	-	-	3	-	-	-	-	(3)	-	-	-	-
Transakcje na akcjach własnych	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	3
Stan na 31 marca 2019 roku	86	(8)	12 664	55	18	-	(34)	2 270	747	15 798	22 750	38 548

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	86	-	11 824	157	5	4	(73)	2 596	-	14 599	22 961	37 560
Wpływ zastosowania MSSF9 i inne zmiany	-	-	-	7	-	-	-	(519)	-	(512)	(1 146)	(1 658)
Stan na 1 stycznia 2018 roku po zmianie zasad rachunkowości	86	-	11 824	164	5	4	(73)	2 077	-	14 087	21 815	35 902
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	(255)	-	-	-	-	-	(255)	8	(247)
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	9	-	-	-	-	-	9	6	15
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	24	-	-	-	-	-	24	75	99
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	37	-	-	37	(1)	36
Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	-	-	-	-	-	(4)	-	-	-	(4)	-	(4)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	3
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	(219)	-	(4)	37	-	-	(186)	88	(98)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	3 213	3 213	2 155	5 368
Całkowite dochody razem	-	-	-	(219)	-	(4)	37	-	3 213	3 027	2 243	5 270
Pozostałe zmiany, w tym:	-	(11)	836	(10)	13	-	-	(3 017)	-	(2 189)	(1 576)	(3 765)
Podział wyniku finansowego	-	-	848	-	14	-	-	(3 021)	-	(2 159)	(1 659)	(3 818)
Transakcje na akcjach własnych	-	(11)	-	-	-	-	-	-	-	(11)	-	(11)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(19)	-	-	-	-	-	-	(19)	83	64
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	7	(10)	(1)	-	-	4	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2018 roku	86	(11)	12 660	(65)	18	-	(36)	(940)	3 213	14 925	22 482	37 407

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (przekształcone) ¹⁾	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	86	-	11 824	157	5	4	(73)	2 596	-	14 599	22 961	37 560
Wpływ zastosowania MSSF9 i inne zmiany	-	-	-	7	-	-	-	(519)	-	(512)	(1 146)	(1 658)
Stan na 1 stycznia 2018 roku po zmianie zasad rachunkowości	86	-	11 824	164	5	4	(73)	2 077	-	14 087	21 815	35 902
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	(92)	-	-	-	-	-	(92)	(3)	(95)
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	36	-	-	-	-	-	36	102	138
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	4	8
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	11	-	-	11	-	11
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	3
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	(49)	-	-	11	-	-	(38)	103	65
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	627	627	349	976
Całkowite dochody razem	-	-	-	(49)	-	-	11	-	627	589	452	1 041
Pozostałe zmiany, w tym:	-	(1)	(1)	(1)	1	-	-	(3)	-	(5)	7	2
Podział wyniku finansowego	-	-	2	-	1	-	-	(3)	-	-	-	-
Transakcje na akcjach własnych	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(4)	-	-	-	-	-	-	(4)	7	3
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 marca 2018 roku	86	(1)	11 823	114	6	4	(62)	2 074	627	14 671	22 274	36 945

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2018 zaprezentowano w punkcie 4.2.

5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Zysk brutto	1 487	1 316
Korekty	(508)	(6 009)
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów	(4 963)	(2 515)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu depozytów	2 997	(2 197)
Zmiana wyceny aktywów wycenianych w wartości godziwej	(254)	75
Przychody i koszty odsetkowe	(542)	(606)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości	249	437
Wynik z tytułu różnic kursowych	(96)	42
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(31)	(41)
Amortyzacja wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	278	269
Zmiana stanu udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	(58)	50
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	571	382
Zmiana stanu należności	358	(26)
Zmiana stanu zobowiązań	942	(128)
Przepływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(4)	(4)
Nabycia i odkupienia jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych	60	(46)
Podatek dochodowy zapłacony	(329)	(305)
Pozostałe korekty	314	(1 396)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	979	(4 693)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	225 822	251 364
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych	1	5
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	78	79
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	13	47
- zbycie udziałów i akcji	931	987
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	71 353	74 992
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	70 937	111 717
- zamknięcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	72 919	49 890
- realizacja pozostałych lokat	9 402	13 471
- odsetki otrzymane	174	163
- dywidendy otrzymane	4	2
- pozostałe wpływy z lokat	10	11

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Wydatki	(233 173)	(245 435)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	(19)	(13)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(33)	(30)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(155)	(144)
- nabycie udziałów i akcji	(720)	(951)
- nabycie udziałów i akcji w jednostkach zależnych	(4)	(13)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu sprzedaży jednostek i zmiany zakresu konsolidacji	(32)	-
- nabycie dłużnych papierów wartościowych	(77 930)	(67 178)
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	(70 600)	(113 580)
- otwarcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(74 274)	(53 729)
- nabycie pozostałych lokat	(9 344)	(9 792)
- wydatki z tytułu leasingu	(62)	-
- pozostałe wydatki na lokaty	-	(5)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(7 351)	5 929
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy	37 751	61 317
- wpływy z tytułu kredytów i pożyczek	295	535
- wpływy z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	1 320	1 227
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	36 136	59 555
Wydatki	(38 162)	(59 124)
- spłata kredytów i pożyczek	(918)	(345)
- wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	(1 342)	(513)
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	(35 832)	(58 199)
- odsetki od kredytów i pożyczek	(15)	(50)
- odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(55)	(17)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(411)	2 193
Przepływy pieniężne netto, razem	(6 783)	3 429
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	17 055	8 239
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	22	7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	10 294	11 675
- o ograniczonej możliwości dysponowania	19	78

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za 2018 rok zaprezentowano w punkcie 4.2.

Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje o PZU i Grupie PZU

1.1 PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU – spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności i Europejskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (65.12).

1.2 Jednostki Grupy PZU oraz jednostki stowarzyszone

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki ubezpieczeniowe objęte konsolidacją						
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-sa
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zycie
3	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	15.09.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.link4.pl/
4	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	20.11.2015	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.tuwpuw.pl/
5	Lietuvos Draudimas AB	Wilno (Litwa)	31.10.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://www.ld.lt/
6	Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta	Ryga (Łotwa)	30.06.2014	99,99%	99,99%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.balta.lv/
7	PrJSC IC PZU Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.pzu.com.ua/
8	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. http://www.pzu.com.ua/
9	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie. https://pzugd.lt/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao						
10	Bank Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi bankowe. https://www.pekao.com.pl/
11	Pekao Bank Hipoteczny SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi bankowe. http://www.pekaobh.pl/
12	Centralny Dom Maklerski Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi maklerskie. https://www.cdmpekao.com.pl/
13	Pekao Leasing sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi leasingowe. http://www.pekaoleasing.com.pl/
14	Pekao Investment Banking SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi maklerskie. http://pekaoib.pl/
15	Pekao Faktoring sp. z o.o.	Lublin	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usług faktoringowe. https://www.pekaofactoring.pl/
16	Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
17	Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,03%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://www.pekaotfi.pl/tfi/welcome
18	Centrum Kart SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi finansowe pomocnicze. http://www.centrumkart.pl/

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao – ciąg dalszy						
19	Pekao Financial Services sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	46,81% ¹⁾	46,82% ¹⁾	Agent transferowy. http://www.pekao-fs.com.pl/pl/
20	Centrum Bankowości Bezpośredniej sp. z o.o.	Kraków	07.06.2017	20,02%	20,03%	Usługi call – center. http://www.cbb.pl/
21	Pekao Property SA w likwidacji ²⁾	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Działalność deweloperska.
22	FPB – Media sp. z o.o. w upadłości ³⁾	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Działalność deweloperska.
23	Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,03%	Doradztwo gospodarcze.
24	Pekao Investment Management SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,03%	Zarządzanie aktywami. https://www.pekaotfi.pl/tfi/welcome
25	Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o.	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,03%	Pośrednictwo finansowe. https://www.xelion.pl/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Alior Banku						
26	Alior Bank SA	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi bankowe. https://www.aliorbank.pl/
27	Alior Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
28	Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o. w likwidacji	Kraków	18.12.2015	31,93%	31,93%	Obrót wierzytelnościami.
29	Alior Leasing sp. z o.o.	Wrocław	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi leasingowe. https://www.aliorbank.pl/wlasna-dzialalnosc/alior-leasing.html
30	Meritum Services ICB SA	Gdańsk	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi informatyczne.
31	Alior TFI SA	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi asset management i zarządzanie subfunduszami Alior SFIO. https://www.aliortfi.com/
32	New Commerce Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Spółka nie prowadzi działalności.
33	Absource sp. z o.o.	Kraków	04.05.2016	31,93%	31,93%	Działalność usługowa w zakresie informatyki.
34	Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	Katowice	30.01.2017	31,93%	31,93%	Działalność brokerska.
35	Corsham sp. z o.o. ⁴⁾	Warszawa	04.02.2019	31,93%	nd.	Doradztwo gospodarcze.
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie						
36	PZU Zdrowie SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi medyczne https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zdrowie
37	Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.	Płock	09.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://cmmedica.pl/
38	Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa Prof-Med sp. z o.o.	Włocławek	12.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://cmprofmed.pl/
39	Sanatorium Uzdrowskie „Krystynka” sp. z o.o.	Ciechocinek	09.05.2014	99,09%	99,09%	Usługi szpitalne, rehabilitacyjne, sanatoryjne. http://www.sanatoriumkrystynka.pl/
40	Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.	Jaworzno	01.12.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.elvita.pl/

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie – ciąg dalszy						
41	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	Łaziska Górne	01.12.2014	57,00%	57,00%	Usługi medyczne. http://www.proelmed.pl/
42	Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	Warszawa	08.09.2015	60,46%	60,46%	Usługi medyczne. http://www.cmgamma.pl/
43	Polmedic sp. z o.o.	Radom	30.11.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.polmedic.com.pl/
44	Artimed Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej sp. z o.o.	Kielce	21.12.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://artimed.pl/
45	Revimed sp. z o.o.	Gdańsk	31.05.2017	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.revimed.pl/
46	Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.	Częstochowa	09.01.2018	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.cmlukasza.pl/
47	Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Multimed sp. z o.o.	Oświęcim	31.12.2018	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.multimed.oswiecim.pl/
48	Alergo-Med Tarnów sp. z o.o. ⁴⁾	Tarnów	31.01.2019	100,00%	nd.	Usługi medyczne. http://alergomed.tarnow.pl/
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki						
49	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pte-pzu
50	PZU Centrum Operacji SA	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
51	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tfi-pzu
52	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-pomoc
53	PZU Finance AB (publ.)	Sztokholm (Szwecja)	02.06.2014	100,00%	100,00%	Usługi finansowe. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-finance
54	PZU Finanse sp. z o.o.	Warszawa	08.11.2013	100,00%	100,00%	Usługi finansowo-księgowo.
55	Tower Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	Działalność deweloperska, eksploatacja i wynajem nieruchomości. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tower-inwestycje
56	Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości. http://www.ogrodowainwestycje.pl/
57	Arm Property sp. z o.o.	Kraków	26.11.2014	100,00%	100,00%	Kupno i sprzedaż nieruchomości.
58	Ipsilon sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz usługi medyczne.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki – ciąg dalszy						
59	PZU Corporate Member Limited	Londyn (Wielka Brytania)	28.09.2017	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna.
60	Ardea Alba SA w likwidacji	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
61	PZU LAB SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi konsultingowe, szkoleniowe oraz rozwój innowacji technologicznych w zakresie wsparcia w procesach bezpieczeństwa technicznego i procesowego oraz zarządzania ryzykiem. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-lab
62	Omicron BIS SA	Warszawa	28.08.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
63	Sigma BIS SA	Warszawa	12.12.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
64	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
65	Battersby Investments SA	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
66	Tulare Investments sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją - Grupa Kapitałowa Armatura						
67	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż grzejników, baterii sanitarnych oraz administracja i zarządzanie grupą kapitałową. http://www.grupa-armatura.pl/
68	Aquaform SA	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż wyposażenia łazienkowego. http://www.aquaform.com.pl/
69	Aquaform Badprodukte GmbH in Liquidation ⁵⁾	Anhausen (Niemcy)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
70	Aquaform Ukraine TOW	Żytomierz (Ukraina)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa. http://aquaform.org.ua/
71	Aquaform Romania SRL	Prejmer (Rumunia)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
72	Morehome.pl sp. z o.o. w likwidacji ⁶⁾	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne						
73	PZU SFIO Universum	Warszawa	15.12.2009	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.
74	PZU FIZ Dynamiczny	Warszawa	27.01.2010	nd.	nd.	j.w.
75	PZU FIZ Sektora Nieruchomości ⁷⁾	Warszawa	01.07.2008	nd.	nd.	j.w.
76	PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 ⁷⁾	Warszawa	21.11.2011	nd.	nd.	j.w.
77	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	Warszawa	12.12.2012	nd.	nd.	j.w.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2019	31 grudnia 2018	
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne – ciąg dalszy						
78	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	Warszawa	19.11.2012	nd.	nd.	j.w.
79	PZU FIZ Surowcowy	Warszawa	03.09.2015	nd.	nd.	j.w.
80	PZU FIO Globalny Obligacji Korporacyjnych	Warszawa	30.05.2016	nd.	nd.	j.w.
81	PZU Innowacyjnych Technologii	Warszawa	07.09.2016	nd.	nd.	j.w.
82	PZU Dłużny Aktywny	Warszawa	26.10.2016	nd.	nd.	j.w.
83	PZU FIZ Akcji Combo	Warszawa	09.03.2017	nd.	nd.	j.w.
84	inPZU Inwestycji Ostrożnych	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
85	inPZU Obligacje Polskie	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
86	inPZU Akcje Polskie	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
87	inPZU Akcji Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
88	inPZU Obligacji Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
89	inPZU Obligacji Rynków Wschodzących	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
Jednostki stowarzyszone						
90	GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń. http://gsupomoc.pl/
91	EMC Instytut Medyczny SA	Wrocław	18.06.2013	28,31% ⁸⁾	28,31% ⁸⁾	Ochrona zdrowia ludzkiego, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i farmacji. http://www.emc-sa.pl/
92	CPF Management	Tortola, Brytyjskie Wyspy Dziewicze	07.06.2017	8,01% ⁹⁾	8,01% ⁹⁾	Działalność doradcza i biznesowa – spółka nie prowadzi działalności.
93	PayPo sp. z o.o.	Warszawa	15.11.2018	6,39% ¹⁰⁾	6,39% ¹⁰⁾	Usługi finansowe.

¹⁾ Od 4 czerwca 2018 roku PZU posiada bezpośrednio 33,5% akcji PFS a Pekao – 66,5%.

²⁾ 1 marca 2019 roku otwarto proces likwidacji spółki.

³⁾ Od 11 kwietnia 2019 roku występuje pod nazwą FPB – Media sp. z o.o. w upadłości.

⁴⁾ Dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 1.4.

⁵⁾ 15 stycznia 2019 roku otwarto proces likwidacji spółki.

⁶⁾ 7 stycznia 2019 roku złożono wniosek w KRS w sprawie likwidacji spółki.

⁷⁾ Na 31 marca 2019 roku fundusze PZU FIZ Sektora Nieruchomości i PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 prowadziły swoją działalność inwestycyjną poprzez zależne spółki prawa handlowego (objęte konsolidacją) mające charakter jednostek specjalnego przeznaczenia, których liczba wynosiła odpowiednio dla każdego funduszu: 18 i 18 (31 grudnia 2018 roku: 18 i 18).

⁸⁾ % głosów posiadanych przez PZU różni się od % kapitału akcyjnego i zarówno na 31 marca 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku wynosił 25,44%. Różnica pomiędzy udziałem w głosach a udziałem w kapitale wynika z posiadania przez akcjonariuszy niekontrolujących akcji uprzywilejowanych co do głosu.

⁹⁾ Jednostka stowarzyszona z Pekao, w której posiada on 40,00% udziału. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

¹⁰⁾ Jednostka stowarzyszona z Alior Bankiem, w której posiada on 20,00% udziału. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

Na 31 marca 2019 roku poza jednostkami wymienionymi w tabeli Grupa PZU posiadała 100% udziałów w spółce Syta Development sp. z o.o. w likwidacji, nad którą kontrolę sprawuje likwidator niezależny od Grupy PZU i z tej przyczyny spółka nie podlegała konsolidacji. Wartość tych udziałów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy PZU wynosiła zero.

1.3 Udziały niekontrolujące

W tabeli poniżej przedstawiono spółki zależne, w których występują lub występowały udziały niekontrolujące:

Nazwa jednostki	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Pekao ¹⁾	79,98%	79,97%
Alior Bank ²⁾	68,07%	68,07%
Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	43,00%	43,00%
Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	39,54%	39,54%
Sanatorium Uzdrawiskowe „Krystynka” sp. z o.o.	0,91%	0,91%
UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	0,66%	0,66%
AAS Balta	0,01%	0,01%

¹⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Pekao, wymienionych w tabeli w punkcie 1.2.

²⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Alior Banku wymienionych w tabeli w punkcie 1.2.

Wartość bilansowa udziałów niekontrolujących	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Grupa Pekao	18 476	18 251
Grupa Alior Banku	4 268	4 225
Pozostałe	6	6
Razem	22 750	22 482

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Pekao oraz Grupy Kapitałowej Alior Banku ujęte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Aktywa	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	31 marca 2019	31 grudnia 2018	31 marca 2018	31 grudnia 2018
Wartość firmy	692	692	-	-
Wartości niematerialne	1 689	1 777	653	658
Inne aktywa	94	45	61	35
Rzeczowe aktywa trwałe	2 235	1 682	808	461
Nieruchomości inwestycyjne	13	13	-	-
Należności od klientów z tytułu kredytów	131 945	128 242	54 779	53 811
Pochodne instrumenty finansowe	1 967	1 765	602	579
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	4	4
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	47 751	40 356	14 296	13 636
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	13 610	12 262	6 440	6 307
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	32 635	27 266	7 737	7 280
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 506	828	119	49
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 153	1 112	1 098	1 076
Należności	2 224	2 235	616	815
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	6 915	13 219	1 453	2 069
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	4	-	-
Aktywa, razem	196 678	191 142	74 370	73 144

Kapitały i zobowiązania	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	31 marca 2019	31 grudnia 2018	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Kapitały				
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	23 100	22 824	6 270	6 207
Kapitał podstawowy	262	262	1 306	1 306
Pozostałe kapitały	20 765	20 721	5 562	5 609
Niepodzielony wynik	2 073	1 841	(598)	(708)
Udziały niekontrolujące	11	11	-	-
Kapitały, razem	23 111	22 835	6 270	6 207
Zobowiązania				
Rezerwy na świadczenia pracownicze	398	407	31	32
Inne rezerwy	305	297	116	119
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	33	-	-
Zobowiązania finansowe	169 094	164 636	66 145	65 373
Inne zobowiązania	3 738	2 934	1 808	1 413
Zobowiązania, razem	173 567	168 307	68 100	66 937
Kapitały i zobowiązania, razem	196 678	191 142	74 370	73 144

W poniższej tabeli zaprezentowano skonsolidowane dane Grupy PZU z wydzielonymi danymi Grupy Kapitałowej Pekao i Grupy Kapitałowej Alior Banku, uwzględniającymi efekt korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej na dzień obejmowania kontroli oraz ich późniejszego rozliczenia w czasie.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 901	-	-	2	5 903
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(102)	-	-	-	(102)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	5 799	-	-	2	5 801
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(207)	-	-	2	(205)
Składki zarobione netto	5 592	-	-	4	5 596
Przychody z tytułu prowizji i opłat	961	(668)	(263)	22	52
Przychody netto z inwestycji	3 053	(1 648)	(1 092)	8	321
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	53	(53)	(24)	(2)	(26)
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(339)	105	285	-	51
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	254	11	59	2	326
Pozostałe przychody operacyjne	369	(89)	(82)	10	208
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(4 111)	-	-	-	(4 111)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	153	-	-	-	153
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 958)	-	-	-	(3 958)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(174)	84	90	-	-
Koszty odsetkowe	(525)	295	193	(4)	(41)
Koszty akwizycji	(793)	-	-	(20)	(813)
Koszty administracyjne	(1 620)	823	391	(9)	(415)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 384)	713	250	(11)	(432)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 489	(427)	(193)	-	869

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolida- cyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(2)	-	-	-	(2)
Zysk (strata) brutto	1 487	(427)	(193)	-	867
Podatek dochodowy	(475)	191	83	-	(201)
Zysk (strata) netto	1 012	(236)	(110)	-	666

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku (przekształcone)	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolida- cyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 831	-	-	-	5 831
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(51)	-	-	-	(51)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	5 780	-	-	-	5 780
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(322)	-	-	-	(322)
Składki zarobione netto	5 458	-	-	-	5 458
Przychody z tytułu prowizji i opłat	997	(677)	(267)	4	57
Przychody netto z inwestycji	2 669	(1 433)	(927)	4	313
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	62	(33)	(12)	-	17
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(437)	145	266	-	(26)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	(75)	(12)	(29)	-	(116)
Pozostałe przychody operacyjne	489	(143)	(146)	-	200
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(3 731)	-	-	-	(3 731)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	105	-	-	-	105
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 626)	-	-	-	(3 626)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(171)	90	80	-	(1)
Koszty odsetkowe	(493)	273	186	(4)	(38)
Koszty akwizycji	(751)	-	-	(4)	(755)
Koszty administracyjne	(1 615)	833	403	-	(379)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 191)	519	214	-	(458)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 316	(438)	(232)	-	646
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zysk (strata) brutto	1 316	(438)	(232)	-	646
Podatek dochodowy	(340)	147	60	-	(133)
Zysk (strata) netto	976	(291)	(172)	-	513

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018
Zysk netto	236	291	110	172
Inne całkowite dochody	41	74	(48)	65
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(15)	85	(59)	51
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1	(4)	11	-
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych netto	55	(7)	-	15
Różnice kursowe	-	-	-	(1)
Dochody całkowite netto, razem	277	365	62	237

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	452	(4 475)	(390)	556
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 118)	7 665	(33)	(16)
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	(499)	898	(13)	(18)
Przeptywy pieniężne netto, razem	(5 165)	4 088	(436)	522

Zarówno w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku, jak i w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku Pekao i Alior Bank nie wypłacały dywidendy.

1.4 Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU

Alergo-Med Tarnów sp. z o.o.

31 stycznia 2019 roku PZU Zdrowie nabył 1 432 udziały spółki Alergo – Med Tarnów sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 500 zł każdy.

Od dnia objęcia kontroli, tj. od 31 stycznia 2019 roku Alergo – Med sp. z o.o. objęto konsolidacją.

Corsham sp. z o.o.

4 lutego 2019 roku Alior Bank nabył 100 udziałów spółki Corsham sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 50 zł każdy.

Od dnia objęcia kontroli, tj. od 4 lutego 2019 roku Corsham sp. z o.o. objęto konsolidacją.

Konsolidowane fundusze inwestycyjne

Z uwagi na utratę kontroli, od 31 marca 2019 roku zaprzestano konsolidacji następujących funduszy inwestycyjnych: PZU Akcji Spółek Dywidendowych, PZU FIZ Akcji Focus, PZU FIZ Forte.

2. Struktura akcjonariatu

Według stanu na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego struktura akcjonariatu PZU z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU przedstawiała się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
1	Skarb Państwa	295 217 300 ¹⁾	34,1875%
2	Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny oraz Nationale Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny	43 825 000	5,0751%
3	Pozostali akcjonariusze	524 480 700	60,7374%
Razem		863 523 000	100,00%

¹⁾ Na podstawie raportu bieżącego nr 21/2018 dotyczącego wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PZU, które odbyło się 28 czerwca 2018 roku.

2.1 Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie od 1 stycznia 2019 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego nie nastąpiły znaczące zmiany w strukturze własności akcji PZU.

2.2 Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Zarówno na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego, jak i na dzień przekazania raportu rocznego za 2018 rok (tj. 13 marca 2019 roku) Członek Zarządu PZU Tomasz Kulik posiadał 2 847 akcji PZU. Pozostali Członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej lub Dyrektorzy Grupy nie posiadali akcji PZU lub uprawnień do nich zarówno na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego, jak i na dzień przekazania raportu rocznego za 2018 rok (tj. 13 marca 2019 roku).

3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy

3.1 Skład Zarządu jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2019 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

27 marca 2019 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie powołania Pawła Surówki w skład Zarządu PZU nowej kadencji, powierzając mu pełnienie funkcji Prezesa Zarządu PZU SA.

Powołanie Pawła Surówki następuje na okres wspólnej kadencji rozpoczynającej się z chwilą podjęcia uchwały Rady Nadzorczej PZU w sprawie powołania i obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020-2022.

28 marca 2019 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwały w sprawie powołania w skład Zarządu PZU nowej kadencji następujące osoby:

- Tomasza Kulika, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Macieja Rapkiewicza, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Małgorzatę Sadurską, powierzając jej pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;

- Marcina Eckerta, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Adama Brzozowskiego, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU;
- Elżbietę Häuser Schöneich, powierzając jej pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU.

W przypadku Adama Brzozowskiego i Elżbiety Häuser Schöneich powołanie następuje z dniem następującym po dniu odbycia ZWZ PZU zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2018, na okres wspólnej kadencji rozpoczynającej się z chwilą powołania Prezesa Zarządu PZU i obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020-2022.

W przypadku pozostałych osób powołanie nastąpiło z dniem 28 marca 2019 roku na okres wspólnej kadencji rozpoczynającej się z chwilą powołania Prezesa Zarządu PZU SA i obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020-2022.

Dotychczasowy Członek Zarządu PZU Roger Hodgkiss będzie pełnił funkcję Członka Zarządu PZU do najbliższego ZWZ PZU na zasadzie sprawowania mandatu zgodnie z art. 369 § 4 Kodeksu spółek handlowych.

Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego w skład Zarządu PZU wchodzili:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Marcin Eckert – Członek Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

3.2 Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2019 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodzili:

- Maciej Łopiński – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Katarzyna Lewandowska – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

Do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w składzie Rady Nadzorczej PZU nie nastąpiły żadne zmiany.

3.3 Dyrektorzy Grupy PZU

Oprócz Członków Zarządu kluczowym personelem kierowniczym w Grupie PZU są także Dyrektorzy Grupy PZU, którzy co do zasady wchodzi także w skład Zarządu PZU Życie.

Od 1 stycznia 2019 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Tomasz Karusewicz;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Dorota Macieja;
- Roman Pałac.

Z dniem 30 kwietnia 2019 roku Tomasz Karusewicz został odwołany z funkcji Dyrektora Grupy PZU. Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Dorota Macieja;
- Roman Pałac.

4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy

Szczegółowe zasady (politykę) rachunkowości oraz kluczowe szacunki i osądy zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

4.1 Zmiany zasad rachunkowości, szacunków, błędy lat poprzednich

4.1.1. Zmiany w stosowanych MSSF

4.1.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2019 roku

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące zmiany w standardach.

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
MSSF 16 – Leasing	1986/2017	Wpływ zastosowania MSSF 16 zaprezentowano w punkcie 4.1.2.
Zmiana do MSSF 9 – wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą	498/2018	Pewne opcje powodujące, że pożyczkodawca jest zmuszony zaakceptować zmniejszenie wynagrodzenia z tytułu udzielenia finansowania (w przypadku ujemnej rekompensaty) nie spełniały testu SPPI i w związku z powyższym instrumenty zawierające takie opcje nie mogły być klasyfikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zgodnie ze zmianą, znak (dodatni lub ujemny) kwoty przedpłaty nie będzie istotny – to znaczy, w zależności od stopy obowiązującej w momencie rozwiązania umowy, może zostać dokonana płatność na rzecz strony skutkująca wcześniejszą spłatą. Kalkulacja tej kompensaty musi być taka sama zarówno w przypadku kary za przedterminową spłatę, jak również w przypadku zysku z tytułu wcześniejszej spłaty.
Interpretacja KIMSF 23 – Niepewność w kwestii uznawania przychodów podatkowych	1595/2018	Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU. Interpretację stosuje się w przypadku niepewności w kwestii określenia przychodów podatkowych, strat podatkowych, podstawy opodatkowania, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych oraz stawek podatkowych, zgodnie z MSR 12.
Zmiana do MSR 28 – Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	237/2019	Interpretacja nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU. Zgodnie ze zmienionym MSR28, długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, dla których jednostka nie stosuje metody praw własności, zastosowanie ma MSSF 9, w tym również w zakresie utraty wartości. Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze	402/2019	<p>Zmiany dotyczą wprowadzenia poprawek do wytycznych związanych z rozliczaniem w przypadku zmiany planu, ograniczenia lub rozliczenia w okresie sprawozdawczym. Zmiany wymagają od podmiotów stosowania zaktualizowanych założeń aktuarialnych do określenia bieżącego kosztu usługi i odsetek netto na pozostałą część okresu sprawozdawczego po takim zdarzeniu. Zmiany wyjaśniają również, w jaki sposób wymogi dotyczące zmian planu, ograniczeń lub rozliczeń wpływają na wymogi dotyczące pułapu aktywów. RMSR zdecydowała, że rozliczanie "istotnych wahań rynkowych" (w euro) nie wchodzi w zakres tych poprawek. Zmiany dotyczą zmian w planie, ograniczeń lub rozliczeń które nastąpią w dniu 1 stycznia 2019 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.</p> <p>Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSSF 2015-2017	412/2019	<p>Zmiany dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MSSF 3 – zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka przejmuje kontrolę nad działalnością, która jest wspólną działalnością, dokonuje ona ponownej oceny wcześniej posiadanych udziałów w tej spółce; 2. MSSF 11 – zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka otrzymuje wspólną kontrolę nad działalnością, która jest wspólną operacją, jednostka nie aktualizuje wcześniej posiadanych udziałów w tej firmie; 3. MSR 12 – zmiany precyzują, że wszelkie skutki dywidend z tytułu podatku dochodowego (tj. podział zysków) powinny być ujmowane w rachunku zysków i strat, niezależnie od tego, jak powstaje podatek; 4. MSR 23 - zmiany wyjaśniają, że jeżeli określone pożyczki pozostają nierozliczone po związaniu danego składnika aktywów z jego przeznaczeniem lub sprzedażą, to zaciągnięcie pożyczki staje się częścią funduszy, które jednostka ogólnie zaciąga, obliczając stopę kapitalizacji z ogólnych pożyczek. <p>Zmiany nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

4.1.2. MSSF 16 – Leasing

MSSF 16 zastąpił MSR 17 *Leasing* oraz związane z tym standardem interpretacje i wprowadził pełny model identyfikacji i rozliczania umów leasingu w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców. Najistotniejsza zmiana dotyczy leasingobiorców, dla których nowy standard eliminuje rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym.

Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowodowało rozpoznanie nowego składnika aktywów (prawa do użytkowania przedmiotu leasingu) oraz nowego zobowiązania (zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu).

Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostało niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.

Przy zastosowaniu MSSF 16 Grupa PZU przyjęła następujące założenia:

- Na dzień 1 stycznia 2019 roku zastosowano podejście uproszczone zgodnie z pkt. C5(b). Nie przekształcano danych porównawczych, a łączny efekt pierwszego zastosowania MSSF16 ujęto jako korektę bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania.
- W przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, aktywa oraz zobowiązania leasingowe wyceniano w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych krańcową stopą procentową leasingobiorcy.
- Krańcową stopę leasingobiorcy wyznaczono jako sumę stopy wolnej od ryzyka oraz stałego *spreadu* za ryzyko. Dla wszystkich umów kończących się w tej samej dacie i o stałej kwocie miesięcznych płatności (do tej grupy należy większość umów leasingu w Grupie PZU) wyznaczono stałą stopę dyskontową umowy.
- Zgodnie z pkt. 5 Grupa PZU skorzystała ze zwolnienia dla leasingów krótkoterminowych oraz dla leasingów, w odniesieniu do których bazy składnik aktywów ma niską wartość. Za aktywa o niskiej wartości przyjęto aktywa o wartości równej lub

niższej od 20 tys. zł. Zgodnie z pkt. C10(c) dla leasingów operacyjnych, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania MSSF16 Grupa PZU zastosowała reguły dotyczące leasingów krótkoterminowych.

- Zgodnie z pkt. 4 Grupa PZU nie stosuje MSSF16 dla wartości niematerialnych.
- Grupa PZU rozpoznała aktywa oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie netto. Kwota VAT ujmowana będzie w kosztach bieżącego okresu.

Ujęcie aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu oparte jest na subiektywnej ocenie Zarządu, uwzględniającej bieżące interpretacje związane z zastosowaniem MSSF 16. Subiektywna ocena, jak i zaprezentowane poniżej skutki zastosowania nowego standardu mogą ulec zmianie na skutek nowych interpretacji MSSF 16 lub zmian ogólnej praktyki stosowania nowych zasad rachunkowości.

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat za 2019 rok czynsze związane z wynajmem i dzierżawą zostały zastąpione amortyzacją prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz kosztami odsetkowymi od zobowiązań z tytułu leasingu.

W wyniku zastosowania MSSF 16 rozpoznano nowe składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania:

- Rzeczowych aktywów trwałych – 1 242 mln zł;
- Nieruchomości inwestycyjnych – 50 mln zł;

Wartość rozpoznanych zobowiązań z tytułu leasingu wyniosła 1 292 mln zł.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania rozpoznano łącznie z rzeczowymi aktywami trwałymi lub odpowiednio nieruchomości inwestycyjnymi, natomiast zobowiązania z tytułu leasingu wykazano w zobowiązaniach finansowych.

4.1.3. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wydane, jeszcze nieobowiązujące

- Niezatwierdzone przez Komisję Europejską:

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
MSSF 17 – Kontrakty ubezpieczeniowe	18 maja 2017	1 stycznia 2022	<p>Celem standardu jest określenie jednolitych zasad rachunkowości dla wszystkich typów kontraktów ubezpieczeniowych, z uwzględnieniem posiadanych przez ubezpieczyciela kontraktów reasekuracyjnych. Wprowadzenie jednolitych standardów powinno zapewnić porównywalność raportów finansowych pomiędzy jednostkami, państwami i rynkami kapitałowymi.</p> <p>Nowy standard definiuje jako kontrakt ubezpieczeniowy umowę, w której jedna strona przyjmuje znaczące ryzyko ubezpieczeniowe od posiadacza polisy i zobowiązuje się do zrekompensowania posiadaczowi polisy niekorzystnego efektu określonego, niepewnego przyszłego zdarzenia. Poza zakresem standardu pozostaną m. in. umowy inwestycyjne, gwarancje na produkt, gwarancje kredytowe, obligacje katastroficzne i tzw. pogodowe instrumenty pochodne (umowy, które wymagają płatności w oparciu o czynnik klimatyczny, geologiczny lub inną zmienną fizyczną, która nie jest specyficzna dla strony umowy).</p> <p>Standard wprowadza definicję granicy kontraktu, definiując jej początek jako wcześniejszy z momentów – początek ochrony, data wymagalności pierwszej składki, moment, gdy fakty i okoliczności wskazują, że umowa należy do grupy umów stratnych. Koniec granicy kontraktu występuje, gdy ubezpieczyciel ma prawo lub praktyczną możliwość ponownej oceny ryzyka dla konkretnego posiadacza polisy lub grupy polis, a wycena składki nie obejmuje ryzyka związanego z przyszłymi okresami.</p> <p>Zgodnie z MSSF 17 kontrakty będą wyceniane w jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> GMM – <i>General Measurement Model</i> – podstawowy model wyceny, gdzie łączną wartość zobowiązania ubezpieczeniowego kalkuluje się jako sumę: <ul style="list-style-type: none"> zdyskontowanej wartości najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych – oczekiwanych (ważonych prawdopodobieństwem) przepływów pieniężnych ze składek, roszczeń, świadczeń, wydatków i kosztów akwizycji, korekty z tytułu ryzyka (ang. <i>risk adjustment</i> – RA) – indywidualnego oszacowania niepewności związanej z ilością oraz czasem przyszłych przepływów pieniężnych oraz marży dla usług umownych (<i>contractual service margin</i> – CSM) – reprezentującej oszacowanie przyszłych zysków rozpoznawanych w czasie trwania polisy. Wartość CSM jest wrażliwa na zmiany oszacowań przepływów pieniężnych, wynikających np. ze zmian założeń nieekonomicznych. CSM nie może być wartością ujemną – wszelkie straty z kontraktu rozpoznaje się natychmiast w rachunku zysków i strat; PAA – <i>premium allocation approach</i> – model uproszczony, który można zastosować do wyceny kontraktów ubezpieczeniowych o okresie ochrony nieprzekraczającym 1 roku lub gdy jego zastosowanie nie prowadzi do istotnych różnic w stosunku do modelu GMM. W tym modelu wycena zobowiązania z tytułu pozostałej ochrony ubezpieczeniowej (<i>liability for remaining coverage</i>) jest analogiczna do mechanizmu rezerwy składki, bez oddzielnej prezentacji RA i CSM, natomiast wycenę zobowiązania z tytułu poniesionych szkód (<i>liability for incurred claims</i>) przeprowadza się za pomocą modelu GMM (bez kalkulacji CSM). VFA – <i>variable fee approach</i> – model stosowany dla kontraktów ubezpieczeniowych z bezpośrednim udziałem w zysku. Wartość zobowiązania liczona jest analogicznie, jak w modelu GMM, wartość CSM jest dodatkowo wrażliwa na zmiany założeń ekonomicznych.

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
			<p>MSSF 17 zakłada odrębne ujmowanie kontraktów reasekuracyjnych od reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych. Cedent wycenia kontrakty reasekuracyjne za pomocą zmodyfikowanej metody GMM lub (o ile to możliwe – metodą PAA). Modyfikacje metody GMM wynikają przede wszystkim z faktu, iż kontrakty reasekuracyjne są zazwyczaj aktywem, a nie zobowiązaniem, a cedent raczej płaci wynagrodzenie reasekuratorowi niż czerpie zyski z kontraktu. Modyfikacje mają także zredukować rozbieżności wynikające z odrębnego ujmowania kontraktu reasekuracyjnego od reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych.</p> <p>W przypadku kontraktów reasekuracyjnych zarówno zysk, jak i stratę skalkulowaną na moment rozpoznania kontraktu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i rozlicza przez okres ochrony reasekuracyjnej. Założenia do wyceny kontraktu reasekuracyjnego powinny być spójne z używanymi do wyceny reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych. Dodatkowo wycena powinna uwzględniać ryzyko niewywiązania się reasekuratora ze swoich zobowiązań.</p> <p>W połowie 2018 roku Grupa PZU formalnie rozpoczęła prace projektowe w zakresie wdrożenia standardu we wszystkich ubezpieczeniowych spółkach Grupy PZU. W ramach projektu Grupa PZU pracuje m. in. nad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizą luki w istniejących procesach, narzędziach i systemach IT; • określeniem nowych elementów koniecznych do zaimplementowania w procesach i obszarach, na które istotny wpływ będzie miało wdrożenie MSSF 17; • analizą aktualnej oferty produktowej pod kątem segmentacji i zasad wyceny zgodnie z MSSF 17. <p>Pomimo opublikowania treści MSSF17, RMSR kontynuuje prace nad jego ostatecznym kształtem. Z tego względu wersja standardu, która zostanie ostatecznie zatwierdzona rozporządzeniem Komisji Europejskiej będzie różniła się od obecnego tekstu. Wdrożenie MSSF 17 będzie miało fundamentalny wpływ zarówno na procesy w podmiotach ubezpieczeniowych, jak i na sprawozdawczość finansową Grupy PZU. W obecnej fazie projektu implementacji MSSF 17 oraz ze względu na potencjalne zmiany w jego treści, nie jest możliwe oszacowanie wpływu zastosowania MSSF 17 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSSF 3 – Połączenia jednostek	22 października 2018	1 stycznia 2020	<p>Zmiany mają na celu doprecyzowanie różnicy pomiędzy nabyciem działalności a nabyciem grupy aktywów.</p> <p>Zmiany nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSR 1 i MSR 8 – definicja materialności	31 października 2018	1 stycznia 2020	<p>Zgodnie z nową definicją, informacje są istotne, jeżeli w uzasadniony sposób można oczekiwać, że ich pominięcie, zniekształcenie lub ukrycie może mieć wpływ na decyzje podejmowane przez głównych użytkowników sprawozdań finansowych na podstawie tych sprawozdań finansowych.</p> <p>Zmiana nie będzie miała znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do założeń konceptyjnych	29 marca 2018	1 stycznia 2020	<p>Zmienione założenia koncepcyjne zawierają kilka nowych koncepcji dotyczących wyceny, uwzględniają zaktualizowane definicje i kryteria uznawania aktywów i zobowiązań oraz wytyczne dotyczące raportowania wyników finansowych. Dodatkowo zawierają wyjaśnienia dotyczące ważnych obszarów, takich jak rola zarządzania, ostrożność i niepewności pomiaru w sprawozdaniach finansowych.</p> <p>Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

Podsumowując, Grupa PZU nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę PZU zasady rachunkowości, za wyjątkiem MSSF 17.

4.2 Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi danymi finansowymi a niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

4.2.1. Zmiana prezentacji wyniku na sprzedaży wierzytelności

W celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego transakcji dokonano przeniesienia wyniku ze sprzedaży wierzytelności ze „Zmiany wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych” do „Wyniku netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”.

4.2.2. Zmiana prezentacji odzysków od wierzytelności kredytowych przeniesionych na pozabilans

Wartość odzysków przeniesiono z „Pozostałych przychodów operacyjnych” do „Zmiany wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, gdyż jest to element zwykłej działalności w zakresie zarządzania wierzytelnościami nieregularnymi.

4.2.3. Korekty dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za 2018 rok

W 2018 roku Alior Bank dokonał korekt dotyczących zmiany podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2012 – 2017, wyniku na produktach strukturyzowanych oraz korekty ujęcia kosztu z tytułu opłaty na BFG w zakresie części składki w postaci blokady papierów wartościowych, które miały wpływ na skonsolidowane sprawozdanie Grupy PZU za 2018 rok i zostały w nim szczegółowo opisane w punkcie 5.3.3. Dane za I kwartał 2018 roku przekształcono odpowiednio.

4.2.4. Marża z tytułu transakcji wymiany walutowej

W celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego przychodów osiągniętych z tytułu marży na transakcjach wymiany walut dokonano ich przeniesienia z „Przychodów netto z inwestycji” do „Przychodów z tytułu prowizji i opłat”.

4.2.5. Zmiany wynikające ze stosowania MSSF9

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2018 rok dokonano zmian w sposobie kalkulacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe oraz sposobu klasyfikacji aktywów nabytych w transakcjach akwizycji banków do koszyków na poziomie Grupy PZU. Dane za I kwartał 2018 roku przekształcono, zgodnie z metodologią stosowaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2018 rok i w danych za I kwartał 2019 roku.

4.2.6. Zmiany wynikające z ostatecznego rozliczenia nabycia akcji Pekao

W wyniku ostatecznego rozliczenia nabycia akcji Pekao, opisanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2018 rok w punkcie 2.4.1 dokonano korekty kosztów amortyzacji środków trwałych za I kwartał 2018 roku.

4.2.7. Zmiany wynikające z prezentacji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

W celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego transakcji Alior Banku dokonano kompensaty niektórych pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

4.2.8. Wpływ różnic na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

W kolejnych tabelach zaprezentowano wpływ powyższych zmian na pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2018 (historyczne)	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	830	(5) ³⁾ 172 ⁴⁾	997
Przychody netto z inwestycji	2 893	(52) ⁵⁾ (172) ⁴⁾	2 669
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	65	(3) ¹⁾	62
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(421)	3 ¹⁾ 1 ²⁾ (20) ⁵⁾	(437)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	(63)	(12) ³⁾	(75)
Pozostałe przychody operacyjne	495	(1) ²⁾ (5) ⁷⁾	489
Koszty odsetkowe	(499)	6 ³⁾	(493)
Koszty administracyjne	(1 615)	2 ³⁾ (2) ⁶⁾	(1 615)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 196)	5 ⁷⁾	(1 191)
Zysk brutto	1 399	(83)	1 316
Podatek dochodowy	(356)	2 ³⁾ 14 ⁵⁾	(340)
Zysk netto	1 043	(67)	976
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	640	(13)	627
- zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących	403	(54)	349

¹⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.1.

²⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.2.

³⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.3.

⁴⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.4.

⁵⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.5.

⁶⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.6.

⁷⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.7.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1 stycznia - 31 marca 2018 (historyczne)	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Zysk netto	1 043	(67)	976
Inne całkowite dochody	65	-	65
Dochody całkowite netto, razem	1 108	(67)	1 041
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej	602	(13)	589
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	506	(54)	452

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2018 (historyczne)	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Zysk brutto	1 399	(83)	1 316
Korekty	(6 092)	83	(6 009)
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów	(2 394)	(121)	(2 515)
Zmiana wyceny aktywów wycenianych w wartości godziwej	63	12	75
Przychody i koszty odsetkowe	(618)	12	(606)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości	421	16	437
Wynik z tytułu różnic kursowych	(130)	172	42
Amortyzacja wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	267	2	269
Zmiana stanu zobowiązań	(108)	(20)	(128)
Podatek dochodowy zapłacony	(301)	(4)	(305)
Pozostałe korekty	(1 410)	14	(1 396)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(4 693)	-	(4 693)

5. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 3 miesięcy od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku nie dokonano korekt błędów lat ubiegłych.

6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem kwestii opisanych poniżej.

6.1 Zawarcie porozumienia ze związkami zawodowymi w sprawie zwolnień grupowych w Pekao

Zarząd Pekao poinformował, że 4 kwietnia 2019 roku, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1969), podjął uchwałę o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych i rozpoczęciu procedury konsultacji w sprawie zwolnień grupowych.

Zarząd Pekao 4 kwietnia 2019 roku powiadomił zakładowe organizacje związkowe o przyczynach zamierzonego grupowego zwolnienia oraz zwrócił się do organizacji związkowych o przystąpienie do konsultacji. Ponadto Zarząd Pekao powiadomił urząd pracy o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych w Pekao.

Zarząd Pekao 25 kwietnia 2019 roku poinformował, że 25 kwietnia 2019 roku Pekao zawarł ze wszystkimi działającymi w Pekao organizacjami związkowymi porozumienie określające zasady zwolnień grupowych.

Strony porozumienia uzgodniły m. in. kryteria doboru pracowników, których umowy o pracę zostaną rozwiązane oraz których warunki zatrudnienia zostaną zmienione w ramach zwolnień grupowych, warunki odpraw i dodatkowych świadczeń oraz zakres programu pomocy zwalnianym pracownikom. Uzgodniono także, że zwolnienia grupowe zostaną przeprowadzone w okresie od 26 kwietnia 2019 roku do 31 października 2019 roku i obejmą w zakresie rozwiązania umów o pracę maksymalnie 900 pracowników oraz w zakresie zmiany warunków zatrudnienia maksymalnie 620 pracowników Pekao.

Pekao szacuje wysokość całości kosztów związanych z rozwiązaniem umów o pracę i zmianą warunków zatrudnienia pracowników Pekao w ramach zwolnień grupowych na około 70 - 90 mln zł i z tego tytułu zostanie utworzona stosowna rezerwa.

6.2 Zawarcie porozumienia w sprawie warunków transakcji dotyczącej spółki RUCH Spółka Akcyjna w restrukturyzacji

11 kwietnia 2019 roku pomiędzy Alior Bankiem, Polskim Koncernem Naftowym Orlen SA („PKN Orlen”) oraz PZU zawarto porozumienie w sprawie warunków transakcji, dotyczącej RUCH SA w restrukturyzacji („Ruch”). Zgodnie z porozumieniem, Alior Bank zamierza przejąć na własność 100% akcji w kapitale zakładowym Ruch (w sposób w sposób uzgodniony pomiędzy Alior Bankiem a PKN Orlen, po prawomocnym zatwierdzeniu układu w ramach przyspieszonych postępowań układowych) w celu ich dalszej odsprzedaży na rzecz PKN Orlen.

Nabycie akcji Ruch przez PKN Orlen nastąpi po spełnieniu się warunków przewidzianych w zawartym porozumieniu, tj. m.in.:

- prawomocnym stwierdzenia wykonania układów zawartych w przyspieszonych postępowaniach układowych Ruch;
- uzyskaniu przez strony porozumienia zgód korporacyjnych oraz
- wydaniu przez Prezesa UOKiK lub Komisję Europejską zgody na nabycie akcji Ruch przez PKN Orlen.

6.3 Zgoda Zarządu Pekao na niepubliczną emisję obligacji podporządkowanych

9 maja 2019 roku Zarząd Pekao podjął uchwałę wyrażającą zgodę na emisję przez Pekao obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej nie wyższej niż 750 mln zł. Po uzyskaniu zgody KNF, obligacje zostaną zakwalifikowane jako instrumenty w Tier II. Wartość nominalna jednej obligacji wyniesie 0,5 mln zł. Szczegółowe warunki emisji oraz dokładna wielkość emisji zostaną ustalone w terminie późniejszym, z uwzględnieniem m. in. wyników procesu budowania księgi popytu wśród inwestorów oraz sytuacji na rynku obligacji.

Obligacje mogą zostać wyemitowane w jednej albo kilku seriach. Oferta obligacji zostanie przeprowadzona wyłącznie na terytorium Polski. Emisja Obligacji nastąpi w trybie art. 33 pkt. 2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach (t. j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 483), a propozycje nabycia zostaną skierowane do nie więcej niż 149 indywidualnie określonych adresatów.

Rozważany termin przeprowadzenia emisji obligacji to drugi kwartał 2019 roku, z zastrzeżeniem, iż termin ten jest uzależniony od sytuacji na rynku obligacji.

7. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku nie wystąpiły znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego.

8. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

8.1 Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	3 809	3 737
W ubezpieczeniach bezpośrednich	3 803	3 724
W ubezpieczeniach pośrednich	6	13
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	2 092	2 094
Składki ubezpieczeń indywidualnych	359	372
Składki ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych	505	499
Składki ubezpieczeń grupowych	1 228	1 223
Składki przypisane brutto, razem	5 901	5 831

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	182	161
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	1 435	1 454
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	1 005	976
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	20	17
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	740	722
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	238	231
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	20	23
Świadczenie pomocy (grupa 18)	126	114
Ochrona prawna (grupa 17)	3	3
Pozostałe (grupa 16)	34	23
Razem	3 803	3 724

8.2 Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Działalność bankowa	803	820
Marża na transakcjach walutowych z klientami	184	172
Prowizje maklerskie	26	48
Działalność powiernicza	15	16
Obsługa kart płatniczych, kredytowych	207	192
Wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	19	32
Kredyty i pożyczki	94	101
Obsługa rachunków bankowych	101	108
Przelewy	75	75
Operacje kasowe	23	24
Skupione wierzytelności	10	9
Gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	20	18
Pozostałe prowizje	29	25
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	124	136
Ubezpieczenia emerytalne	34	40
Pozostałe	-	1
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	961	997

8.3 Przychody netto z inwestycji

Przychody netto z inwestycji	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Przychody odsetkowe, w tym:	2 918	2 671
Należności od klientów z tytułu kredytów	2 233	1 943
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	206	248
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	265	314
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	15	17
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	28	31
Pożyczki	66	41
Skupione wierzytelności	34	35
Pochodne instrumenty zabezpieczające	59	30
Należności	1	1
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	11	11
Przychody z dywidend, w tym:	1	1
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1	1
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	65	64
Różnice kursowe	96	(40)
Koszty działalności inwestycyjnej	(6)	(7)
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(27)	(27)
Pozostałe	6	7
Przychody netto z inwestycji, razem	3 053	2 669

8.4 Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji

Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	90	34
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30	33
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	51	(1)
Instrumenty kapitałowe	4	11
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	20	2
Instrumenty dłużne	27	(14)
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	9	2
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7	-
Instrumenty pochodne	2	40
Krótka sprzedaż	(2)	2
Należności	(44)	(14)
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	53	62

8.5 Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	41	16
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7	3
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	34	13
- instrumenty dłużne	4	8
- pożyczki	30	5
Należności od klientów z tytułu kredytów	(397)	(415)
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(377)	(420)
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(20)	5
Należności	17	(38)
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych, razem	(339)	(437)

8.6 Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Inwestycyjne (lokacyjne) instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	373	(111)
Instrumenty kapitałowe	96	(154)
Dłużne papiery wartościowe	137	105
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	140	(62)
Instrumenty pochodne	(94)	29
Wycena zobowiązań wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	(3)	6
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	(5)	10
Nieruchomości inwestycyjne	(12)	(7)
Należności od klientów z tytułu kredytów	(5)	(2)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej, razem	254	(75)

8.7 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	145	164
Przychody z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	51	53
Rozwiązanie rezerw ¹⁾	95	185
Zwrot kosztów dochodzenia roszczeń	11	6
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	15	9
Otrzymane odszkodowania	8	4
Odsetki za nieterminowe uregulowanie należności z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji biernej	7	9
Pozostałe	37	59
Pozostałe przychody operacyjne, razem	369	489

¹⁾ W tym 95 mln zł rozwiązania przez banki rezerwy na udzielone gwarancje i poręczenia (1 stycznia – 31 marca 2018 roku: 182 mln zł).

8.8 Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	4 111	3 731
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	2 323	2 153
- odszkodowania i świadczenia	1 841	1 779
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	282	179
- koszty likwidacji szkód	200	195
W ubezpieczeniach na życie	1 788	1 578
- odszkodowania i świadczenia	1 616	1 592
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	139	(48)
- koszty obsługi świadczeń	33	34
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(153)	(105)
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(153)	(105)
Odszkodowania, świadczenia ubezpieczeniowe netto, razem	3 958	3 626

8.9 Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	100	88
Prowizje z tytułu pozyskania klientów bankowych	19	16
Prowizje za udostępnianie bankomatów	10	22
Koszty nagród dla klientów bankowych	4	3
Koszty przelewów i przekazów	10	9
Usługi dodatkowe do produktów bankowych	6	7
Prowizje maklerskie	4	5
Koszty obsługi rachunków bankowych	1	1
Koszty operacji banknotowych	4	3
Koszty działalności powierniczej	5	4
Pozostałe prowizje	11	13
Koszty z tytułu prowizji i opłat, razem	174	171

8.10 Koszty odsetkowe

Koszty odsetkowe	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Depozyty terminowe	249	273
Depozyty bieżące	133	98
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe	109	96
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1	2
Pożyczki	2	2
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	10	14
Kredyty bankowe zaciągnięte przez spółki z Grupy PZU	7	2
Leasing	7	-
Pozostałe	7	6
Koszty odsetkowe, razem	525	493

8.11 Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji według rodzaju	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Zużycie materiałów i energii	58	74
Usługi obce	371	402
Podatki i opłaty	28	26
Koszty pracownicze	1 174	1 169
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	154	94
Amortyzacja wartości niematerialnych	94	88
Inne, w tym:	798	783
- prowizje w działalności ubezpieczeniowej	622	595
- reklama	62	58
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	51	52
- pozostałe	63	78
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(31)	(41)
Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód, razem	2 646	2 595

8.12 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Podatek od instytucji finansowych	285	269
Koszty podstawowej działalności spółek nie prowadzących działalności ubezpieczeniowej, ani bankowej	170	178
Koszty z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	53	53
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego i bankowego	47	33
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	515	230
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	17	17
Opłata na rzecz Komendy Głównej Straży Pożarnej oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	18	20
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	13	9
Utworzenie rezerw ¹⁾	108	160
Amortyzacja wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia spółek	58	80
Utworzenie odpisów na aktywa niefinansowe	2	10
Darowizny	23	24
Koszty dochodzenia roszczeń	19	15
Pozostałe	56	93
Pozostałe koszty operacyjne, razem	1 384	1 191

¹⁾ W tym 98 mln zł utworzenia przez banki rezerwy na udzielone gwarancje i poręczenia (1 stycznia – 31 marca 2018 roku: 153 mln zł).

8.13 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Zysk netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej	747	627
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 315 217	863 511 199
Liczba akcji wyemitowanych	863 523 000	863 523 000
Średnia ważona liczba akcji własnych (w posiadaniu jednostek objętych konsolidacją)	(207 783)	(11 801)
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	0,87	0,73

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku nie wystąpiły transakcje ani zdarzenia powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

8.14 Podatek dochodowy

Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Ujętego w rachunku zysków i strat	(475)	(340)
- podatek bieżący	(354)	(333)
- podatek odroczonego	(121)	(7)
Ujętego w innych całkowitych dochodach (podatek odroczonego)	(28)	(14)
Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	(503)	(354)

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Inne całkowite dochody brutto	151	79
Podatek dochodowy	(28)	(14)
Wycena inwestycyjnych (lokacyjnych) instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(11)	(4)
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	(2)	(9)
Transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne	(15)	(1)
Inne całkowite dochody netto	123	65

8.15 Wartość firmy

Wartość firmy	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Pekao ¹⁾	2 269	2 269
Alior Bank	746	746
Lietuvos Draudimas AB ²⁾	476	476
Segment ubezpieczeń masowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Link4)	221	221
AAS Balta	39	39
Spółki medyczne	119	115
Pozostałe	5	5
Wartość firmy, razem	3 875	3 871

¹⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia Pekao Investment Management SA.

²⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia oddziału Lietuvos Draudimas w Estonii.

8.16 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wg grup rodzajowych	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Oprogramowanie, licencje i podobne	1 247	1 250
Znaki towarowe	611	611
Relacje z klientami	895	953
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	308	354
Inne wartości niematerialne	12	12
Wartości niematerialne, razem	3 073	3 180

8.17 Inne aktywa

Inne aktywa	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	75	105
Szacowane regresy i odzyski	174	183
Odroczone koszty informatyczne	79	72
Zarachowane należności z bezpośredniej likwidacji szkód	56	56
Zapasy	50	51
Rozliczenia z tytułu podatków od nieruchomości, środków transportu i gruntowego	26	3
Rozliczenia z tytułu kosztów odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	36	-
Zarachowane prowizje	10	6
Pozostałe składniki aktywów	112	86
Inne aktywa, razem	618	562

8.18 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wg grup rodzajowych	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Urządzenia techniczne i maszyny	611	529
Środki transportu	177	138
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	142	198
Nieruchomości	3 164	2 078
Inne rzeczowe aktywa trwałe	238	241
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	4 332	3 184

8.19 Należności od klientów z tytułu kredytów

Należności od klientów z tytułu kredytów	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	184 789	180 240
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 651	1 511
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	284	303
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	186 724	182 054

Należności od klientów z tytułu kredytów – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	31 marca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	162 870	17 259	8 678	6 744	195 551	159 612	16 069	7 855	7 165	190 701
Oczekiwane straty kredytowe	(897)	(1 174)	(4 207)	(4 484)	(10 762)	(870)	(1 189)	(3 601)	(4 801)	(10 461)
Wartość bilansowa netto	161 973	16 085	4 471	2 260	184 789	158 742	14 880	4 254	2 364	180 240

Należności od klientów z tytułu kredytów – wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 marca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa	1 037	614	-	-	1 651	1 511	-	-	-	1 511
Oczekiwane straty kredytowe	(8)	(27)	-	-	(35)	(14)	-	-	-	(14)

Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczący należności od klientów z tytułu kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej aktywów.

Należności od klientów z tytułu kredytów	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Segment detaliczny	99 350	97 567
Kredyty operacyjne	246	251
Kredyty konsumpcyjne	27 546	27 380
Kredyty consumer finance	2 432	2 563
Kredyty na zakup papierów wartościowych	64	69
Kredyty w rachunku karty kredytowej	1 078	1 124
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	66 410	65 092
Pozostałe kredyty hipoteczne	1 308	830
Pozostałe należności	266	258
Segment biznesowy	87 374	84 487
Kredyty operacyjne	36 802	34 371
Kredyty samochodowe	29	35
Kredyty inwestycyjne	26 336	26 166
Skupione wierzytelności (faktoring)	4 868	9 225
Kredyty w rachunku karty kredytowej	135	131
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	118	128
Pozostałe kredyty hipoteczne	8 744	8 560
Leasing finansowy	9 358	5 327
Pozostałe należności	984	544
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	186 724	182 054

8.20 Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne - aktywa	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	2 173	1 971
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie wartości godziwej – instrumenty nienotowane – transakcje SWAP	16	21
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane – transakcje SWAP	410	374
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu – instrumenty nienotowane, w tym:	1 747	1 576
- transakcje FRA	2	2
- transakcje SWAP	1 731	1 564
- opcje call (zakup)	8	6
- opcje put (sprzedaż)	4	4
- pozostałe	2	-
Instrumenty pochodne związane z kursami walut, razem	362	302
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane – transakcje SWAP	67	31
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	295	271
Instrumenty notowane na rynku regulowanym – kontrakty terminowe	6	4
Instrumenty nienotowane, w tym:	289	267
- kontakty terminowe	91	88
- transakcje SWAP	142	115
- opcje call (zakup)	47	46
- opcje put (sprzedaż)	9	18
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	98	78
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	-	11
- kontakty terminowe	-	10
- opcje put (sprzedaż)	-	1
Instrumenty nienotowane, w tym:	98	67
- opcje call (zakup)	98	66
- opcje put (sprzedaż)	-	1

Instrumenty pochodne - aktywa	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Instrumenty pochodne związane z cenami towarów – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	89	136
Instrumenty notowane na rynku regulowanym – kontrakty terminowe	3	19
Instrumenty nienotowane, w tym:	86	117
- kontakty terminowe	23	16
- transakcje SWAP	28	46
- opcje call (zakup)	28	21
- opcje put (sprzedaż)	7	34
Instrumenty pochodne - aktywa, razem	2 722	2 487

Instrumenty pochodne - zobowiązania	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	3 111	2 933
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie wartości godziwej – instrumenty nienotowane – transakcje SWAP	138	144
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane – transakcje SWAP	791	770
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	2 182	2 019
Instrumenty nienotowane, w tym:	2 182	2 019
- transakcje FRA	2	2
- transakcje SWAP	2 168	2 012
- opcje call (zakup)	1	2
- opcje put (sprzedaż)	9	3
- pozostałe	2	-
Instrumenty pochodne związane z kursami walut, razem	275	250
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane – transakcje SWAP	4	1
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	271	249
Instrumenty notowane na rynku regulowanym – kontrakty terminowe	6	3
Instrumenty nienotowane, w tym:	265	246
- kontakty terminowe	153	128
- transakcje SWAP	57	54
- opcje call (zakup)	21	22
- opcje put (sprzedaż)	34	42
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	61	49
Instrumenty notowane na rynku regulowanym – kontrakty terminowe	-	13
Instrumenty nienotowane, w tym:	61	36
- opcje call (zakup)	1	2
- opcje put (sprzedaż)	60	34
Instrumenty pochodne związane z cenami towarów – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	73	133
Instrumenty notowane na rynku regulowanym – kontrakty terminowe	3	17
Instrumenty nienotowane, w tym:	70	116
- kontakty terminowe	14	17
- transakcje SWAP	28	45
- opcje call (zakup)	4	5
- opcje put (sprzedaż)	24	49
Instrumenty pochodne - zobowiązania, razem	3 520	3 365

8.21 Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	31 marca 2019			31 grudnia 2018		
	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy
Instrumenty kapitałowe	nd.	605	1 042	nd.	522	1 220
Notowane na rynku regulowanym	nd.	393	958	nd.	310	1 171
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	212	84	nd.	212	49
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	nd.	nd.	4 387	nd.	nd.	4 298
Notowane na rynku regulowanym	nd.	nd.	135	nd.	nd.	110
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	nd.	4 252	nd.	nd.	4 188
Dłużne papiery wartościowe	37 188	47 447	8 106	34 652	38 215	12 176
Rządowe	30 684	31 107	6 714	27 501	26 167	11 986
Krajowe	30 519	28 475	5 725	27 349	23 419	10 793
Oprocentowanie stałe	27 277	14 952	4 773	24 074	10 745	8 893
Oprocentowanie zmienne	3 242	13 523	952	3 275	12 674	1 900
Zagraniczne	165	2 632	989	152	2 748	1 193
Oprocentowanie stałe	165	2 632	989	152	2 748	1 193
Pozostałe	6 504	16 340	1 392	7 151	12 048	190
Notowane na rynku regulowanym	770	4 324	1 200	762	4 387	41
Oprocentowanie stałe	459	1 531	1 199	454	1 515	36
Oprocentowanie zmienne	311	2 793	1	308	2 872	5
Nienotowane na rynku regulowanym	5 734	12 016	192	6 389	7 661	149
Oprocentowanie stałe	413	7 384	3	869	2 986	3
Oprocentowanie zmienne	5 321	4 632	189	5 520	4 675	146
Pozostałe, w tym:	12 203	-	-	10 582	-	-
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	2 890	-	-	3 278	-	-
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	4 727	-	-	2 769	-	-
Pożyczki	4 586	-	-	4 535	-	-
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe, razem	49 391	48 052	13 535	45 234	38 737	17 694

Dłużne papiery wartościowe – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	31 marca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	37 192	36	33	-	37 261	34 657	35	33	2	34 727
Oczekiwane straty kredytowe	(38)	(2)	(33)	-	(73)	(35)	(7)	(33)	-	(75)
Wartość bilansowa netto	37 154	34	-	-	37 188	34 622	28	-	2	34 652

Pożyczki	31 marca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	4 555	61	-	-	4 616	4 595	-	-	-	4 595
Oczekiwane straty kredytowe	(27)	(3)	-	-	(30)	(60)	-	-	-	(60)
Wartość bilansowa netto	4 528	58	-	-	4 586	4 535	-	-	-	4 535

Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	31 marca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	4 727	1	9	-	4 737	2 770	1	9	-	2 780
Oczekiwane straty kredytowe	(1)	-	(9)	-	(10)	(2)	-	(9)	-	(11)
Wartość bilansowa netto	4 726	1	-	-	4 727	2 768	1	-	-	2 769

Dłużne papiery wartościowe – wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 marca 2019					31 grudnia 2018				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto	47 372	75	-	-	47 447	38 142	73	-	-	38 215
Oczekiwane straty kredytowe	(30)	(3)	-	-	(33)	(37)	(3)	-	-	(40)

Odpis dotyczący dłużnych inwestycyjnych (lokacyjnych) aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Notowane na rynku regulowanym	393	310
Grupa Azoty SA	340	257
Polimex-Mostostal SA	38	38
Pozostałe	15	15
Nienotowane na rynku regulowanym	212	212
Biuro Informacji Kredytowej SA	173	173
PSP sp. z o.o.	22	22
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	13	13
Pozostałe	4	4
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	605	522

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy inne niż RP	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Litwa	705	638
Stany Zjednoczone	652	957
Irlandia	232	233
Hiszpania	232	232
Portugalia	225	226
Łotwa	151	90
Rumunia	131	157
Chorwacja	127	152
Ukraina	97	90
Węgry	95	117
Indonezja	84	71
Bułgaria	75	75
Rosja	59	69
Brazylia	55	57
Turcja	51	55
Pozostałe	815 ¹⁾	874 ²⁾
Razem	3 786	4 093

¹⁾ W pozycji Pozostałe wykazano kraje, wobec których zaangażowanie bilansowe nie przekracza równowartości 50 mln zł: Arabia Saudyjska, Argentyna, Armenia, Australia, Azerbejdżan, Bahrajn, Belgia, Białoruś, Boliwia, Chile, Dania, Dominikana, Egipt, Etiopia, Filipiny, Francja, Ghana, Grecja, Gwatemala, Holandia, Honduras, Izrael, Jamajka, Jordania, Kamerun, Katar, Kazachstan, Kenia, Kolumbia, Kostaryka, Maroko, Meksyk, Mongolia, Namibia, Niemcy, Nigeria, Oman, Panama, Paragwaj, Peru, RPA, Senegal, Serbia, Słowenia, Sri Lanka, Szwecja, Trynidad i Tobago, Urugwaj, Uzbekistan, Wielka Brytania, Wietnam, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej.

²⁾ W pozycji Pozostałe wykazano Albania, Argentyna, Armenia, Australia, Azerbejdżan, Belgia, Białoruś, Boliwia, Chile, Dania, Dominikana, Egipt, Etiopia, Filipiny, Francja, Ghana, Grecja, Gwatemala, Holandia, Honduras, Indie, Jamajka, Jordania, Kamerun, Kazachstan, Kenia, Kolumbia, Kostaryka, Maroko, Meksyk, Mongolia, Namibia, Niemcy, Nigeria, Oman, Panama, Paragwaj, Peru, RPA, Senegal, Serbia, Słowenia, Sri Lanka, Szwecja, Trynidad i Tobago, Urugwaj, Wielka Brytania, Wietnam, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej.

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Narodowy Bank Polski	7 398	2 999
Samorządy krajowe	6 282	5 710
Banki zagraniczne	3 995	3 495
Spółki Indeksu WIG - Energia	1 210	1 183
Przetwórstwo przemysłowe	1 090	978
Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	933	725
Usługi komunalne	752	759
Spółki Indeksu WIG - Banki	553	452
Transport i gospodarka magazynowa	551	1 232
Spółki sektora energetyczno-paliwowego	539	312
Górnictwo i wydobywanie (w tym: spółki indeksu WIG - Górnictwo)	114	130
Spółki Indeksu WIG - Paliwa	4	748
Pozostałe	815	666
Razem	24 236	19 389

8.21.1. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych

Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych zaprezentowano w punktach 16 i 18.

8.21.2. Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku nie dokonano zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów.

8.22 Wartość godziwa

8.22.1. Opis technik wyceny

8.22.1.1. Dłużne papiery wartościowe i pożyczki

Wartości godziwe dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku lub wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych.

Grupa PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku.

Wartość godziwą pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów rządowych przesuniętą o *spread* kredytowy. Jest on wyliczany na dzień najnowszej emisji w stosunku do ceny emisyjnej i powoduje równoległe przesunięcie krzywej rentowności papierów rządowych o stałą wartość na całej jej długości lub jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec) przemnożona przez współczynnik ustalany na dzień emisji, uwzględniający w krzywej dyskontowej ryzyko specyficzne danego emitenta.

8.22.1.2. Kapitałowe aktywa finansowe

Wartości godziwe kapitałowych aktywów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku.

Wartości godziwe jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się według wartości jednostki uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wycena ta odzwierciedla udział Grupy PZU w aktywach netto tych funduszy.

8.22.1.3. Instrumenty pochodne

Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. *forward*) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. *interest rate swap*) określana jest metodą

zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stawki z krzywych OIS (ang. *overnight indexed swaps*) uwzględniających walutę, w której denominowany jest depozyt zabezpieczający dla danego instrumentu.

Wartość godziwa opcji związanych z lokatami strukturyzowanymi określana jest na podstawie wycen podawanych przez wystawców tych opcji, z uwzględnieniem weryfikacji tych wycen przeprowadzanej przez Grupę PZU, w oparciu o posiadane własne modele wyceny.

8.22.1.4. Należności od klientów z tytułu kredytów

W celu ustalenia zmiany wartości godziwej należności od klientów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) marże osiągnane na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę, na którą sporządza się skonsolidowane sprawozdanie finansowe) porównuje się z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa portfela kredytów jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów z tytułu kredytów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

8.22.1.5. Nieruchomości wyceniane w wartości godziwej

W zależności od charakteru danej nieruchomości, wartość godziwą określa się za pomocą metody porównawczej, dochodowej lub pozostałościowej.

Metodą porównawczą wycenia się wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (takie jak lokale mieszkalne, garaże itp.). Metoda porównawcza zakłada ustalenie wartości godziwej poprzez odniesienie do obserwowalnych cen rynkowych, z uwzględnieniem współczynników korygujących. Współczynniki korygujące uwzględniają przykładowo takie czynniki jak upływ czasu i trend zmian cen rynkowych, lokalizacja, ekspozycja, przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego, dostępność komunikacyjna i dojazd, powierzchnia, sąsiedztwo (w tym położenie względem atrakcyjnych obiektów), możliwości inwestycyjne, warunki fizyczne, forma władania itp.

Metoda dochodowa zakłada oszacowanie wartości godziwej nieruchomości na podstawie zdyskontowanej wartości przepływów pieniężnych. W kalkulacji uwzględnia się takie zmienne jak stopa kapitalizacji, poziom czynszów, poziom kosztów eksploatacyjnych, rezerwa z tytułu pustostanów, straty z tytułu zwolnień w płatnościach czynszu i zaległości czynszowych itp. Poziom zmiennych opisanych powyżej różni się w zależności od charakteru i przeznaczenia wycenianej nieruchomości (powierzchnia biurowa, powierzchnia handlowa, powierzchnia logistyczno-magazynowa), jej nowoczesności oraz lokalizacji (dojazd, odległość od centrum, dostępność, ekspozycja itp.), a także parametrów właściwych dla danego rynku lokalnego (m.in. stopy kapitalizacji, stawki czynszu, koszty eksploatacji).

Metodę pozostałościową stosuje się do określenia wartości rynkowej jeżeli nieruchomość ma być objęta pracami budowlanymi. Wartość godziwą nieruchomości określa się jako różnicę wartości nieruchomości po wykonaniu robót budowlanych oraz przeciętnych wartości kosztów tych robót, z uwzględnieniem zysków uzyskiwanych na rynku podobnych nieruchomości.

Nieruchomości wykazywane w wartości godziwej wyceniają licencjonowani rzeczoznawcy majątkowi. Akceptacja każdej z takich wycen jest dodatkowo poprzedzona przeglądem przez pracowników jednostek Grupy PZU w celu eliminacji potencjalnych omyłek i niespójności. Powstające ewentualne wątpliwości wyjaśniane są na bieżąco.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się zgodnie z poniższymi zasadami:

- nieruchomości posiadane przez fundusze inwestycyjne zależne od PZU – wyceniane co 6 miesięcy – na dni kończące każde półrocze i rok obrotowy;
- nieruchomości inwestycyjne posiadane przez spółki Grupy PZU – najbardziej wartościowe pozycje wyceniane są w przypadku stwierdzenia przesłanek o możliwej istotnej zmianie wartości (przeważnie z częstotliwością roczną). Bez względu na wartość, każda nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana nie rzadziej niż raz na 5 lat;

- nieruchomości przeznaczone do sprzedaży – wyceniane przed rozpoczęciem ich aktywnej ekspozycji na rynku, zgodnie z wymogami MSSF 5.

8.22.1.6. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania z tytułu depozytów

Ze względu na fakt, że depozyty przyjmuje się w ramach bieżącej działalności na bazie dziennej, a więc ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji, a czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, uznaje się, że dla zobowiązań wobec klientów o zapadalności do 1 roku wartość godziwa nie odbiega istotnie od wartości bilansowej.

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, w tym zobowiązań podporządkowanych, wyznacza się jako wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz bieżący *spread* kredytowy.

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta wyceniane są zgodnie z wartością godziwą aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań funduszu kapitałowego powiązanego z danym kontraktem inwestycyjnym.

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych wyceniane są zgodnie z wartością godziwą składników majątku funduszu inwestycyjnego (wg udziału w aktywach netto funduszu inwestycyjnego).

Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych w celu dokonania krótkiej sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej pożyczonych papierów.

8.22.2. Hierarchia wartości godziwej

W oparciu o dane wejściowe wykorzystywane przy ustalaniu wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań, dla których zaprezentowano wartość godziwą, klasyfikowane są do następujących poziomów:

- Poziom I – aktywa i zobowiązania wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
 - akcje i certyfikaty inwestycyjne notowane na giełdach;
 - instrumenty pochodne notowane na giełdach.
- Poziom II – aktywa i zobowiązania, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:

- notowane dłużne papiery wartościowe wyceniane na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny;
 - instrumenty pochodne – m. in. FX Swap, FX Forward, IRS, CIRS, FRA;
 - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
 - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody porównawczej, obejmujące wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (w tym lokale mieszkalne, garaże itp.);
 - zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych;
 - kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta.
- Poziom III – aktywa, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz nie płynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe), wyceniane modelami opartymi na zdyskontowanych przepływach pieniężnych;
 - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody dochodowej lub metody pozostałościowej;
 - należności od klientów z tytułu kredytów oraz zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów;
 - opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych.

W sytuacji gdy do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań używane są dane wejściowe klasyfikowane do różnych poziomów hierarchii wartości godziwej, wyceniany składnik przypisuje się do najniższego poziomu, z którego pochodzą dane wejściowe, mające istotny wpływ na całość wyceny.

Na wartość wyceny zakwalifikowanych do poziomu III składników aktywów lub zobowiązań istotny wpływ mają dane wejściowe nieobserwowalne.

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Należności od klientów z tytułu kredytów	Marża płynności oraz bieżąca marża ze sprzedaży danej grupy produktowej	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową pomniejszonych o oczekiwaną stratę kredytową. Stopa dyskuntująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę płynności oraz bieżącą marżę ze sprzedaży dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża płynności dla kredytów w złotych skorygowana o kwotowania transakcji <i>fx swap</i> i <i>basis-swap</i> . Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej ponieważ średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, <i>overdrafty</i> oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.	Korelacja ujemna

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	Marża ze sprzedaży	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, <i>overnight</i> oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.	Korelacja ujemna
Opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych	Parametry modelu	Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (<i>plain vanilla</i>) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy, towary oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki. Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym. Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Niepłynne obligacje i pożyczki	Spready kredytowe	<i>Spready</i> obserwuje się na wszystkich obligacjach (ich seriach) lub pożyczkach tego samego emitenta lub emitenta o podobnej charakterystyce. Te <i>spready</i> obserwowane są w dniach emisji nowych serii obligacji, dniach zawierania nowych umów pożyczek oraz w dniach transakcji rynkowych, których przedmiotem są wierzycelności wynikające z tych obligacji i pożyczek.	Korelacja ujemna
Nieruchomości inwestycyjne oraz nieruchomości przeznaczone do sprzedaży	Stopa kapitalizacji	Stopę kapitalizacji ustala się na podstawie analizy stóp zwrotu osiągniętych w transakcjach dla podobnych nieruchomości.	Korelacja ujemna
	Koszty budowy	Wartość kosztów budowy określa się na podstawie rynkowych kosztów budowy pomniejszych o koszty poniesione na dzień wyceny.	Korelacja dodatnia
	Miesięczna stawka czynszu za 1m ² odpowiedniego rodzaju powierzchni lub za jedno miejsce parkingowe	Stawki czynszu obserwuje się dla podobnych nieruchomości, podobnej jakości, w podobnych lokalizacjach oraz zbliżonej wielkości wynajmowanej powierzchni.	Korelacja dodatnia
Instrumenty pochodne	Parametry modelu	Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane	<i>Spread</i> emisji ponad krzywą rynkową	W przypadku zastosowania do wyceny historycznego <i>spreadu</i> emisji ponad krzywą rynkową, emisje takie klasyfikuje się do poziomu III hierarchii wartości godziwej.	Korelacja ujemna
Instrumenty kapitałowe nienotowane na aktywnym rynku		Kwotowania serwisów finansowych	

8.22.3. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	31 marca 2019				31 grudnia 2018			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa								
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	27 044	16 092	4 916	48 052	22 200	9 329	7 208	38 737
Instrumenty kapitałowe	392	1	212	605	309	1	212	522
Dłużne papiery wartościowe	26 652	16 091	4 704	47 447	21 891	9 328	6 996	38 215
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	7 591	5 689	255	13 535	12 758	4 684	252	17 694
Instrumenty kapitałowe	880	-	162	1 042	1 105	-	115	1 220
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	115	4 257	15	4 387	102	4 182	14	4 298
Dłużne papiery wartościowe	6 596	1 432	78	8 106	11 551	502	123	12 176
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	1 935	1 935	-	-	1 814	1 814
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	1 651	1 651	-	-	1 511	1 511
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	284	284	-	-	303	303
Pochodne instrumenty finansowe	9	2 607	106	2 722	35	2 384	68	2 487
Nieruchomości inwestycyjne	-	142	1 631	1 773	-	141	1 556	1 697
Zobowiązania								
Instrumenty pochodne	9	3 443	68	3 520	34	3 295	36	3 365
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	73	-	73	-	266	-	266
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	-	267	-	267	-	266	-	266
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	854	-	-	854	120	-	-	120

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w okresie zakończonym 31 marca 2019	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu	212	6 996	115	14	123	68	36	1 511	303	1 556
Zastosowanie MSSF16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43
Nabycie / otwarcie pozycji	-	90	-	-	23	3	2	155	-	38
Reklasyfikacje z poziomu II	-	583 ¹⁾	-	-	-	1	-	-	-	-
Reklasyfikacje z nieruchomości własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji:	-	31	47	-	3	43	36	(12)	(6)	(8)
- przychody netto z inwestycji	-	31	-	-	1	-	-	8	-	-
- zmiana odpisów na oczekiwane straty kredytowe i z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-	(20)	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	47	-	2	43	36	-	(6)	(8)
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	(9)	-	-	-	-	-	(9)	-	-
Sprzedaż i rozliczenia	-	(151)	-	-	(70)	(9)	(6)	6	(13)	-
Reklasyfikacje do poziomu II	-	(2 836) ¹⁾	-	-	(1)	-	-	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	212	4 704	162	15	78	106	68	1 651	284	1 631

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 8.22.4.2.

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w roku zakończonym 31 grudnia 2018	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu – klasyfikacja na moment zastosowania MSSF9	221	4 855	95	-	163	100	52	1 556	365	2 204
Nabycie / otwarcie pozycji	-	3 034	-	14	727	16	10	409	3	139
Reklasyfikacje z poziomu I	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacje z poziomu II	-	190 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	3
Reklasyfikacje z nieruchomości własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji:	-	49	14	-	3	(30)	(9)	29	3	48
- przychody netto z inwestycji	-	49	-	-	-	-	-	29	-	-
- wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i nieruchomości	-	-	(2)	-	-	(3)	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	16	-	3	(27)	(9)	-	3	48
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	(9)	(12)	-	-	-	-	-	31	-	-
Sprzedaż i rozliczenia	-	(1 056)	-	-	(756)	(18)	(17)	(514)	(68)	(11)
Reklasyfikacje do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(831)
Reklasyfikacje do poziomu II	-	(64)	-	-	(14)	-	-	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	212	6 996	115	14	123	68	36	1 511	303	1 556

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 8.22.4.2.

8.22.4. Aktywa i zobowiązania niewyceniane w wartości godziwej

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana	31 marca 2019				31 grudnia 2018			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa								
Jednostki wyceniane metodą praw własności – EMC	-	-	14	14	-	-	14	14
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	-	185 073	185 073	-	-	181 635	181 635
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	27 297	3 126	21 834	52 257	24 251	2 301	21 541	48 093
Dłużne papiery wartościowe	27 297	747	11 947	39 991	24 251	1 239	11 900	37 390
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	-	878	2 012	2 890	-	126	3 153	3 279
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	1 501	3 227	4 728	-	936	1 830	2 766
Pożyczki	-	-	4 648	4 648	-	-	4 658	4 658
Zobowiązania								
Zobowiązania wobec banków	-	1 038	6 406	7 444	-	781	5 280	6 061
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	-	-	210 100	210 100	-	-	207 668	207 668
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	-	5 450	6 641	12 091	-	5 295	6 800	12 095
Zobowiązania podporządkowane ¹⁾	-	2 030	4 106	6 136	-	2 013	4 043	6 056
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	851	-	851	-	540	-	540

¹⁾ Do poziomu II zaklasyfikowano te zobowiązania, na wycenę których nieobserwowalne parametry nie miały istotnego wpływu. Przede wszystkim są to zobowiązania z tytułu obligacji emitowanych przez Pekao.

8.22.4.1. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku nie dokonywano zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których wartość byłaby istotna z punktu widzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

8.22.4.2. Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej

W przypadku zmiany sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań, wynikającego np. z utraty (lub uzyskania) dostępności notowań obserwowanych na aktywnym rynku przenosi się takie aktywa lub zobowiązania pomiędzy Poziomami I i II.

Składniki aktywów lub zobowiązań są przenoszone pomiędzy poziomami II i III (odpowiednio między poziomami III i II) gdy:

- następuje zmiana modelu wyceny będąca efektem zastosowania nowych czynników nieobserwowalnych (odpowiednio obserwowalnych) lub
- dotychczas stosowane czynniki, których wpływ na wycenę jest istotny przestają być (odpowiednio stają się) obserwowalne na aktywnym rynku.

Przeniesienia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej dokonywane są na koniec każdego kwartału wg wartości na ten dzień.

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z Poziomu III do Poziomu II przeniesiono obligacje municypalne i korporacyjne, dla których dokonano wyceny przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych, obligacje korporacyjne, dla których wpływ

szacowanych parametrów kredytowych miał nieistotny wpływ na wycenę oraz transakcje rynku kapitałowego z uwagi na brak istotnego wpływu nieobserwowalnego czynnika (korelacji) na wycenę,

- z Poziomu II do Poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych na wycenę był istotny oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowany parametr (korelacja) istotnie wpływał na wycenę.

W 2018 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z poziomu II do poziomu I przeniesiono obligacje skarbowe, dla której dostępne były kwotowania na aktywnym rynku;
- z poziomu III do poziomu II przeniesiono obligacje municypalne i korporacyjne, dla których dokonano wyceny przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych, obligacje korporacyjne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych miał nieistotny wpływ na wycenę, obligacje skarbowe denominowane w złotych, dla których wpływ szacowanego spreadu do obligacji referencyjnej nie miał istotnego wpływu na wycenę oraz transakcję pochodną rynku kapitałowego, z uwagi na brak istotnego wpływu nieobserwowalnego czynnika (korelacji) na wycenę;
- z poziomu II do poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których szacowany parametr (korelacja) miał istotny wpływ na wycenę.

8.23 Należności

Należności - wartość bilansowa	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	2 450	2 574
- należności od ubezpieczających	2 310	2 438
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	102	112
- inne należności	38	24
Należności z tytułu reasekuracji	88	115
Inne należności	4 077	3 654
- należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych i depozytów zabezpieczających ¹⁾	2 253	1 632
- należności z tytułu rozliczeń kart płatniczych	724	992
- należności z tytułu dostaw i usług	338	340
- należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	239	237
- należności z tytułu prowizji dotyczących produktów pozabilansowych	154	178
- rozliczenia przewencyjne	41	46
- należności z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	27	27
- należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	14	14
- należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	12	6
- należności z tytułu kaucji i wadium	34	34
- należności międzybankowe i międzyoddziałowe	43	7
- pozostałe	198	141
Należności, razem	6 615	6 343

¹⁾ W pozycji wykazuje się przede wszystkim należności związane z zawartymi, lecz nierozliczonymi transakcjami dotyczącymi instrumentów finansowych.

Zarówno na 31 marca 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa należności nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej, głównie ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz politykę tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe należności na 31 marca 2018 roku wynosiła 916 mln zł (na 31 grudnia 2018 roku: 939 mln zł).

8.24 Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa przeznaczone do sprzedaży wg klasyfikacji przed przeniesieniem	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Grupy przeznaczone do sprzedaży	1 032	1 021
Aktywa	1 091	1 070
Nieruchomości inwestycyjne	980	973
Należności	10	12
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	5
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	86	76
Inne aktywa	10	4
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	59	49
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27	27
Inne zobowiązania	32	22
Inne aktywa przeznaczone do sprzedaży	71	77
Rzeczowe aktywa trwałe	29	34
Nieruchomości inwestycyjne	42	43
Aktywa i grupy aktywów przeznaczone do sprzedaży	1 162	1 147
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	59	49

W pozycji „Nieruchomości inwestycyjne” i w sekcji „Grupy przeznaczone do sprzedaży” zaprezentowano przede wszystkim nieruchomości przeznaczone do sprzedaży przez fundusze inwestycyjne sektora nieruchomości ze względu na osiągnięcie przewidywanego horyzontu inwestycyjnego.

8.25 Wyemitowany kapitał podstawowy oraz inne kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej

8.26 Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy ujmuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej i zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Stan na 31 marca 2019 i 31 grudnia 2018

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	brak	brak	604 463 200	60 446 320	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	na okaziciela	brak	brak	259 059 800	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Liczba akcji razem				863 523 000				
Kapitał zakładowy razem					86 352 300			

Strukturę akcjonariatu PZU oraz informacje o transakcjach dotyczących znacznych pakietów akcji PZU przedstawiono w punkcie 2.

8.27 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	31 marca 2019			31 grudnia 2018		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	23 937	(1 570)	22 367	23 508	(1 512)	21 996
Rezerwa składek	8 571	(537)	8 034	8 416	(594)	7 822
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	8	-	8	10	-	10
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	9 382	(842)	8 540	9 098	(724)	8 374
- na szkody zgłoszone	3 541	(756)	2 785	3 280	(603)	2 677
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	3 894	(65)	3 829	3 939	(103)	3 836
- na koszty likwidacji szkód	1 947	(21)	1 926	1 879	(18)	1 861
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	5 973	(191)	5 782	5 981	(194)	5 787
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	3	-	3	3	-	3
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	22 473	-	22 473	22 331	-	22 331
Rezerwa składek	99	-	99	99	-	99
Rezerwa ubezpieczeń na życie	16 249	-	16 249	16 204	-	16 204
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	579	-	579	592	-	592
- na szkody zgłoszone	141	-	141	152	-	152
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	432	-	432	434	-	434
- na koszty obsługi świadczeń	6	-	6	6	-	6
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	5	-	5	4	-	4
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	249	-	249	256	-	256
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	5 292	-	5 292	5 176	-	5 176
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	46 410	(1 570)	44 840	45 839	(1 512)	44 327

8.28 Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w okresie zakończonym 31 marca 2019	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	316	98	-	(95)	319
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	67	10	(4)	-	73
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	85	-	-	-	85
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	20	-	(3)	-	17
Pozostałe	31	-	(2)	-	29
Inne rezerwy, razem	519	108	(9)	(95)	523

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2018	Stan na 31 grudnia 2017	Zastosowanie MSSF9	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	260	159	419	441	(25)	(477)	(42)	316
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	82	-	82	52	(12)	(55)	-	67
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	57	-	57	-	-	-	28	85
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	63	-	63	-	(36)	(7)	-	20
Pozostałe	35	-	35	10	(13)	(1)	-	31
Inne rezerwy, razem	497	159	656	503	(86)	(540)	(14)	519

Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia

Pozycja zawiera rezerwy tworzone przez banki na potencjalne utraty korzyści ekonomicznych wynikających z ekspozycji pozabilansowych (np. udzielonych gwarancji lub ekspozycji kredytowych).

Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK

Kwota 28 mln dotyczy kary zwróconej przez UOKiK do Pekao. Ze względu na potencjalne ryzyko wypływu środków w związku z tą sprawą Grupa PZU nie rozpoznała przychodu z tytułu zwróconych środków, lecz utworzyła rezerwę.

Informacje na temat kary nałożonej w postępowaniu Prezesa UOKiK wobec PZU zaprezentowano w punkcie 23.2.

8.29 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	4 714	4 017
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	2 599	2 450
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych	783	771
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej	138	144
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	854	120
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	267	266
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	73	266
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	236 790	232 299
Zobowiązania wobec banków	7 430	6 044
Depozyty bieżące	2 446	1 058
Depozyty jednodniowe	42	207
Depozyty terminowe	344	7
Kredyty otrzymane	3 733	4 386
Pozostałe zobowiązania	865	386
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	209 185	207 635
Depozyty bieżące	133 729	137 559
Depozyty terminowe	74 617	69 350
Pozostałe zobowiązania	839	726
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	12 005	12 009
Zobowiązania podporządkowane	6 082	6 061
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	851	540
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 237	10
Zobowiązania finansowe, razem	241 504	236 316

8.29.1. Zobowiązania podporządkowane

	Wartość nominalna (w mln)	Waluta	Oprocentowanie	Data emisji (otrzymania) / Data wykupu (spłaty)	Wartość bilansowa 31 marca 2019 (w mln zł)	Wartość bilansowa 31 grudnia 2018 (w mln zł)
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych PZU						
Obligacje podporządkowane PZU	2 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 czerwca 2017 29 lipca 2027	2 258	2 279
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Pekao						
Obligacje serii A	1 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 października 2017 29 października 2027	1 267	1 257
Obligacje serii B	550	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 16 października 2028	558	548
Obligacje serii C	200	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 14 października 2033	203	196
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Alior Banku						
Pożyczka podporządkowana	10	EUR	EURIBOR 3M + marża	12 października 2011 12 października 2019	43	43
Obligacje serii F	322	PLN	WIBOR 6M+ marża	26 września 2014 26 września 2024	223	225
Obligacje serii G	193	PLN	WIBOR 6M + marża	31 marca 2015 31 marca 2021	198	196
Obligacje serii I oraz I1	183	PLN	WIBOR 6M+ marża	4 grudnia 2015 6 grudnia 2021	150	148
Obligacje serii K oraz K1	600	PLN	WIBOR 6M+ marża	20 października 2017 20 października 2025	612	605
Obligacje Meritum Bank serii B	67	PLN	WIBOR 6M+ marża	29 kwietnia 2013 29 kwietnia 2021	69	68
Obligacje Meritum Bank serii C	80	PLN	WIBOR 6M+ marża	21 października 2014 21 października 2022	82	81
Obligacje serii EUR001	10	EUR	LIBOR 6M+ marża	4 lutego 2016 4 lutego 2022	43	44
Obligacje serii P1A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	14 kwietnia 2016 16 maja 2022	153	151
Obligacje serii P1B	70	PLN	WIBOR 6M+ marża	21 kwietnia 2016 16 maja 2024	71	70
Obligacje serii P2A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	27 grudnia 2017 29 grudnia 2025	152	150
Zobowiązania podporządkowane					6 082	6 061

Niższa wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych w stosunku do wartości nominalnej wynika z faktu, iż część wyemitowanych przez Pekao i Alior Bank obligacji objęty konsolidowane fundusze inwestycyjne.

8.29.2. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Obligacje PZU Finance AB (publ.)	3 691	3 676
Obligacje Alior Banku serii J	266	268
Obligacje Pekao	2 087	1 978
Certyfikaty depozytowe	4 518	4 542
Listy zastawne	1 443	1 545
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	12 005	12 009

	Wartość nominalna	Oprocentowanie	Daty emisji	Data wykupu
Obligacje PZU Finance AB (publ.)	850 mln euro	1,375%	3 lipca 2014 16 października 2015	3 lipca 2019
Obligacje Alior Banku serii J	250 mln zł	WIBOR 6M + marża	11 sierpnia 2017	11 sierpnia 2020

Obligacje zaklasyfikowano jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania PZU Finance AB (publ.) wynikające z obligacji zostały zabezpieczone gwarancją udzieloną przez PZU, która obejmuje całość zobowiązań emitenta wynikających z emisji (w tym zobowiązanie do zapłaty wartości nominalnej obligacji oraz odsetek od obligacji) udzieloną na rzecz wszystkich obligatariuszy. Nie określono maksymalnej wartości gwarancji, obowiązującej do chwili wygaśnięcia roszczeń obligatariuszy wobec PZU Finance AB (publ.).

8.30 Inne zobowiązania

Inne zobowiązania	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Koszty do zapłacenia	1 517	1 578
Zarachowane koszty prowizji agencyjnej	354	361
Zarachowane koszty prowizji sprzedażowej w ubezpieczeniach grupowych	2	2
Zarachowane koszty wynagrodzeń	213	192
Zarachowane koszty reasekuracji	230	373
Zarachowane nagrody dla pracowników	419	345
Pozostałe	299	305
Przychody pobierane z góry	304	282
Pozostałe zobowiązania	7 526	5 547
Zobowiązania z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	1 901	909
Zobowiązania wobec banków z tytułu dokumentów płatniczych rozliczanych w systemach rozliczeń międzybankowych	1 341	934
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	858	835
Zobowiązania z tytułu rozliczeń kart płatniczych	501	419
Rozrachunki publiczno-prawne	174	165
Zobowiązania z tytułu składek na rzecz BFG	649	182
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	300	269
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	74	157
Zobowiązania wobec pracowników	155	141
Oszacowane zwroty wynagrodzeń w związku z rezygnacją lub odstąpieniem klientów banków od ubezpieczeń zawieranych przy sprzedaży produktów kredytowych	89	98
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	339	367
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	601	570
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	115	111
Zobowiązania z tytułu darowizn	23	25
Zobowiązania banków z tytułu ubezpieczeń produktów bankowych oferowanych ich klientom	13	20
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	14	15
Zobowiązania z tytułu likwidacji bezpośredniej	28	30
Pozostałe	351	300
Inne zobowiązania, razem	9 347	7 407

9. Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań	9 977	8 254
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	853	543
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	1 027	1 043
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz gwarancyjny na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	105	95
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji (BFG)	131	133
Kredyt lombardowy i techniczny	5 117	3 700
Inne kredyty	572	569
Emisja hipotecznych listów zastawnych	1 462	1 462
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	57	54
Transakcje pochodne	653	655
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-
Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych, razem	9 977	8 254

10. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Aktywa warunkowe, w tym:	6	6
- otrzymane gwarancje i poręczenia	6	6
Zobowiązania warunkowe	56 951	57 667
- z tytułu limitów odnawialnych w rachunkach ROR oraz kart kredytowych	12 817	13 211
- z tytułu kredytów i pożyczek w transzach	26 830	28 523
- udzielone poręczenia i gwarancje	7 358	7 682
- roszczenia ubezpieczeniowe sporne	623	576
- inne roszczenia sporne	218	231
- pozostałe, w tym:	9 105	7 444
- gwarantowanie emisji papierów wartościowych	5 551	4 470
- faktoring	2 205	1 275
- limit intra - day	355	755
- akredytywy i promesy	729	822
- pozostałe	232	122

11. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Składki przypisane brutto w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku wyniosły 5 901 mln zł wobec 5 831 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (+1,2%). Wzrost sprzedaży dotyczył przede wszystkim:

- rozwoju sprzedaży w spółkach zagranicznych (+60 mln zł) w tym głównie ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie krajów bałtyckich;
- ubezpieczeń NNW i pozostałych w segmencie klienta korporacyjnego głównie w wyniku rozwoju portfela ubezpieczeń straty finansowej GAP;
- ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego oferowanych firmom leasingowym oraz ubezpieczeń flot;

- rozwoju portfela grupowych produktów zdrowotnych.

Wzrosty zostały częściowo skompensowane niższą składką w segmencie ubezpieczeń indywidualnych (-19 mln zł) głównie w związku z niższymi wpłatami na rachunki w produktach unit-linked w kanale bancassurance. Dodatkowo odnotowano spadek składki w ubezpieczeniach komunikacyjnych OC w segmencie klienta masowego – efekt spadku liczby ubezpieczeń.

Dochody z działalności lokacyjnej łącznie z kosztami odsetkowymi w I kwartale 2019 roku oraz I kwartale 2018 roku wyniosły odpowiednio 2 496 mln zł oraz 1 726 mln zł. Odnotowano wzrost dochodów z lokat wygenerowanych zarówno na działalności bankowej oraz z wyłączeniem działalności bankowej. W ramach działalności bankowej wzrost wyniku spowodowany był w szczególności rozwojem sprzedaży produktów kredytowych zarówno w Pekao jak i Alior Bank, m.in. dzięki korzystnej koniunkturze gospodarczej, jak i niskim poziomom stóp procentowych.

Dochody z działalności inwestycyjnej, z wyłączeniem działalności bankowej, wzrosły głównie w efekcie lepszego wyniku osiągniętego na notowanych instrumentach kapitałowych, w szczególności ze względu na poprawę koniunktury na GPW – wzrost indeksu WIG o 3,4% w I kwartale 2019 roku wobec spadku o 8,4% w analogicznym okresie roku ubiegłego, przekładające się m.in. na wyniki z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów stanowiących pokrycie produktów inwestycyjnych, które pozostają bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU.

Odszkodowania i świadczenia netto (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) osiągnęły wartość 3 958 mln zł i ukształtowały się na poziomie o 9,2% wyższym w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Na wzrost kategorii odszkodowań i świadczeń netto wpłynęły:

- w ubezpieczeniach na życie dodatni wynik z działalności inwestycyjnej w większości portfeli produktów *unit-linked* wobec ujemnych wyników osiągniętych w roku ubiegłym;
- w ubezpieczeniach pozostałych majątkowych wystąpienie kilku zdarzeń o wysokiej wartości jednostkowej.

Z kolei spadek kategorii odszkodowań i świadczeń netto odnotowano w związku z doszacowaniem w analogicznym okresie roku ubiegłego w grupie ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego oraz masowego rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za ból spowodowany stanem wegetatywnym osoby bliskiej poszkodowanej w wypadku.

Koszty akwizycji wzrosły o 42 mln zł w I kwartale 2019 roku w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego głównie w wyniku wyższych bezpośrednich kosztów akwizycji w segmencie klienta masowego i korporacyjnego będących konsekwencją rosnącego portfela oraz zmiany mix-u produktów i kanałów sprzedaży.

Koszty administracyjne Grupy PZU w I kwartale 2019 roku ukształtowały się na poziomie 1 620 mln zł względem 1 615 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku, czyli były o 5 mln zł wyższe w relacji do poprzedniego roku. Wzrost dotyczył w głównej mierze segmentów działalności ubezpieczeniowej w Polsce (+ 29 mln zł w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego) co w znacznej mierze wynikało z wyższych kosztów osobowych w związku z presją płacową na rynku. Jednocześnie koszty administracyjne segmentu działalności bankowej spadły o 25 mln zł r/r – efekt m.in. przeprowadzonego w 2018 roku programu dobrowolnych odejść w Pekao oraz utrzymania dyscypliny kosztowej w obu bankach.

W I kwartale 2019 roku saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych było ujemne i wynosiło 1 015 mln zł wobec także ujemnego w 2018 roku na poziomie 702 mln zł. Zmiana wynikała m. in. ze wzrostu opłat na BFG oraz wyższego poziomu podatku od instytucji finansowych. Opłaty na BFG wzrosły z 230 mln zł w I kwartale 2018 roku do poziomu 515 mln zł w I kwartale 2019 roku, a obciążenie Grupy PZU (łącznie na działalności ubezpieczeniowej oraz bankowej) podatkiem od instytucji finansowych w I kwartale 2019 roku wyniosło 285 mln zł względem 269 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku.

Zysk z działalności operacyjnej w I kwartale 2019 roku osiągnął wartość 1 489 mln zł i był wyższy o 173 mln zł (+13,1%) w stosunku do wyniku za analogiczny okres roku poprzedniego. Zmiana ta była spowodowana w szczególności przez:

- wyższy dochód z działalności inwestycyjnej jako efekt wzrostu wyniku na notowanych instrumentach kapitałowych w związku z lepszą koniunkturą na GPW;
- wyższą rentowność w segmencie ubezpieczeń masowych w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku (+5 mln zł) – efekt lepszego wyniku w ubezpieczeniach komunikacyjnych (w I kwartale 2018 roku doszacowanie rezerwy na zadośćuczynienia) częściowo niwelowanego spadkiem rentowności w grupie ubezpieczeń majątkowych (wyższy poziom szkód powodowanych przez pożary i porywisty wiatr);
- spadek wyniku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych (-55 mln zł) w efekcie wyższej szkodowości portfela ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych (w tym, wystąpienie kilku szkód o wysokiej wartości jednostkowej) oraz spadku rentowności ubezpieczeń OC komunikacyjnych;

- wzrost rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (+6 mln zł) w efekcie stale rosnącego portfela ubezpieczeń, w tym zdrowotnych oraz zmiany miksu w grupie produktów indywidualnie kontynuowanych z niższym jednostkowym kosztem tworzenia rezerwy na przyszłe wypłaty świadczeń;
- wyższy wynik na ubezpieczeniach indywidualnych (+16 mln zł) w efekcie rosnącego portfela wysokomarżowych ubezpieczeń ochronnych, w tym bankowych;
- niższy wynik segmentu działalności bankowej (-156 mln zł) w związku z wyższymi opłatami do BFG (wzrost o 285 mln zł r/r). Z wyłączeniem tego efektu segment bankowy odnotował wzrost wyniku o 129 mln zł w związku ze wzrostem poziomu sprzedaży produktów kredytowych wspartym wciąż korzystną koniunkturą gospodarczą.

Zysk netto wzrósł w stosunku do I kwartału 2018 roku o 36 mln zł (+3,7%) do poziomu 1 012 mln zł. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 747 mln zł wobec 627 mln zł w 2018 roku (wzrost o 19,1%).

Skonsolidowane kapitały własne według MSSF na 31 marca 2019 roku wynosiły 38 548 mln zł wobec 36 945 mln zł na 31 marca 2018 roku. Wzrost dotyczył zarówno kapitałów przypadających udziałowcom jednostki dominującej jak i udziałów niekontrolujących w związku zyskiem wygenerowanym przez Grupę PZU w analizowanym okresie częściowo skompensowanym dywidendą wypłaconą w 2018 roku. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych przypadający jednostce dominującej (ROE²) za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 marca 2019 roku wyniósł 19,5% i był wyższy o 2,1 p.p. względem analogicznego okresu roku ubiegłego. W stosunku do skonsolidowanych kapitałów własnych wg stanu na 31 grudnia 2018 roku kapitały wzrosły o 1 141 mln zł. Zmiana dotyczyła zarówno kapitałów przypadających udziałowcom jednostki dominującej jak i udziałów niekontrolujących które wzrosły głównie w związku z wynikiem wygenerowanym przez Grupę PZU w I kwartale 2019 roku.

Suma kapitałów i zobowiązań na dzień 31 marca 2019 roku wzrosła w porównaniu do 31 grudnia 2018 roku o 9 071 mln zł do poziomu 337 625 mln zł. Wzrost dotyczył głównie pozycji zobowiązań finansowych (+5 188 mln zł) i innych zobowiązań (+1 940 mln zł).

Portfel lokat³ na 31 marca 2019 roku i na 31 grudnia 2018 roku z wyłączeniem wpływu działalności bankowej wyniósł odpowiednio 51 720 mln zł oraz 50 270 mln zł. Wzrost o 1 450 mln zł dotyczył głównie nieskarbowych instrumentów rynku dłużnego. Należności z tytułu kredytów na 31 marca 2019 roku wyniosły 186 724 mln zł, wobec 182 054 mln zł na 31 grudnia 2018 roku.

Największy składnik pasywów na koniec I kwartału 2019 roku stanowiły zobowiązania finansowe z udziałem na poziomie 71,5%. Na wzrost ich salda złożyły się głównie zobowiązania wobec klientów oraz banków w ramach działalności bankowej oraz zobowiązania z tytułu leasingu Grupy PZU w związku z wdrożeniem MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku.

Wartość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na koniec I kwartału 2019 roku wyniosła 46 410 mln zł i stanowiła 13,7% sumy pasywów. W porównaniu do 31 grudnia 2018 roku stan rezerw wzrósł o 571 mln zł. Zmiana wynikała głównie z:

- podwyższenia rezerwy składki w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych wynikającego z rozwoju sprzedaży ubezpieczeń;
- wzrostu rezerw szkodowych w ubezpieczeniach majątkowych w efekcie zgłoszenia kilku roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej;
- wyższych rezerw w ubezpieczeniach na życie w produktach unit-linked, na skutek wysokiego dodatniego wyniku z działalności inwestycyjnej.

² Wskaźnik uroczniony

³ Portfel lokat obejmuje inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe (łącznie z produktami inwestycyjnymi), nieruchomości inwestycyjne (włącznie z częścią prezentowaną w kategorii aktywa przeznaczone do sprzedaży), pochodne instrumenty finansowe wraz z ujemną wyceną instrumentów pochodnych oraz zobowiązaniami z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu prezentowanymi w zobowiązaniach finansowych.

12. Zarządzanie kapitałem własnym

3 października 2016 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2016 – 2020 („Polityka”).

Zgodnie z Polityką Grupa PZU dąży do:

- efektywnego zarządzania kapitałem poprzez optymalizację wykorzystania kapitału z perspektywy Grupy PZU;
- maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy podmiotu dominującego w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje;
- zapewnienia wystarczających środków finansowych na pokrycie zobowiązań Grupy PZU wobec klientów.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU jako podmiotu dominującego;
- utrzymanie docelowych współczynników wypłacalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie (wg. Wypłacalność II);
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 0,35;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje w najbliższych latach;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Polityka dywidendowa Grupy PZU i PZU zakłada, że:

- wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU za dany rok obrotowy, ustalana jest w oparciu o skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU przypisany jednostce dominującej, przy czym:
 - nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
 - nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;
 - pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji w danym roku istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;

z zastrzeżeniem punktów poniżej;

- zgodnie z planami Zarządu PZU oraz własną oceną ryzyki i wypłacalności podmiotu dominującego środki własne podmiotu dominującego oraz Grupy PZU po deklaracji lub wypłacie dywidendy, pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w polityce kapitałowej;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje organu nadzoru w zakresie dywidendy.

Zewnętrzne wymogi kapitałowe

Zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej, kalkulację wymogu kapitałowego oparto o ryzyka rynkowe, aktuarialne (ubezpieczeniowe), niewypłacalności kontrahenta, katastroficzne i operacyjne. Aktywa, zobowiązania, a w konsekwencji środki własne, stanowiące pokrycie wymogu kapitałowego wycenia się w wartości godziwej. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest zgodnie z formułą standardową na poziomie całej Grupy PZU.

Na podstawie art. 412 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej Grupa PZU zobowiązana jest sporządzać i ujawniać roczne sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na poziomie grupy, zgodnie z zasadami Wypłacalność II. Sprawozdanie za rok 2017, opublikowane 14 czerwca 2018 roku dostępne jest na stronie <https://www.pzu.pl/relacje-inwestorskie/informacje-finansowe>. Dla sprawozdania za rok 2018 termin publikacji przypada nie później niż 22 tygodnie od końca roku, tj. w praktyce do 3 czerwca 2019 roku. Zgodnie z art. 290 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń podlega badaniu przez firmę audytorską.

Niezależnie od powyższego, niektóre jednostki Grupy PZU zobowiązane są do przestrzegania własnych wymogów kapitałowych, nałożonych właściwymi regulacjami prawnymi.

Współczynnik wypłacalności Grupy PZU na 31 grudnia 2017 roku, opublikowany w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej Grupy PZU za 2017 rok wyniósł 208%. W 2018 roku raportowany do KNF i niepodlegający badaniu przez firmę audytorską współczynnik wypłacalności (zarówno jednostkowy, jak i skonsolidowany) na koniec każdego kwartału utrzymywał się powyżej poziomu 200%. Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego szacowany współczynnik wypłacalności Grupy PZU według stanu na 31 grudnia 2018 roku, będący w trakcie badania przez firmę audytorską wynosi 222%. Utrzymywane poziomy współczynnika wypłacalności są zgodne z założonymi w polityce kapitałowej Grupy PZU.

13. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

13.1 Segmenty sprawozdawcze

13.1.1. Kryterium podstawowe podziału

Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez GOZPDO (w praktyce jest to Zarząd PZU), związanej z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy podział segmentacyjny Grupy PZU oparty jest na kryteriach charakteru działalności, linii produktowych, grup klientów oraz środowiska regulacyjnego. Charakterystykę poszczególnych segmentów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych dużym podmiotom gospodarczym przez PZU, Link4, TUW PZUW.	Agregacji dokonano ze względu na podobieństwo oferowanych produktów, podobnych grup klientów, dla których są oferowane, kanałów dystrybucji oraz funkcjonowania w tym samym środowisku regulacyjnym.
Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez PZU i Link4.	Jak wyżej.
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia grupowe, kierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawcą, związkiem zawodowym) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji
Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyka. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Inwestycje	PSR	Segment obejmuje: 1. działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w PZU, Link4 i PZU Życie, powiększoną o nadwyżkę dochodów osiągniętą ponad stopę wolną od ryzyka z inwestycji odpowiadających wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach ubezpieczeniowych, czyli nadwyżkę dochodów z lokat ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych; 2. dochody z innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU (w szczególności konsolidowane fundusze inwestycyjne).	Agregacji dokonano ze względu na podobny, nadwyżkowy charakter przychodów.
Działalność bankowa	MSSF	Szeroki zakres produktów bankowych oferowanych zarówno klientom korporacyjnym, jak i indywidualnym przez Grupę Pekao i Grupę Alior Banku.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz identyczne środowisko regulacyjne działania.
Ubezpieczenia emerytalne	PSR	Ubezpieczenia emerytalne II filaru.	Brak agregacji.
Kraje bałtyckie	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz na życie oferowane przez Lietuvos Draudimas AB wraz z oddziałem w Estonii, AAS Balta oraz UAB PZU Lieutuva Gyvybes Draudimas.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz podobne środowisko regulacyjne działania.
Ukraina	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych, osobowych i na życie oferowanych przez PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie.	Agregacji dokonano ze względu na podobne środowisko regulacyjne działania.
Kontrakty inwestycyjne	PSR	Produkty PZU Życie nietransferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i niespełniające definicji umowy ubezpieczeniowej (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty z funduszem kapitałowym <i>unit-linked</i>).	Brak agregacji
Pozostałe	PSR/MSSF	Pozostałe produkty i usługi, niezakwalifikowane do żadnego z segmentów powyżej.	

13.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentacyjny wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące obszary geograficzne:

- Polska;
- Kraje bałtyckie;
- Ukraina.

13.2 Rozliczenia pomiędzy segmentami

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych. W przypadku produktów ubezpieczeniowych typu *unit-linked*, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

13.3 Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku segmentów ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych – wynik na ubezpieczeniach, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak przychody z inwestycji (odpowiadające wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) określone wg stopy wolnej od ryzyka. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego, z uwzględnieniem różnicy w sposobie ujmowania wyniku netto z inwestycji opisanej w zdaniu poprzednim;
- w przypadku segmentu inwestycje – wynik z lokat spółek Grupy PZU pomniejszony o wynik alokowany do segmentów ubezpieczeniowych;
- w przypadku kontraktów inwestycyjnych – wynik z działalności operacyjnej, wyliczany w sposób zbliżony do wyniku technicznego zgodnie z PSR;
- w przypadku działalności bankowej oraz zagranicznej działalności ubezpieczeniowej – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem.

13.4 Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

13.4.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU przedstawiono szczegółowo w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2018 rok.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2018 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

13.4.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU.

Specyficzną różnicą dla PZU Życie są zasady dotyczące rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie według MSSF.

Podstawową różnicą pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie jest klasyfikacja kontraktów. W PSR nie ma pojęcia kontraktu inwestycyjnego, w konsekwencji wszystkie umowy klasyfikowane są jako umowy ubezpieczeniowe. Wg MSSF klasyfikację umów przeprowadza się zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4, dotyczącymi klasyfikacji produktów jako umowy ubezpieczeniowe (podlegające MSSF 4) bądź kontrakty inwestycyjne (ujmowane zgodnie z MSSF 9). W przypadku tych ostatnich przypis składki nie jest rozpoznawany.

13.5 Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia dopuszczalne przez MSSF 8. Poniżej przedstawiono ich uzasadnienie:

- odstąpienie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynika z niesporządzania i nieprezentowania Zarządowi PZU takich zestawień. Główną informacją dostarczaną Zarządowi PZU są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze, w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest w głównej mierze do monitoringu spełniania wymogów regulacyjnych;

- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynikające z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczące zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynikające ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczność takiej alokacji.

13.6 Dane ilościowe

Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	670	627
Składki przypisane brutto między segmentami	1	(1)
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	671	626
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	55	50
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	726	676
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(49)	(39)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(76)	(59)
Składki zarobione netto	601	578
Dochody z lokat, w tym:	25	29
operacje na zewnątrz	25	29
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	9	20
Przychody	635	627
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(382)	(329)
Koszty akwizycji	(125)	(113)
Koszty administracyjne	(30)	(30)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	10	9
Pozostałe	(23)	(24)
Wynik na ubezpieczeniach	85	140

Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	2 683	2 711
Składki przypisane brutto między segmentami	4	18
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 687	2 729
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(161)	(260)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	2 526	2 469
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(35)	(3)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	13	(21)
Składki zarobione netto	2 504	2 445
Dochody z lokat, w tym:	120	134
operacje na zewnątrz	120	134
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	48	35
Przychody	2 672	2 614
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(1 548)	(1 532)
Koszty akwizycji	(475)	(451)
Koszty administracyjne	(152)	(130)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	-	(3)
Pozostałe	(107)	(113)
Wynik na ubezpieczeniach	390	385

Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 733	1 722
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 733	1 722
Zmiany stanu rezerw składek	(1)	(1)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	1 732	1 721
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-
Składki zarobione netto	1 732	1 721
Dochody z lokat, w tym:	176	122
operacje na zewnątrz	176	122
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	1	-
Przychody	1 909	1 843
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 364)	(1 314)
Koszty akwizycji	(90)	(84)
Koszty administracyjne	(151)	(143)
Pozostałe	(8)	(12)
Wynik na ubezpieczeniach	296	290

Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	327	346
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	327	346
Zmiany stanu rezerw składek	3	2
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	330	348
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-
Składki zarobione netto	330	348
Dochody z lokat, w tym:	192	15
- operacje na zewnątrz	192	15
- operacje między segmentami	-	-
Przychody	522	363
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(406)	(260)
Koszty akwizycji	(31)	(33)
Koszty administracyjne	(17)	(18)
Pozostałe	(1)	(1)
Wynik na ubezpieczeniach	67	51

Inwestycje	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Dochody z lokat, w tym:	157	(85)
- operacje na zewnątrz	140	(107)
- operacje między segmentami	17	22
Wynik z działalności operacyjnej	157	(85)

Działalność bankowa	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	932	927
Dochody z lokat, w tym:	2 300	2 084
- operacje na zewnątrz	2 300	2 084
- operacje między segmentami	-	-
Przychody	3 232	3 011
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(175)	(170)
Koszty odsetkowe	(490)	(459)
Koszty administracyjne	(1 213)	(1 238)
Pozostałe	(733)	(367)
Wynik z działalności operacyjnej	621	777

Ubezpieczenia emerytalne	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Dochody z lokat, w tym:	1	2
operacje na zewnątrz	1	2
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	32	36
Przychody	33	38
Koszty administracyjne	(12)	(8)
Pozostałe	(1)	(2)
Wynik z działalności operacyjnej	20	28

Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	416	375
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	416	375
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(16)	(24)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	400	351
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(28)	(20)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	14	9
Składki zarobione netto	386	340
Dochody z lokat, w tym:	14	3
operacje na zewnątrz	14	3
operacje między segmentami	-	-
Przychody	400	343
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(247)	(211)
Koszty akwizycji	(81)	(75)
Koszty administracyjne	(31)	(29)
Pozostałe	1	1
Wynik na ubezpieczeniach	42	29

Ubezpieczenia - Ukraina	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki przypisane brutto na zewnątrz	71	52
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	71	52
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(7)	(1)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	64	51
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(20)	(18)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(2)	(1)
Składki zarobione netto	42	32
Dochody z lokat, w tym:	8	2
operacje na zewnątrz	8	2
operacje między segmentami	-	-
Przychody	50	34
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(19)	(13)
Koszty akwizycji	(25)	(19)
Koszty administracyjne	(7)	(5)
Pozostałe	6	6
Wynik na ubezpieczeniach	5	3

Kontrakty inwestycyjne	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Składki przypisane brutto	10	12
Zmiany stanu rezerw składek	-	-
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	10	12
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek	-	-
Składki zarobione netto	10	12
Dochody z lokat, w tym:	8	(7)
operacje na zewnątrz	8	(7)
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	-	-
Przychody	18	5
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(16)	(2)
Koszty akwizycji	-	-
Koszty administracyjne	(1)	(2)
Wynik z działalności operacyjnej	1	1

Pozostałe segmenty	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
Dochody z lokat, w tym:	-	-
- operacje na zewnątrz	-	-
- operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	264	245
Przychody	264	245
Koszty	(276)	(262)
Pozostałe	3	6
Wynik z działalności operacyjnej	(9)	(11)

Uzgodnienia 1 stycznia 2019 - 31 marca 2019	Składki zarobione netto	Dochody z lokat	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	601	25	(382)	(125)	(30)	85
Ubezpieczenia masowe	2 504	120	(1 548)	(475)	(152)	390
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 732	176	(1 364)	(90)	(151)	296
Ubezpieczenia indywidualne	330	192	(406)	(31)	(17)	67
Inwestycje	-	157	-	-	-	157
Działalność bankowa	-	2 300	-	-	(1 213)	621
Ubezpieczenia emerytalne	-	1	-	(1)	(12)	20
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	386	14	(247)	(81)	(31)	42
Ubezpieczenia - Ukraina	42	8	(19)	(25)	(7)	5
Kontrakty inwestycyjne	10	8	(16)	-	(1)	1
Pozostałe segmenty	-	-	-	-	-	(9)
Segmenty razem	5 605	3 001	(3 982)	(828)	(1 614)	1 675
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(11)	(5)	16	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	(1)	-	-	(1)
Wycena instrumentów kapitałowych	-	4	-	-	-	4
Wycena nieruchomości	-	-	-	-	(1)	-
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu przewencyjnego	-	-	-	-	-	(13)
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(2)	21	9	35	(5)	(178)
Dane skonsolidowane	5 592	3 021²⁾	(3 958)	(793)	(1 620)	1 487

Uzgodnienia 1 stycznia 2018 - 31 marca 2018 (dane przekształcone)	Składki zarobione netto	Dochody z lokat	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	578	29	(329)	(113)	(30)	140
Ubezpieczenia masowe	2 445	134	(1 532)	(451)	(130)	385
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 721	122	(1 314)	(84)	(143)	290
Ubezpieczenia indywidualne	348	15	(260)	(33)	(18)	51
Inwestycje	-	(85)	-	-	-	(85)
Działalność bankowa	-	2 084	-	-	(1 238)	777
Ubezpieczenia emerytalne	-	2	-	(2)	(8)	28
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	340	3	(211)	(75)	(29)	29
Ubezpieczenia - Ukraina	32	2	(13)	(19)	(5)	3
Kontrakty inwestycyjne	12	(7)	(2)	-	(2)	1
Pozostałe segmenty	-	-	-	-	-	(11)
Segmenty razem	5 476	2 299	(3 661)	(777)	(1 603)	1 608
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(12)	9	2	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	(3)	-	-	(3)
Wycena instrumentów kapitałowych	-	15	-	-	-	15
Wycena nieruchomości	-	(1)	-	-	-	(1)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu przewencyjnego	-	-	-	-	-	2
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(6)	(103)	36	26	(12)	(305)
Dane skonsolidowane	5 458	2 219²⁾	(3 626)	(751)	(1 615)	1 316

¹⁾ Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

²⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Podział geograficzny

	1 stycznia – 31 marca 2019					1 stycznia – 31 marca 2018 (przekształcone)				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	5 414	416	71	-	5 901	5 404	375	52	-	5 831
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	3	-	-	(3)	-	16	-	-	(16)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	961	-	-	-	961	997	-	-	-	997
Dochody z lokat ¹⁾	2 999	14	8	-	3 021	2 214	3	2	-	2 219

¹⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

	31 marca 2019					31 grudnia 2018				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Aktywa trwałe inne niż aktywa finansowe ¹⁾	7 150	251	4	-	7 405	6 122	238	4	-	6 364
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 294	-	3	-	2 297	2 231	-	3	-	2 234
Aktywa	335 793	2 827	426	(1 410)	337 636	326 874	2 704	409	(1 433)	328 554

¹⁾ Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

13.7 Informacje dotyczące głównych klientów

Ze względu na charakter działalności spółek Grupy PZU nie występują kontrahenci, od których przychody stanowiłyby 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy PZU (rozumianych jako składka przypisana brutto).

14. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej

14.1 Ubezpieczenia korporacyjne – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

W I kwartale 2019 roku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, nastąpił wzrost składki przypisanej brutto w stosunku do I kwartału 2018 roku o 45 mln zł (+7,2% r/r). W ramach składki odnotowano:

- wyższą składkę z ubezpieczeń NNW i pozostałych (+48,8% r/r) głównie w wyniku rozwoju portfela ubezpieczeń straty finansowej GAP;
- wzrost sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych, (+3,7% r/r) oferowanych firmom leasingowym oraz w ubezpieczeniach flot (głównie ubezpieczeń OC) jako wypadkowa wzrostu liczby ubezpieczeń i spadku średniej składki;
- rozwój portfela ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej ogólnej (+6,2% r/r) wskutek zawarcia kilku umów o wysokiej wartości jednostkowej oraz rozwoju portfela ubezpieczeń podmiotów medycznych i cyber ryzyk w TUW PZUW.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. korporacyjne (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	671	626	7,2%
Składki zarobione netto	601	578	4,0%
Dochody z lokat	25	29	(13,8%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(382)	(329)	16,1%
Koszty akwizycji	(125)	(113)	10,6%
Koszty administracyjne	(30)	(30)	0,0%
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	10	9	11,1%
Pozostałe	(14)	(4)	250,0%
Wynik na ubezpieczeniach	85	140	(39,3%)
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) ¹⁾	19,1%	18,0%	1,1 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	5,0%	5,2%	(0,2) p.p.
wskaźnik szkodowości ¹⁾	63,6%	56,9%	6,7 p.p.
wskaźnik mieszany (COR) ¹⁾	87,7%	80,1%	7,6 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto wzrosły o 16,1%, co przy składce zarobionej netto wyższej o 4,0%, oznacza pogorszenie wskaźnika szkodowości o 6,7 p.p. Wzrost wskaźnika szkodowości odnotowano głównie w:

- OC komunikacyjnych w konsekwencji rosnących świadczeń rentowych, obserwowanego wzrostu średniej wypłaty oraz wyższego poziomu szkód zagranicznych; efektem temu towarzyszył nieznaczny spadek rentowności w grupie AC;
- ubezpieczeniach od ognia i innych szkód rzeczowych w wyniku wyższej liczby roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej.

Powyższe zmiany zostały częściowo skompensowane spadkiem poziomu odszkodowań i świadczeń w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej ogólnej.

Spadek dochodów z lokat alokowanych do segmentu ubezpieczeń korporacyjnych o 13,8% r/r wynikał głównie z mniejszej aprecjacji kursu EUR względem PLN niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wzrost kosztów akwizycji w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych o 12 mln zł. tj.: 10,6% w porównaniu do I kwartału 2018 roku, będący głównie wynikiem wyższych bezpośrednich kosztów akwizycji, to w znacznej mierze konsekwencja rozwoju portfela oraz zmiany mix-u kanałów sprzedaży (wyższy udział w portfelu składki pochodzącej z ubezpieczeń oferowanych przez firmy leasingowe).

Koszty administracyjne nie uległy zmianie r/r, co przy składce zarobionej netto wyższej o 4,0% oznacza poprawę wskaźnika kosztów administracyjnych o 0,2 p.p.

Po I kwartale 2019 roku segment ubezpieczeń korporacyjnych osiągnął 85 mln zł wyniku na ubezpieczeniach, co oznacza spadek o 39,3% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Spadek ten wynikał przede wszystkim z wyższej szkodowości

portfela ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych (w tym, wystąpienie kilku szkód o wysokiej wartości jednostkowej) oraz spadku rentowności ubezpieczeń OC komunikacyjnych.

14.2 Ubezpieczenia masowe – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

W I kwartale 2019 roku w segmencie ubezpieczeń masowych, nastąpił spadek składki przypisanej brutto o 42 mln zł (-1,5% r/r) w stosunku do analogicznego okresu 2018 roku. Zmiana wynikała przede wszystkim z:

- niższego przypisu składki w ubezpieczeniach komunikacyjnych (- 2,3% r/r) będącego wypadkową spadku sprzedaży w OC komunikacyjnych o 4,5% r/r (niższa liczba ubezpieczeń przy nieznacznym wzroście średniej składki) oraz wzrostu przypisu składki w Auto Casco (+1,7%);
- spadku składki z ubezpieczeń od ognia i innych szkód majątkowych (- 0,7% r/r), w tym ubezpieczeń rolnych - efekt niższej sprzedaży ubezpieczeń budynków gospodarczych.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. masowe (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 687	2 729	(1,5%)
Składki zarobione netto	2 504	2 445	2,4%
Dochody z lokat	120	134	(10,4%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 548)	(1 532)	1,0%
Koszty akwizycji	(475)	(451)	5,3%
Koszty administracyjne	(152)	(130)	16,9%
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	-	(3)	-
Pozostałe	(59)	(78)	(24,4%)
Wynik na ubezpieczeniach	390	385	1,3%
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) ¹⁾	19,0%	18,6%	0,4 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	6,1%	5,3%	0,8 p.p.
wskaźnik szkodowości ¹⁾	61,8%	62,7%	(0,9) p.p.
wskaźnik mieszany (COR) ¹⁾	86,9%	86,5%	0,4 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto w I kwartale 2019 roku wzrosły o 1,0% co przy wyższej składce zarobionej netto o 2,4% przekłada się na poprawę wskaźnika szkodowości o 0,9 p.p.

Zmiana wskaźnika to wypadkowa:

- poprawy wskaźnika szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych zarówno OC komunikacyjnych (w analogicznym okresie ubiegłego roku doszacowanie rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za stany wegetatywne) jak i Auto Casco;
- wzrostu szkodowości w grupie ubezpieczeń szkód powodowanych żywiołami głównie w efekcie wystąpienia licznych szkód powodowanych przez pożary i porywisty wiatr.

Spadek dochodów z lokat alokowanych do segmentu ubezpieczeń masowych o 10,4% r/r, wynikał głównie z mniejszej aprecjacji kursu EUR względem PLN niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń masowych w I kwartale 2019 roku wyniosły 475 mln zł i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 24 mln zł (+5,3%) co przy wzroście składki zarobionej netto o 2,4% oznacza pogorszenie wskaźnika kosztów akwizycji o 0,4 p.p. Czynnikiem determinującym zmianę poziomu kosztów akwizycji był wyższy poziom bezpośrednich kosztów akwizycji w wyniku zmiany mix-u produktów i kanałów sprzedaży oraz wzrost pośrednich kosztów wskutek wyższych kosztów wynagrodzeń (w tym zmiana systemu wynagradzania) oraz wyższych kosztów konkursów sprzedażowych.

Wzrost kosztów administracyjnych o 22 mln zł (tj. o 16,9%) w porównaniu do I kwartału 2018 roku wynikał przede wszystkim z wyższych kosztów osobowych oraz kosztów IT i projektów przy zachowaniu dyscypliny kosztowej w pozostałych obszarach działalności bieżącej.

Na poprawę wyniku na ubezpieczeniach w segmencie ubezpieczeń masowych o 5 mln zł (+1,3%) w porównaniu do I kwartału 2018 roku wpłynęła głównie poprawa rentowności w ubezpieczeniach komunikacyjnych (w I kwartale 2018 roku doszacowanie rezerwy na zadośćuczynienia) częściowo niwelowana spadkiem rentowności w grupie ubezpieczeń majątkowych (wyższy poziom szkód powodowanych przez pożary i porywisty wiatr).

14.3 Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane – ubezpieczenia na życie

Składki przypisane brutto były wyższe w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 11 mln zł (0,6%), co było przede wszystkim efektem:

- pozyskania kolejnych kontraktów w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej lub kontynuowanej (nowi klienci w ubezpieczeniach ambulatoryjnych oraz sprzedaż wariantów produktu lekowego). Na koniec marca 2019 roku PZU Życie posiadał w portfelu ponad 1,9 mln aktywnych umów tego rodzaju. W ostatnich miesiącach szczególnym powodzeniem cieszyła się umowa dodatkowa do ubezpieczeń kontynuowanych „PZU Uraz Ortopedyczny”. Ubezpieczony w razie urazu ortopedycznego spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, np. złamania, zwichnięcia czy skręcenia otrzyma pomoc fizjoterapeuty i ortopedy. Oprócz tego będzie mógł skorzystać z zabiegów rehabilitacyjnych w prywatnych placówkach medycznych na terenie całej Polski. Ubezpieczenie spotkało się z bardzo dobrym odbiorem wśród klientów – trzech na czterech przystępujących do indywidualnej kontynuacji wybrało również tę umowę dodatkową;
- aktywnej dosprzedaży innych ubezpieczeń dodatkowych w produktach indywidualnie kontynuowanych, w tym szczególnie wraz z oferowaniem umowy podstawowej w oddziałach PZU oraz jednocześnie podwyższania sumy ubezpieczenia w trakcie trwania umów;

Jednocześnie przychody z produktów grupowych ochronnych pozostawały wciąż pod presją zwiększonych odejść z grup (zakładów pracy).

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 733	1 722	0,6%
Ubezpieczenia grupowe (składka okresowa)	1 228	1 223	0,4%
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane (składka okresowa)	505	499	1,2%
Składki zarobione netto	1 732	1 721	0,6%
Dochody z lokat	176	122	44,3%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 364)	(1 314)	3,8%
Koszty akwizycji	(90)	(84)	7,1%
Koszty administracyjne	(151)	(143)	5,6%
Pozostałe	(7)	(12)	(41,7)%
Wynik na ubezpieczeniach	296	290	2,1%
Wynik na ubezpieczeniach z wyłączeniem efektu konwersji	291	286	1,7%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	5,2%	4,9%	0,3 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	8,7%	8,3%	0,4 p.p.
marża wyniku na ubezpieczeniach z wyłączeniem efektu konwersji ¹⁾	16,8%	16,6%	0,2 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz z dochodów w produktach o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych dochody z działalności lokacyjnej wzrosły rok do roku o 54 mln zł przede wszystkim w wyniku poprawy dochodów w produktach typu

unit-linked, szczególnie PPE, w efekcie lepszej koniunktury na rynku akcji – wzrost indeksu WIG o 3,4% wobec spadku o 8,4% w analogicznym okresie ubiegłego roku. Dochody alokowane według cen transferowych ulegają niewielkim zmianom, a ich poziom zależy w dużym stopniu od poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach o charakterze ochronnym.

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto zamknęły się kwotą 1 364 mln zł, co oznacza wzrost r/r o 50 mln zł, tj. 3,8%. Zmiana była w szczególności rezultatem:

- wzrostu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w Pracowniczych Programach Emerytalnych (PPE, produkt III filaru zabezpieczenia emerytalnego) w porównaniu ze spadkiem w roku ubiegłym, a przyczyną były wyższe w bieżącym roku wyniki z działalności inwestycyjnej przy stabilnym poziomie wpłat i wypłat klientów na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;
- rosnącej wartości świadczeń medycznych w produktach zdrowotnych jako konsekwencja dynamicznego wzrostu tego portfela.

Powyższe efekty zostały częściowo zniesione poprzez:

- niższy niż przed rokiem wzrost rezerw matematycznych w produktach kontynuowanych jako efekt zmiany udziału „starych” i „nowych” kontynuacji zarówno wśród osób dochodzących, jak i pozostających w portfelu ubezpieczonych – w „nowych” kontynuacjach niższy jednostkowy koszt tworzenia rezerw matematycznych na przyszłe wypłaty świadczeń;
- niższe świadczenia związane ze zgonami oraz z tytułu urodzenia dziecka, co jest skorelowane z częstością tych zdarzeń w całej populacji zgodnie z danymi GUS;
- ograniczone w bieżącym roku wypłaty świadczeń w portfelu bankowych produktów ochronnych (malejący portfel z wysokimi jednostkowymi świadczeniami);
- nieco wyższe niż przed rokiem tempo konwersji polis umów wieloletnich na roczne umowy odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P. W efekcie konwersji uwolnionych zostało 5 mln zł rezerw, czyli o 1 mln zł więcej niż w analogicznym okresie 2018 roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych w trakcie 3 miesięcy 2019 roku wyniosły 90 mln zł i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 6 mln zł (7,1%). Czynnikiem determinującym zwiększającą wartość tej pozycji sprawozdawczej było rosnące wynagrodzenie dla pośredników ubezpieczeniowych, szczególnie za sprzedaż produktów zdrowotnych i ochronnych wraz z rozwojem tego portfela i modyfikacją systemu wynagradzania w sieci agencyjnej.

Koszty administracyjne w trakcie I kwartału 2019 roku osiągnęły poziom 151 mln zł. Na wzrost rok do roku o 8 mln zł (5,6%) wpływały w dalszym ciągu wydatki związane ze zmianami organizacyjnymi w pionach sprzedażowych oraz wzrost kosztów osobowych wynikający z presji płacowej na rynku.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych po I kwartale 2019 roku wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku o 6 mln zł (2,1%) do 296 mln zł. Zysk z działalności operacyjnej z wyłączeniem efektu konwersji umów długoterminowych na kontrakty odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P poprawił się r/r o 5 mln zł (1,7%) - głównie na skutek stale rosnącego portfela ubezpieczeń, w tym zdrowotnych, niższej szkodowości, szczególnie ryzyk związanych ze zgonami ubezpieczonych i narodzinami dzieci oraz niższego niż przed rokiem wzrostu rezerw matematycznych w produktach kontynuowanych jako efekt zmian udziału „starych” i „nowych” kontynuacji zarówno wśród osób dochodzących, jak i pozostających w portfelu ubezpieczonych.

14.4 Ubezpieczenia indywidualne – ubezpieczenia na życie

Spadek składki przypisanych brutto w stosunku do I kwartału 2018 roku o 19 mln zł (5,5%) do poziomu 327 mln zł był rezultatem przede wszystkim niższych wpłat na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych w ubezpieczeniach unit-linked z płatnością jednorazową oferowanych razem z bankami, co jest zgodne z trendem panującym na całym rynku tego rodzaju składki. Jednocześnie działały pozytywne czynniki jak:

- stale rosnący poziom składki produktów ochronnych zarówno o charakterze kapitałowym, jak i terminowym, oferowanych w kanałach własnych – poziom sprzedaży przekracza poziom ubytków istniejącego portfela;

- wzrost portfela ubezpieczonych w produktach ochronnych w kanale *bancassurance*, szczególnie we współpracy z bankami z Grupy PZU.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia – 31 marca 2019	1 stycznia – 31 marca 2018	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	327	346	(5,5)%
Składki zarobione netto	330	348	(5,2)%
Dochody z lokat	192	15	1180,0%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(406)	(260)	56,2%
Koszty akwizycji	(31)	(33)	(6,1)%
Koszty administracyjne	(17)	(18)	(5,6)%
Pozostałe	(1)	(1)	-
Wynik na ubezpieczeniach	67	51	31,4%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	9,5%	9,5%	-
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	5,2%	5,2%	-
marża wyniku na ubezpieczeniach ¹⁾	20,5%	14,7%	5,8 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz dochodów z produktów o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń indywidualnych wzrosły one r/r o 177 mln zł przede wszystkim ze względu na poprawę wyniku w produktach o charakterze inwestycyjnym w efekcie lepszej koniunktury na rynku akcji – wzrost indeksu WIG o 3,4% wobec spadku o 8,4% w analogicznym okresie ubiegłego roku. Jednocześnie spadł rok do roku o 1 mln zł poziom przychodów segmentu z tytułu opłaty za zarządzanie pobieranej od aktywów zgromadzonych w produktach unit-linked (zmalął ich poziom na skutek ujemnych wyników inwestycyjnych w ubiegłym roku oraz wypłat z rachunków klientów przekraczających malejące wpłaty – ujemne wpłaty netto). Dochody alokowane według cen transferowych ulegają niewielkim zmianom, a ich poziom zależy w dużym stopniu od poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach o charakterze ochronnym.

Wartość odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto ukształtowała się na poziomie 406 mln zł, co oznacza koszt wyższy o 146 mln zł w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku. Przyczyniła się do tego głównie zmiana wyniku osiągniętego na funduszach w produktach o charakterze inwestycyjnym, a w mniejszym stopniu niższe wpłaty klientów na rachunki funduszy w kanale bankowym. Z punktu widzenia wyniku operacyjnego czynniki te nie mają istotnego znaczenia – równoważone są przez inne, odpowiednie pozycje rachunku wyników.

W trakcie I kwartału 2019 roku zanotowano spadek kosztów akwizycji w segmencie ubezpieczeń indywidualnych o 2 mln zł, tj 6,1% do poziomu 31 mln zł. Niższe prowizje za sprzedaż produktów unit-linked w kanale *bancassurance* (niższy niż przed rokiem poziom sprzedaży) równoważone były częściowo rosnącymi wynagrodzeniami pośredników za sprzedaż produktów ochronnych, przede wszystkim w kanale bankowym, a dodatkowo w sieci własnej również dodatkowymi kosztami wsparcia sprzedaży.

Koszty administracyjne w czasie 3 miesięcy 2019 roku utrzymały poziom zbliżony do roku ubiegłego tj. 17 mln zł (spadek o 1 mln zł). Wpływ na to miała stabilizacja wolumenu inwestycji w sieć sprzedaży mająca na celu dalszą poprawę jakości obsługi portfela umów w tym segmencie.

Wynik operacyjny segmentu wzrósł w porównaniu z ubiegłym rokiem o 16 mln zł do poziomu 67 mln zł, a istotnymi czynnikami był rosnący portfel wysokomarżowych ubezpieczeń ochronnych, w tym bankowych oraz niższe koszty akwizycji dla produktów unit-linked. Na poprawę marży wyniku wpłynął ponadto wzrost udziału w przychodach segmentu produktów ochronnych o znacznie wyższej niż produkty inwestycyjne generowanej marży.

14.5 Segment bankowy

Segment działalności bankowej składa się z grup kapitałowych: Pekao oraz Alior Bank.

Po I kwartale 2019 roku w segmencie działalności bankowej zanotowano zysk z działalności operacyjnej (bez uwzględnienia amortyzacji wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia banków) na poziomie 621 mln zł, co oznacza spadek o 156 mln zł w porównaniu do I kwartału 2018 roku. Niższy wynik spowodowany jest głównie wyższym r/r obciążeniem z tytułu składki BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków. Wyłączając koszty składek BFG wynik rośnie o ponad 10% r/r.

Działalność bankowa (mln zł)	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018	% zmiana
Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	757	757	0,0%
Dochody z lokat	2 300	2 084	10,4%
Koszty odsetkowe	(490)	(459)	6,8%
Koszty administracyjne	(1 213)	(1 238)	(2,0)%
Pozostałe	(733)	(367)	99,7%
Razem	621	777	(20,1)%

W 2019 roku Pekao kontrybuował do zysku z działalności operacyjnej (bez uwzględnienia amortyzacji wartości niematerialnych nabytych w transakcji przejęcia Pekao) w segmencie „Działalność bankowa” na poziomie 436 mln zł, a Alior Bank na poziomie 185 mln zł.

Kluczowym elementem przychodów segmentu są dochody z lokat, które wzrosły w I kwartale 2019 roku do 2 300 mln zł r/r (wzrost o 10,4% r/r). Składnikami dochodów z lokat są: przychody z tytułu odsetek, przychody z tytułu dywidend, wynik handlowy oraz wynik z odpisów aktualizujących. W I kwartale 2019 roku zanotowano wzrost poziomu sprzedaży produktów kredytowych r/r zarówno w Pekao jak i Alior Bank, m.in. dzięki korzystnej koniunkturze gospodarczej, jak i niskim poziomom stóp procentowych.

Banki zanotowały wzrost wyniku z tytułu odsetek (przychody z tytułu odsetek pomniejszone o koszty odsetkowe), głównie z tytułu wzrostu wolumenu kredytów dla klientów. Na koniec I kwartału 2019 roku portfel kredytów klientów w obu bankach razem wzrósł o 2,5% wobec końca roku 2018.

Rentowność banków w Grupie PZU po I kwartale 2018 roku mierzona wskaźnikiem marży odsetkowej netto wynosiła 2,8% dla Pekao oraz 4,7% w Alior Bank. Różnica w poziomie wskaźników wynika w szczególności ze struktury portfela należności kredytowych.

Wynik z tytułu prowizji i opłat w segmencie działalności bankowej wyniósł 757 mln zł i był bez zmian r/r. Koszty administracyjne segmentu wyniosły 1 213 mln zł i składały się z kosztów Pekao w wysokości 822 mln zł oraz Alior Bank – 391 mln zł. Spadek kosztów o 2% r/r wynika m.in. z przeprowadzonego w 2018 roku programu dobrowolnych odejść w Pekao oraz utrzymania dyscypliny kosztowej w obu bankach.

Ponadto, do wyniku z działalności operacyjnej kontrybuowały pozostałe przychody i koszty operacyjne, których głównym składnikiem są opłaty na BFG (515 mln zł) oraz podatek od innych instytucji finansowych (203 mln zł).

W rezultacie wskaźnik Koszty/Dochody⁴ ukształtował się dla obu banków na poziomie 41%. Wskaźnik ten wynosi odpowiednio 43% dla Pekao oraz 38% dla Alior Bank.

⁴ wskaźnik Koszty/Dochody (C/I; segment bankowy) – iloraz kosztów administracyjnych i sumy dochodów operacyjnych z wyłączeniem: opłaty BFG, podatku od innych instytucji finansowych i wyniku netto z realizacji i odpisów z tytułu utraty wartości inwestycji

14.6 Inwestycje

Wynik netto na działalności inwestycyjnej i koszty odsetkowe

Po I kwartale 2019 roku wynik netto na działalności inwestycyjnej⁵ z uwzględnieniem kosztów odsetkowych wyniósł 2 496 mln zł wobec 1 726 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku. Wyłączając wpływ działalności bankowej wynik netto na działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem kosztów odsetkowych⁶ wyniósł 627 mln zł i był wyższy niż w ubiegłym roku o 477 mln zł, na co wpływ miały przede wszystkim następujące czynniki:

- wyższy wynik na notowanych instrumentach kapitałowych w szczególności ze względu na lepszą koniunkturę na GPW – wzrost indeksu WIG o 3,4% po I kwartale 2019 roku wobec spadku o 8,4% w analogicznym okresie ubiegłego roku;
- lepsze wyniki z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów na pokrycie produktów inwestycyjnych, które jednak pozostają bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU, ponieważ są równoważone przez wyższy poziom odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto;
- stabilizacja dochodów portfeli Obligacji skarbowych zagranicznych (EM) i Obligacji skarbowych PL MTM głównie poprzez zmianę strategii zarządzania z krótkoterminowej na długoterminową i utworzenie portfeli FVOCI;
- ograniczenie zmienności wyników portfela instrumentów PZU Global Macro EUR w związku z zakupem obligacji dostosowanych do horyzontu inwestycyjnego portfela stanowiącego przede wszystkim pokrycie zobowiązań z tytułu emisji obligacji własnych w EUR zapadających w połowie bieżącego roku.

Powyższe wzrosty zostały częściowo skompensowane niższym wynikiem portfela polskich obligacji skarbowych w na skutek gorszej sytuacji na rynku długu.

Dochody z działalności operacyjnej segmentu inwestycje (wyłącznie operacje na zewnątrz) były wyższe o 247 mln zł niż w analogicznym okresie 2018 roku przede wszystkim w efekcie lepszej koniunktury na GPW.

Na koniec marca 2019 roku wartość portfela lokat⁷ Grupy PZU z wyłączeniem wpływu działalności bankowej wynosiła 51 720 mln zł wobec 50 270 mln zł na koniec 2018 roku.

Wzrost poziomu portfela lokat był związany ze zwiększonym napływem środków ze składki w związku z rozwojem biznesu, jak również wypracowanym wynikiem inwestycyjnym. Wzrost udziału nieskarbowych instrumentów rynku dłużnego to efekt konsekwentnie wdrażanej polityki lokacyjnej mającej na celu zapewnienie większej dywersyfikacji portfela lokat oraz ograniczenie zmienności wyniku.

⁵ Wynik netto na działalności inwestycyjnej obejmuje przychody netto z inwestycji, wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji, zmianę wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych oraz zmianę netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej.

⁶ Grupa PZU z wyłączeniem danych Pekao i Alior Banku

⁷ Portfel lokat obejmuje inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe (łącznie z produktami inwestycyjnymi), nieruchomości inwestycyjne (włącznie z częścią prezentowaną w kategorii aktywa przeznaczone do sprzedaży), pochodne instrumenty finansowe wraz z ujemną wyceną instrumentów pochodnych oraz zobowiązaniami z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu prezentowanymi w zobowiązaniach finansowych.

Struktura portfela lokat

Portfel lokat	31 marca 2019	31 grudnia 2018
Instrumenty kapitałowe, w tym:	5 641	5 684
Instrumenty kapitałowe - notowane	1 338	1 474
Instrumenty kapitałowe - nienotowane	4 303	4 210
Instrumenty dłużne, w tym:	43 290	41 989
Instrumenty rynku dłużnego - skarbowe	31 710	31 108
Instrumenty rynku dłużnego - nieskarbowe	2 444	1 433
Transakcje reverse repo i lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	4 550	4 913
Pożyczki	4 586	4 535
Nieruchomości inwestycyjne	2 782	2 700
Instrumenty pochodne (wartość netto)	7	22
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	(125)
Razem portfel lokat	51 720	50 270

14.7 Ubezpieczenia emerytalne

Ubezpieczenia emerytalne	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018	% zmiana
Dochody z lokat	1	2	(50,0)%
Pozostałe przychody	32	36	(11,1)%
Przychody	33	38	(13,2)%
Koszty administracyjne	(12)	(8)	50,0%
Pozostałe	(1)	(2)	(50,0)%
Wynik z działalności operacyjnej	20	28	(28,6)%

Przychody z tytułu działalności podstawowej w segmencie ubezpieczeń emerytalnych po I kwartale 2019 roku i po I kwartale 2018 roku wyniosły odpowiednio 20 mln zł i 28 mln zł. Zmiana o -8 mln zł (-28,6%) wynikała głównie ze zwrotu środków z Funduszu Gwarancyjnego w 2018 roku (6,2 mln PLN) z uwagi na spadek wartości aktywów netto w zarządzaniu. Przychody z tytułu zarządzania funduszami wzrosły r/r o blisko 1 mln PLN z uwagi na przejęcie zarządzania aktywami PEKAO DFE począwszy od maja 2018 roku.

Koszty administracyjne PTE PZU wzrosły o 4 mln zł r/r (+50,0%). Główny wpływ na odchylenie miała dopłata do Funduszu Gwarancyjnego w 2019 roku z uwagi na dynamiczny wzrost wartości aktywów netto OFE PZU „Złota Jesień”

Na koniec I kwartału 2019 roku łączna wartość aktywów netto wszystkich OFE na rynku wyniosła 161,7 mld zł i spadła o 2,4% w stosunku do końca marca 2018 roku. Aktywa OFE PZU wzrosły w tym okresie o 7,1%, do poziomu 22,9 mld zł głównie z uwagi na przejęcie zarządzania aktywami PEKAO OFE. W okresie od stycznia do marca 2019 roku stopa zwrotu OFE PZU wyniosła +4,5%.

14.8 Kraje bałtyckie

Dane z rachunku zysków i strat - segment Kraje bałtyckie	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	416	375	10,9%
Składki zarobione netto	386	340	13,5%
Dochody z lokat	14	3	366,7%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(247)	(211)	17,1%
Koszty akwizycji	(81)	(75)	8,0%
Koszty administracyjne	(31)	(29)	6,9%
Pozostałe	1	1	0,0%
Wynik na ubezpieczeniach	42	29	44,8%
kurs walutowy EUR w PLN	4,2978	4,1784	2,9%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	21,0%	22,1%	(1,1 p.p.)
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	8,0%	8,5%	(0,5 p.p.)

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

W ramach działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU oferuje ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie. Ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe świadczone są poprzez: Lietuvos Draudimas – lidera rynku litewskiego, AAS Balta – na Łotwie oraz oddział Lietuvos Draudimas w Estonii. Sprzedaż ubezpieczeń na życie odbywa się przez spółkę UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas na Litwie.

Udział w litewskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec lutego 2019 roku 26,6%, w ubezpieczeniach na życie 6,5%. Na rynku estońskim na koniec I kwartału udział ukształtował się na poziomie 15,7%. Na koniec grudnia 2018 roku udział w rynku łotewskim osiągnął poziom 27,7%.

Z tytułu działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU wygenerowała na koniec I kwartału 2019 roku wynik na ubezpieczeniach w wysokości 42 mln zł wobec 29 mln zł w podobnym okresie roku poprzedniego.

Rezultat ten ukształtował się pod wpływem następujących czynników:

- wzrostu składki przypisanej brutto. Wyniosła ona 416 mln zł i przyrosła w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 41 mln zł. Ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe odnotowały wzrost w wysokości 39 mln zł – w szczególności w ubezpieczeniach komunikacyjnych na skutek utrzymania wysokich stawek ubezpieczeniowych oraz w ubezpieczeniach majątkowych w efekcie zawarcia nowych dużych umów. W przypadku ubezpieczeń na życie składka wzrosła o 2 mln zł (tj. 10,8%). Dynamika składki przypisanej brutto w segmencie kraje bałtyckie ukształtowała się na poziomie 10,9%;
- wyższego dochodu z lokat. Po I kwartale 2019 roku wynik wyniósł 14 mln zł i był wyższy o 11 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu minionego roku;
- zwiększenia wartości odszkodowań i świadczeń netto. Osiągnęły one poziom 247 mln zł i były wyższe o 17,1% w porównaniu do podobnego okresu ubiegłego roku. Wskaźnik szkodowości w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych ukształtował się na poziomie 61,8% co oznacza spadek o 0,4 p.p. w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku – wpłynęło na to uwolnienie rezerw oraz spadek częstości szkód w ubezpieczeniach komunikacyjnych. W ubezpieczeniach na życie wartość świadczeń ukształtowała się na poziomie 19 mln zł i była wyższa o 11 mln zł w stosunku do I kwartału 2018 roku, w szczególności na skutek przyrostu rezerw na ryzyko klienta;
- wyższych kosztów akwizycji. Wydatki segmentu na ten cel wyniosły 81 mln zł i były o 8,0% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Natomiast współczynnik kosztów akwizycji liczony do składki zarobionej netto spadł o 1,1 p.p. w stosunku do współczynnika na koniec I kwartału zeszłego roku;
- przyrostu kosztów administracyjnych. Wyniosły one 31 mln zł i wzrosły o 6,9% w stosunku do porównywalnego okresu minionego roku. Jednocześnie odnotowano obniżenie wskaźnika kosztów administracyjnych, który wyniósł 8,0% co oznacza spadek o 0,5 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.

14.9 Ukraina

Dane z rachunku zysków i strat - segment Ukraina	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	71	52	36,5%
Składki zarobione netto	42	32	31,3%
Dochody z lokat	8	2	300,0%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(19)	(13)	46,2%
Koszty akwizycji	(25)	(19)	31,6%
Koszty administracyjne	(7)	(5)	40,0%
Pozostałe	6	6	0,0%
Wynik na ubezpieczeniach	5	3	66,7%
kurs walutowy UAH w PLN	0,1388	0,1257	10,4%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	59,5%	59,4%	0,1 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	16,7%	15,6%	1,1 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

W ramach działalności na Ukrainie, Grupa PZU oferuje ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie poprzez spółki: PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie.

Udział w ukraińskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec 2018 roku 3,3%, natomiast w ubezpieczeniach na życie 10,6%.

Segment Ukraina zakończył I kwartał 2019 roku wynikiem na ubezpieczeniach na poziomie 5 mln zł wobec 3 mln zł w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Zmiana wyniku segmentu miała miejsce na skutek:

- wzrostu składki przypisanej brutto. Wyniosła ona 71 mln zł i wzrosła w stosunku do porównywalnego okresu ubiegłego roku o 19 mln zł (tj. 36,5%). W ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych składka wzrosła o 16 mln zł, natomiast ubezpieczenia na życie odnotowały wzrost o 4 mln zł. W walucie funkcjonalnej składka przypisana brutto wzrosła r/r o 25,5% (tj. 82 mln hrywien);
- wyższych dochodów z lokat. Wyniosły one 8 mln zł i były wyższe o 6 mln zł w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku;
- przyrostu kosztów odszkodowań i świadczeń netto. Wyniosły one 19 mln zł i były wyższe o 46,2% w stosunku do podobnego okresu roku ubiegłego. W ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych wartość odszkodowań wzrosła o 5 mln zł na skutek wystąpienia dużych szkód. W ubezpieczeniach na życie świadczenia wzrosły o 3 mln zł;
- wyższych kosztów akwizycji. Ukształtowały się one na poziomie 25 mln zł wobec 19 mln zł w I kwartale 2018 roku. W ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych wzrost wyniósł 4 mln zł, natomiast w przypadku ubezpieczeń na życie 2 mln zł;
- wzrostu kosztów administracyjnych. Ukształtowały się one na poziomie 7 mln zł. Dla porównania – w analogicznym okresie roku poprzedniego wyniosły one 5 mln zł. Wskaźnik kosztów administracyjnych segmentu wzrósł o 1,1 p.p. i osiągnął wartość 16,7%.

14.10 Kontrakty inwestycyjne

W sprawozdaniu skonsolidowanym kontrakty inwestycyjne ujmowane są zgodnie z wymogami MSSF 9.

Wyniki segmentu kontrakty inwestycyjne prezentowane są według Polskich Standardów Rachunkowości, co oznacza, iż ujęto m.in. składki przypisane brutto, wypłacone świadczenia oraz zmianę rezerw techniczno – ubezpieczeniowych. Powyższe kategorie są eliminowane na poziomie skonsolidowanym.

Składki przypisane brutto pozyskane z kontraktów inwestycyjnych po I kwartale 2019 roku spadły o 2 mln zł (-16,7%) w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku, do poziomu 10 mln zł. Zmiany w zakresie składki przypisanej brutto wynikały

przede wszystkim z modyfikacji pod koniec 2017 roku konstrukcji produktu IKZE, które pozwoliły na klasyfikację nowozawieranych umów jako kontrakty ubezpieczeniowe i przeniesienia ich do segmentu ubezpieczeń indywidualnych.

Dane z rachunku zysków i strat - kontrakty inwestycyjne	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	10	12	(16,7)%
Ubezpieczenia grupowe	-	1	x
Ubezpieczenia indywidualne	10	11	(9,1)%
Składki zarobione netto	10	12	(16,7)%
Dochody z lokat	8	(7)	x
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(16)	(2)	700,0%
Koszty akwizycji	-	-	x
Koszty administracyjne	(1)	(2)	(50,0)%
Pozostałe	-	-	x
Wynik z działalności operacyjnej	1	1	-
marża wyniku z działalności operacyjnej	10,0%	8,3%	1,7 p.p.

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie kontraktów inwestycyjnych poprawiły się w stosunku do ubiegłego roku o 15 mln zł głównie w efekcie lepszej stopy zwrotu IKZE oraz funduszy w produkcie *unit-linked* w kanale *bancassurance*.

Koszt odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto wzrósł r/r o 14 mln zł do poziomu 16 mln zł przede wszystkim na skutek różnicy w wyniku z działalności lokacyjnej w produktach *unit-linked* opisanej powyżej.

W segmencie kontraktów inwestycyjnych nie jest prowadzona obecnie aktywna akwizycja umów.

Koszty administracyjne wyniosły 1 mln zł i uległy obniżeniu rok do roku jako konsekwencja malejącego portfela umów w tym segmencie.

Wynik operacyjny segmentu wyniósł 1 mln zł i pozostał na niezmiennym poziomie w stosunku do 3 miesięcy 2018 roku.

15. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

W I kwartale 2018 rozpoznano jednorazowy efekt doszacowania rezerw głównie w ubezpieczeniach komunikacyjnych na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za stany wegetatywne w wysokości 148 mln zł.

16. Otoczenie makroekonomiczne

Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego

PKB w cenach stałych w IV kwartale 2018 roku zwiększył się o 4,9% r/r wobec 5,2% r/r kwartał wcześniej. Wpływ konsumpcji gospodarstw domowych na realny wzrost PKB (dodała 2,1 p.p. do dynamiki PKB) był tylko nieznacznie większy niż wpływ inwestycji w środki trwałe (dodały 1,9 p.p.). Dynamika konsumpcji osłabła nieznacznie w porównaniu z poprzednim kwartałem (4,2% r/r wobec 4,4% r/r), podczas gdy wzrost inwestycji zarówno w skali roku (8,2% r/r), jak i wobec poprzedniego kwartału (0,4% kw./kw.) był wyraźnie niższy. W tej sytuacji osłabła także dynamika popytu krajowego (4,8% r/r wobec 6,1% r/r w III kwartale), na co wpływ miały także zapasy. Wzrost gospodarczy w IV kwartale wspierany był tym razem przez eksport netto - jego kontrybucja do wzrostu PKB w IV kwartale 2018 roku wyniosła 0,3 p.p..

Miesięczne dane o aktywności gospodarczej sygnalizują, że spowolnienie wzrostu PKB w I kwartale będzie prawdopodobnie niewielkie - tempo wzrostu PKB szacujemy na około 4,5% r/r w ujęciu realnym. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu zaskakująco bowiem przyspieszyła w tym okresie - do 6,1% r/r z 5,5% r/r w IV kwartale 2018 roku. Jednocześnie tempo wzrostu

produkcji budowlano-montażowej spowolniło mniej niż można było się obawiać (do 9,4% r/r), przy ostabieniu dynamiki sprzedaży detalicznej w cenach stałych do 4,1% r/r z 5,8% r/r.

Perspektywy wzrostu gospodarczego w 2019 roku rysują się bardziej optymistycznie niż można było oceniać kwartał wcześniej. Ważnym motorem wzrostu PKB pozostaje spożycie gospodarstw domowych wspierane ciągle dobrą sytuacją na rynku pracy. Zapowiadane zwiększenie wydatków socjalnych powinno dodatkowo konsumpcję zdynamizować. Jednocześnie szacowany wstępnie wzrost PKB w strefie euro w I kwartale okazał się większy niż w IV kwartale 2018 roku, a polityka monetarna głównych banków centralnych została ostatnio zmodyfikowana w sposób wspierający wzrost gospodarczy. Odsunięto przy tym w czasie ryzyko nieuporządkowanego Brexitu. Trwają negocjacje handlowe pomiędzy USA a Chinami – osiągnięcie porozumienia poprawiłoby perspektywy globalnej koniunktury. W gospodarce Chin można dostrzec pierwsze efekty polityki pobudzania popytu krajowego. Ryzyko istotnego spowolnienia globalnego wzrostu PKB już w 2019 roku wydaje się ostatnio zmniejszać.

Rynek pracy i konsumpcja

W I kwartale bieżącego roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 3,1% r/r, a więc w tempie zbliżonym do notowanego w poprzednim kwartale (3,0%), ale wolniejszym niż przed rokiem (3,7% r/r). Jednocześnie popyt na pracę utrzymywał się na wysokim poziomie, przy ograniczeniach po stronie podaży pracy - o czym świadczy między innymi wysoki (przekraczający 40%) odsetek przedsiębiorstw deklarujących posiadanie nieobsadzonych stanowisk pracy.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu marca bieżącego roku wyniosła 5,9%, kształtując się zarówno poniżej poziomu sprzed roku (6,6%), jak i sprzed miesiąca (6,1%).

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przedsiębiorstwach nieco się w I kwartale obniżyła - do 6,7% r/r wobec 7,0% r/r w IV kwartale. Nieco wolniej niż w IV kwartale ubiegłego roku rosły płace w ujęciu realnym. Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w przedsiębiorstwach w skali roku skorygowany o inflację wyniósł 5,3% (wobec 5,5% r/r kwartał wcześniej). Solidny wzrost realnych dochodów w warunkach bardzo dobrej sytuacji na rynku pracy sprzyjał optymizmowi konsumentów – wskaźniki koniunktury konsumenckiej utrzymują się blisko rekordowo wysokiego poziomu.

Do spowolnienia dynamiki sprzedaży detalicznej w I kwartale przyczynił się późniejszy niż w 2018 roku termin zakupów świątecznych. Oceniamy, że dynamika konsumpcji w I kwartale mogła się tylko nieznacznie obniżyć.

Polityka pieniężna, stopy procentowe, inflacja

W I kwartale 2019 roku wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku wyniósł 1,2% wobec 1,4% r/r w IV kwartale ubiegłego roku. Do lekkiego obniżenia inflacji CPI w największym stopniu przyczyniło się zmniejszenie tempa wzrostu cen towarów i usług związanych z transportem oraz z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii. Roczna dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych była wyższa niż w IV kwartale ubiegłego roku. Wskaźnik inflacji bazowej netto (po wyłączeniu cen żywności i energii) wzrósł natomiast do 1,1% r/r w I kwartale bieżącego roku (z 0,7% r/r kwartał wcześniej) sygnalizując oczekiwany w związku z utrzymującym się dynamicznym wzrostem PKB wzrost presji inflacyjnej. Presja na wzrost cen była jednak ciągle umiarkowana. Nie widać jej wyraźnego nasilania się po stronie cen producentów. W I kwartale bieżącego roku tempo wzrostu cen producentów w przemyśle było nieco słabsze niż w dwóch poprzednich kwartałach.

Stopy procentowe Narodowego Banku Polski pozostawały w I kwartale oraz w kwietniu 2019 roku niezmienione. Referencyjna stopa procentowa od marca 2015 roku wynosi 1,5%. Według Rady Polityki Pieniężnej, obecny poziom stóp procentowych sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu i pozwala zachować równowagę makroekonomiczną.

Finanse publiczne

Główny Urząd Statystyczny poinformował, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2018 roku wyniósł 8,0 mld zł, co stanowiło 0,4% PKB, natomiast dług tego sektora wyniósł 1 034,4 mld zł, czyli 48,9% PKB. Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2019-2022 zakłada spadek długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do równowartości 40,6% PKB w 2022 roku. W osiągnięciu tego celu mają pomóc dalsze działania uszczelniające system podatkowy oraz wzmacniające pobór składek na ubezpieczenia społeczne.

Deficyt budżetu państwa po marcu bieżącego roku wyniósł 4,5 mld zł. To gorszy wynik niż rok wcześniej, gdy w analogicznym okresie budżet miał 3,1 mld nadwyżki. Pojawienie się deficytu jest wypadkową wolniejszego wzrostu dochodów oraz szybszego tempa przyrostu wydatków. Wśród dochodów ujemne dynamiki wykazały główne kategorie podatków pośrednich, tj. VAT i akcyza. Niskie, w porównaniu do poprzednich kwartałów było również tempo wzrostu wpływów z podatku PIT. Wyższe tempo wydatków było między innymi skutkiem szybszego rozliczenia z budżetem UE na początku roku.

Potrzeby pożyczkowe na 2019 rok były w marcu bieżącego roku sfinansowane w około 64%.

Sytuacja na rynkach finansowych

W I kwartale 2019 roku obserwowaliśmy spadek rentowności 10-letnich obligacji skarbowych USA i Niemiec. W USA spadły one z poziomu 2,69% na początku roku do poziomu 2,41% na koniec kwartału. W Niemczech rentowności spadły poniżej zera i na koniec kwartału wynosiły -0,07%, podczas gdy na początku roku sięgały 0,25%. W obu przypadkach doszło do wypłaszczenia krzywej rentowności. Pod koniec marca miało miejsce chwilowe odwrócenie krzywej dochodowości w USA i oprocentowanie 3-miesięcznych bonów skarbowych było wyższe niż rentowność 10-letnich obligacji. Taka sytuacja w przeszłości poprzedzała zwykle recesję. Reagując na ryzyko spowolnienia gospodarczego i spadku cen na rynkach finansowych, amerykański bank centralny (Fed) już na początku kwartału dokonał zwrotu w polityce monetarnej, sygnalizując zawieszenie dalszych podwyżek stopy procentowej oraz podejmując decyzję o wcześniejszym zakończeniu zmniejszania swojego bilansu. Również EBC zareagował na słabsze dane o wzroście gospodarczym zapowiadając przedłużenie polityki stabilnych stóp procentowych co najmniej do końca 2019 roku oraz wprowadzenie nowego programu TLTRO od września bieżącego roku. EBC rozważa także możliwość zróżnicowania stóp procentowych od lokowanych przez banki nadwyżek płynności. Rozwiązanie to powinno służyć przeciwdziałaniu negatywnym skutkom ujemnych stóp procentowych dla dochodowości banków.

Rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych wynosiła 2,84% w końcu I kwartału pozostając praktycznie niezmienną w stosunku do poziomu z początku roku. W styczniu i lutym rentowności te spadały, ale zapowiedź wzrostu wydatków budżetowych przyczyniła się następnie do ich znaczącego podniesienia. Spread w stosunku do 10-letnich obligacji niemieckich, który na początku kwartału wynosił 260 p.b., na koniec kwartału sięgnął już 291 p.b. Jednocześnie doszło do wypłaszczenia krzywej dochodowości. Rentowność rocznych obligacji skarbowych wzrosła z poziomu 0,90% do poziomu 1,57%.

Kurs euro wyrażony w walucie USA był dość stabilny przez cały kwartał i na koniec marca 2019 roku wyniósł 1,12 wobec 1,14 na początku kwartału. Podobnie, jedynie niewielkich zmian doświadczyły kursy polskiego złotego w stosunku do innych głównych walut. Kurs euro wyrażony w złotych na koniec kwartału wyniósł 4,30, tyle samo co na początku kwartału. Kurs dolara amerykańskiego wyrażony w złotych na koniec marca 2019 wynosił zaś 3,84, podczas gdy na początku kwartału było to 3,76.

Na globalnych rynkach akcji obserwowaliśmy w I kwartale 2019 roku gwałtowne odbicie po spadkach z końca 2018 roku. Szybkiemu wzrostowi cen akcji sprzyjał zwrot w polityce głównych banków centralnych oraz wzrost prawdopodobieństwa osiągnięcia porozumienia handlowego pomiędzy USA i Chinami. W I kwartale indeks giełdy amerykańskiej S&P500 wzrósł o 13,0%, a niemiecki DAX wzrósł o 9,2%.

W I kwartale rosły także akcje polskich spółek, szczególnie średnich i mniejszych. Indeks WIG wzrósł o 3,4%, WIG20 o 1,6%, mWIG40 6,1%, a sWIG80 aż o 12,5%. Słabszy wynik indeksu WIG20 na tle pozostałych wynika z gorszych wyników spółek z sektora energetycznego i paliwowego, które są nadreprezentowane w tym indeksie.

17. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

18. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

Obok zdarzeń o charakterze losowym (takich jak: powódzie, huragany, susza), do głównych czynników, które wpływać mogą na sytuację Grupy PZU w kolejnym kwartale 2019 roku należy zaliczyć:

- trudności z zapewnieniem wakacji oraz presja płacowa z uwagi na obecnie niski poziom bezrobocia;
- możliwe spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce a w konsekwencji:
 - ograniczenie wydatków gospodarstw domowych oraz sektora przedsiębiorstw, w tym na zakup polis komunikacyjnych (na skutek niższej sprzedaży nowych samochodów), niższa sprzedaż kredytów i związanych z nimi ubezpieczeń kredytobiorców oraz zmniejszenie popytu na inne ubezpieczenia majątkowe;
 - gorsza sytuacja finansowa firm skutkująca wzrostem ryzyka kredytowego (w szczególności w segmencie bankowym) i zwiększeniem szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych;
 - osłabienie dynamiki nowych kredytów hipotecznych oraz słabsze tempo wzrostu kredytów konsumpcyjnych;
- spodziewane pogorszenie koniunktury globalnej, w tym wolniejsze tempo wzrostu popytu na głównych rynkach eksportowych. Główne ryzyka związane są z wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej (Brexit) oraz wzrost napięć handlowych Stanów Zjednoczonych (tzw. wojny handlowe);
- gorsza koniunktura na rynkach kapitałowych skutkująca: spadkiem wartości portfela lokat, aktywów w zarządzaniu (TFI, OFE) oraz obniżeniem atrakcyjności produktów, w szczególności z UFK;
- wzrost rentowności obligacji co wpływa na spadek wyceny instrumentów kuponowych wycenianych do rynku;
- orzecznictwo Sądów Najwyższych w zakresie wysokości wypłat zadośćuczynień pieniężnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych dla osób najbliższych za krzywdę wynikającą z naruszenia jej dobra osobistego (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- wzrost cen części zamiennych wpływających na koszty likwidacji szkód na skutek spadków wartości złotego polskiego wobec euro (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- możliwy wzrost kosztów likwidacji szkód w związku z wprowadzeniem dalszych wytycznych KNF dotyczących likwidacji szkód, w szczególności szkód osobowych (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- decyzje administracyjne UOKiK oraz naciski społeczne dotyczące wysokości cen ubezpieczeń komunikacyjnych, zmuszające zakłady ubezpieczeń do zmian w polityce cenowej (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- zmiany demograficzne i starzejące się społeczeństwo oraz wynikające z tego zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności, dzietności i zachorowalności, szczególnie na choroby cywilizacyjne (wpływ szczególnie na segment ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych);
- stała presja na cenę w ubezpieczeniach grupowych oraz walka o właścicielstwo klienta (w tym jego danych) skutkująca obniżaniem marż dla ubezpieczyciela oraz tworzeniem barier wejścia i wyjścia dla klientów u pośredników niezależnych (wpływ na segment ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych);
- zmiany trendów i zachowań klientów w kierunku indywidualizacji oferty i elektronicznego, szybkiego oraz bezpapierowego sposobu zawierania, jak i obsługi ubezpieczeń, co wymusza na zakładach ubezpieczeń konieczność szybkiego dostosowywania się do oczekiwań;
- pojawienie się nowych konkurentów i rozwiązań, m.in. operatorów dużych baz klientów lub tzw. insurtech;
- możliwe spowolnienie dynamiki składki przypisanej brutto głównie w konsekwencji osiągniętej w ostatnich latach rentowności portfela ubezpieczeń komunikacyjnych a tym samym powrót do aktywnej polityki cenowej oraz rywalizacji o klienta (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- dalsze konsekwencje wejścia w życie w 2018 roku ustawy o dystrybucji ubezpieczeń tzw. dyrektywy IDD (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z 20 stycznia 2016 roku w sprawie dystrybucji ubezpieczeń) oraz dyrektywy MIFID II;

- przygotowanie się powszechnych towarzystw emerytalnych do ewentualnych zmian organizacyjno-prawnych wynikających z przekształcenia otwartych funduszy emerytalnych w fundusze inwestycyjne, a samych towarzystw w towarzystwa funduszy inwestycyjnych (wpływ na segment emerytalny);
- wpływ wprowadzenia nowego systemu zabezpieczenia emerytalnego (Pracownicze Plany Kapitałowe) na kształt i funkcjonowanie ubezpieczeń na życie oraz na dotychczas funkcjonujące produkty trzeciego filaru emerytalnego (poziom wpłat Klientów do programów PPE i polis IKE będących aktualnie w portfelu Grupy PZU oraz poziom wyników generowanych w tych liniach biznesowych dla Grupy PZU).

19. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku PZU, ani jego jednostki zależne nie dokonywały istotnych emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

20. Niespłacenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku ani w PZU, ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

21. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu – których łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji byłaby istotna.

22. Dywidendy

Podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

16 kwietnia 2019 roku Zarząd PZU postanowił wystąpić do ZWZ PZU z wnioskiem w sprawie podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku w kwocie 2 712 mln zł w następujący sposób:

- 2 418 mln zł, tj. 2,80 zł na akcję przeznaczyć na wypłatę dywidendy;
- 7 mln zł przeznaczyć na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych;
- 287 mln zł przeznaczyć na kapitał zapasowy.

Ponadto Zarząd postanowił wystąpić do ZWZ PZU z wnioskiem o przeniesienie na kapitał zapasowy kwoty 20 mln zysku z lat ubiegłych wynikającej z rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank.

Tego samego dnia wniosek Zarządu PZU pozytywnie oceniła Rada Nadzorcza PZU.

Proponowany dzień dywidendy to 14 sierpnia 2019 roku, a dzień wypłaty dywidendy – 5 września 2019 roku.

23. Sprawy sporne

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami

ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy czterech spółek: PZU, PZU Życie, Pekao i Alior Banku. Dodatkowo PZU i PZU Życie są stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w spółkach z Grupy PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość byłaby istotna, za wyjątkiem kwestii opisanych poniżej.

Na 31 marca 2019 roku wartość przedmiotu sporu wszystkich 220 346 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 7 958 mln zł. W kwocie tej 4 159 mln zł dotyczy zobowiązań, a 3 799 mln zł wierzytelności spółek z Grupy PZU.

Szacując kwoty rezerw na poszczególne sprawy uwzględnia się wszystkie informacje dostępne na datę przekazania niniejszego raportu okresowego, jednak jej wartość może ulec zmianie w przyszłości.

23.1 Uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z 30 lipca 2007 roku wszczęto postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation („MSC”) z siedzibą w Nowym Jorku przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3 281 mln zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3 261 mln zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20 mln zł.

Wyrokiem z 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. PZU wykorzystał wszystkie środki odwoławcze, w tym skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który 27 marca 2013 roku oddalił tę skargę kasacyjną. Wyrok ten jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego uchwałę nr 8/2007, 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonanej uchyloną uchwałą nr 8/2007. Sprzeciw do uchwały z 30 maja 2012 roku zgłosił MSC i został on zaprotokołowany.

20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez MSC do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domagała się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy 2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5 mln zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości.

17 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od PZU na rzecz MSC koszty procesu. 4 marca 2014 roku PZU złożył apelację od ww. wyroku, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 11 lutego 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2013 roku, oddalił powództwo MSC i obciążył MSC kosztami procesu. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. MSC zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną z 9 czerwca 2015 roku. PZU złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z 19 kwietnia 2016 roku

Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej MSC do rozpoznania. Postanowienie jest prawomocne, nie podlega dalszemu zaskarżeniu na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i kończy postępowanie w sprawie.

W międzyczasie 16 grudnia 2014 roku MSC wezwał PZU do zapłaty 265 mln zł z tytułu odszkodowania w związku z uchynieniem uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

23 września 2015 roku PZU doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami, w sprawie wszczętej przez MSC przeciwko PZU o zapłatę 169 mln zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty. Powództwo obejmuje żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu pozbawienia MSC oraz J.P. Morgan (MSC nabył roszczenie od J.P. Morgan), jako mniejszościowych akcjonariuszy PZU, udziału w zysku za rok obrotowy 2006, w związku z podjęciem 30 czerwca 2007 roku przez ZWZ PZU uchwały nr 8/2007. Sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Warszawie. 18 grudnia 2015 roku PZU złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. 1 kwietnia 2016 roku MSC złożył pismo procesowe, w którym odniósł się do twierdzeń, zarzutów i wniosków PZU oraz powołał nowe dowody w sprawie. 30 czerwca 2016 roku PZU złożył replikę na ostatnie pismo procesowe MSC wraz z wnioskami dowodowymi. Postanowieniem z 21 lipca 2016 roku Sąd skierował sprawę do mediacji, na którą PZU nie wyraził zgody. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

Zdaniem Zarządu PZU roszczenia MSC są bezzasadne. W konsekwencji, na 31 marca 2019 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchynienia uchwały 8/2007 ZWZ PZU o podziale zysku za rok obrotowy 2006, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, a także nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Inne wezwania do zapłaty dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

13 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie doręczył odpis pozwu złożony przez Wspólną Reprezentację SA w restrukturyzacji, która wytoczyła powództwo przeciwko PZU o zapłatę 34 mln zł z odsetkami ustawowymi od 1 października 2015 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu. Powództwo obejmuje roszczenie o zapłatę odszkodowania z tytułu pozbawienia akcjonariuszy udziału w zysku za rok obrotowy 2006. Powód twierdzi, że roszczenia odszkodowawcze zostały przeniesione przez akcjonariuszy na Powoda na podstawie umów zleceń wraz z powierniczym przelewem wierzytelności a roszczenie dochodzone pozwem stanowi łączną szkodę wyrządzoną akcjonariuszom. PZU nie uznaje roszczeń ze względu na ich bezzasadność i złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. PZU nie wyraził zgody na mediację. Termin rozprawy wyznaczono na 16 października 2019 roku.

Ponadto akcjonariusze, byli akcjonariusze lub ich następcy prawni przestali do PZU wezwania do zapłaty oparte o okoliczności faktyczne jak przedstawione powyżej. Niektórzy z wzywających nie wskazywali konkretnych kwot, lecz liczbę akcji bądź ograniczali się tylko do żądania zapłaty. PZU udzielał odpowiedzi na piśmie stwierdzając, że roszczenia nie istnieją i nie zostaną uwzględnione.

23.2 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU

Prezes UOKiK decyzją z 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 57 mln zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej praktyki.

Zarząd PZU nie zgadza się z ustaleniami stanu faktycznego i argumentacją prawną zawartą w decyzji, ponieważ przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

18 stycznia 2012 roku PZU złożył odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;

- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z zakładami ubezpieczeń innymi niż PZU;
- PZU i Maximus Broker nie mogą i nie mogły prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

27 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. Wyrokiem z 6 grudnia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji Prezesa UOKiK, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. 31 lipca 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. 4 października 2017 roku Prezes UOKiK wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 23 stycznia 2019 roku oddalił apelację Prezesa UOKiK. Wyrok jest prawomocny. Od prawomocnego wyroku Prezesowi UOKiK przysługuje wniesienie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego.

PZU posiadał rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na 31 grudnia 2018 roku, jak i na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 57 mln zł.

23.3 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU Życie

1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które mogło stanowić naruszenie art. 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50 mln zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadzając się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji, złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym sformułował 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

Po wieloletnich postępowaniach, 30 września 2015 roku PZU Życie zapłacił nałożoną karę w wysokości 50 mln zł oraz koszty procesu, którymi został obciążony. 18 marca 2016 roku PZU Życie wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną. Na rozprawie 26 września 2017 roku Sąd Najwyższy postanowił zwrócić się o rozstrzygnięcie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu, który wyrokiem z 3 kwietnia 2019 roku orzekł w przedmiocie zapytania. Sąd Najwyższy wyznaczył termin rozprawy na 22 maja 2019 roku.

Z uwagi na zapłatę kary przez PZU Życie w 2015 roku nie istniała konieczność utrzymywania dodatkowej rezerwy z tego tytułu.

23.4 Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU jest wierzycielem PBG SA („PBG”) oraz Hydrobudowy Polska SA („Hydrobudowa”) z tytułu wystawionych i zrealizowanych gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancji kontraktowych).

W 2012 roku wszczęto postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy. 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań zgłaszając swoje wierzytelności do mas upadłości tych spółek.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zgłoszono do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 101 mln zł, w konsekwencji zgłoszono równocześnie do masy upadłości PBG.

8 października 2015 roku Sąd Upadłościowy ogłosił postanowienie, w którym zatwierdził układ zawarty z wierzycielami PBG, a 20 lipca 2016 roku wydał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Postanowienie jest prawomocne. W wyniku realizacji układu i dokonanej redukcji wierzytelności do poziomu 20,93% należności zgłoszonej, PZU otrzymał 206 139 obligacji PBG o wartości nominalnej 21 mln zł oraz 24 241 560 akcji PBG o wartości nominalnej 24 mln zł. Wartość bilansowa akcji

PBG na 31 marca 2019 roku wynosiła 3 mln zł (na 31 grudnia 2018 roku: 2 mln zł). Obligacje - zarówno na 31 marca 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku były ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej, a ich wartość została oceniona na zero.

Na pierwszej liście wierzytelności, przedstawionej przez syndyka Hydrobudowy sędziemu komisarzowi, została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł, na czwartej uzupełniającej liście wierzytelności została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł. Łączna wartość uwzględnionych wierzytelności PZU wynosi zatem 32 mln zł. W zakresie wierzytelności na kwotę ponad 66 mln zł, 24 października 2018 roku PZU złożył sprzeciw do sędziego komisarza, co do odmowy uznania zgłoszonej wierzytelności. Lista wierzytelności do masy upadłości Hydrobudowy nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Postępowanie upadłościowe względem Hydrobudowy jest w toku, a ustalenie ostatecznej listy wierzytelności stanowi dopiero wstępny etap tego postępowania i poprzedza sporządzenie planu podziału (po przeprowadzeniu likwidacji masy upadłości).

23.5 Pozew zbiorowy przeciwko Alior Bankowi

5 marca 2018 roku osoba fizyczna reprezentująca grupę 84 osób fizycznych i prawnych wniosła przeciwko Alior Bankowi pozew o ustalenie odpowiedzialności Alior Banku za szkodę spowodowaną nienależytym wykonywaniem obowiązków informacyjnych przez Alior Bank wobec klientów oraz nienależytym wykonywaniem umów o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. W ocenie powodów, Alior Bank nie przekazał klientom informacji o rzeczywistym ryzyku inwestycji w produkty inwestycyjne, przez co naraził klientów na szkodę wynikającą z utraty wartości certyfikatów inwestycyjnych oraz utraty gwarantowanych zysków. Zdaniem Zarządu PZU, pozew zbiorowy nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych, ani prawnych i z tego względu nie powinien być rozstrzygnięty na korzyść klientów. Na dzień sporządzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sąd do którego wniesiono pozew zbiorowy nie wydał rozstrzygnięcia o dopuszczalności rozpoznania pozwu zbiorowego. Ponadto Grupa PZU przyjmuje, że ryzyko niekorzystnego dla Alior Banku rozstrzygnięcia z tytułu pozwu oraz istotnej straty z tego tytułu jest szacowane na poziomie niższym niż średni, wobec tego na 31 marca 2019 roku Grupa PZU nie utworzyła rezerw w odniesieniu do wniesionego pozwu. Na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie ewentualnych skutków finansowych dla Alior Banku i Grupy PZU w przypadku innego rozstrzygnięcia przez sąd niż zakładane przez Grupę PZU.

24. Pozostałe informacje

24.1 Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

Rating emitenta

PZU i PZU Życie od 2004 podlegają regularnej ocenie przez agencję ratingową S&P Global Ratings (S&P). Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej oraz sytuacji finansowej kraju. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. *outlook*), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Bieżąca ocena ratingowa

PZU i PZU Życie posiadają ocenę ratingową S&PGR na poziomie A- ze stabilną perspektywą. Ocena została potwierdzona 31 października 2018 roku. Analitycy agencji zwrócili uwagę na bardzo silną pozycję PZU jako lidera rynku ubezpieczeń o wyższej rentowności niż polscy i międzynarodowi konkurenci oraz ocenili adekwatność kapitałową PZU na najwyższym możliwym poziomie AAA.

Poniższa tabela prezentuje ostatnie zmiany ratingu S&P dla PZU i PZU Życie.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji
PZU				
Rating siły finansowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016
Rating wiarygodności kredytowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016
Rating wiarygodności kredytowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016

Rating Polski

12 kwietnia 2019 roku agencja S&PGR potwierdziła ocenę ratingową Polski na poziomie 'A-/A-2' odpowiednio dla długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walucie zagranicznej oraz rating 'A/A-1' odpowiednio dla długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walucie krajowej. Perspektywa ratingu pozostała stabilna.

24.2 Transakcje z podmiotami powiązanymi

24.2.1. Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

24.2.2. Pozostałe transakcje z podmiotami powiązanymi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązanymi	1 stycznia – 31 marca 2019 roku i na 31 marca 2019 roku		1 stycznia – 31 grudnia 2018 roku i na 31 grudnia 2018 roku		1 stycznia – 31 marca 2018 roku i na 31 marca 2018 roku	
	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązane ²⁾	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązane ²⁾	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązane ²⁾
Składka przypisana brutto	-	2	-	4	-	2
w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	-	2	-	4	-	2
w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	-	-	-
Koszty	-	-	-	-	-	-
Należności	-	1	-	-	-	1
Zobowiązania	-	-	-	-	-	-
Aktywa warunkowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Członkowie Zarządu PZU oraz Dyrektorzy Grupy PZU, dane wg oświadczeń.

²⁾ Niekonsolidowane spółki w likwidacji oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności.

24.3 Kontrole UKNF w PZU i PZU Życie

W okresie od 5 kwietnia do 4 maja 2018 roku w PZU i PZU Życie odbyła się wizyta nadzorcza KNF w zakresie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym związanym z dystrybucją produktów ubezpieczeniowych, w szczególności zapobiegania nadużyciom.

W okresie od 19 czerwca 2018 roku do 17 sierpnia 2018 roku w PZU odbyła się kontrola KNF w zakresie likwidacji szkód oraz zawierania umów ubezpieczenia krótkoterminowego. 31 grudnia 2018 roku organ nadzoru wydał dwa główne zalecenia pokontrolne w obszarze likwidacji szkód i świadczeń oraz jedno zalecenie dotyczące zawierania umów ubezpieczenia krótkoterminowego, z terminem wykonania do 31 stycznia 2019 roku. Zalecenia wykonano w terminie. 27 lutego 2019 roku KNF zwrócił się z prośbą o uzupełnienie wyjaśnień w sprawie wykonania zaleceń. 21 marca 2019 roku PZU przekazał dodatkowe dowody i uszczegółowienie wyjaśnień dotyczące wykonania zaleceń. Ponadto PZU zobowiązał się do przekazywania organowi nadzoru wyników kontroli zaplanowanych w 2019 roku w zakresie likwidacji szkód i zawierania umów krótkoterminowych.

9 kwietnia 2019 roku organ nadzoru zwrócił się z prośbą o przekazanie dodatkowych dowodów dotyczących wykonania zaleceń, m.in. wyników kontroli zaplanowanych na I kwartał 2019 roku. 16 kwietnia 2019 roku PZU przekazał organowi nadzoru dodatkowe dowody dotyczące wykonania zaleceń.

W okresie od 7 do 25 stycznia 2019 roku KNF przeprowadziła kontrolę w zakresie przestrzegania przez PZU Życie obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. 8 kwietnia 2019 roku KNF wydała 5 zaleceń pokontrolnych z terminami realizacji 30 czerwca 2019 roku, 31 grudnia 2019 roku oraz 31 stycznia 2020 roku.

W okresie od 9 stycznia do 8 lutego 2019 r. KNF przeprowadziła wizytę nadzorczą w PZU Życie w zakresie spełnienia wymagań dotyczących systemu zarządzania ryzykiem w zakresie oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia. 2 maja 2019 roku PZU Życie otrzymał pisemne podsumowanie wizyty nadzorczej, w którym organ nadzoru wskazał na naruszenie art. 21 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Do 16 maja 2019 roku PZU Życie przekaże do KNF swoje stanowisko oraz informacje o podjętych działaniach, mających na celu zapewnienie prowadzenia działalności zakładu zgodnie z przepisami prawa.

Zdaniem Zarządu PZU wyniki ww. kontroli nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

24.4 Postępowanie KNF w przedmiocie nałożenia kary na Alior Bank

14 września 2018 roku KNF wszczęła wobec Alior Banku postępowanie w przedmiocie nałożenia na Alior Bank kary pieniężnej na podstawie art. 167 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 167 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Postępowanie jest związane z przeprowadzoną kontrolą KNF w okresie od listopada 2017 roku do maja 2018 roku, która dotyczyła prawidłowości działania Alior Banku i Biura Maklerskiego Banku w zakresie dystrybucji certyfikatów inwestycyjnych funduszy zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. Na dzień podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego KNF nie zakończyła postępowania w przedmiocie nałożenia kary.

24.5 Nabycie Falck CM

13 marca 2019 roku PZU Zdrowie SA zawarł z Falck Danmark A/S przedwstępną umowę nabycia 100% udziałów w Falck CM. Jednocześnie PZU Zdrowie SA, a przez to także PZU, zostaną pośrednimi właścicielami spółki Starówka sp. z o.o., w której Falck CM na moment finalizacji transakcji będzie posiadał 100% udziałów. Realizacja transakcji uzależniona jest od ziszczenia się warunków zawieszających wskazanych w umowie nabycia (przede wszystkim od uzyskania odpowiedniej zgody UOKiK). Zgodnie z intencją stron finalizacja transakcji powinna nastąpić w najwcześniejszym możliwym terminie, jednak nie później niż do 31 sierpnia 2019 roku.

24.6 Przejęcie Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Jaworzno

31 stycznia 2019 roku KNF podjęła decyzję o przejęciu przez Alior Bank Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Jaworzno (SKOK Jaworzno). Zgodnie z decyzją KNF, od 1 lutego 2019 roku Alior Bank objął zarząd majątkiem SKOK Jaworzno, a od 1 kwietnia 2019 roku została przejęta przez Alior Bank.

Kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR)

1. Śródroczny bilans

AKTYWA	31 marca 2019	31 grudnia 2018	31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	323 428	334 945	334 099
- wartość firmy	-	-	-
II. Lokaty	38 633 760	37 570 748	37 137 308
1. Nieruchomości	343 978	347 027	365 369
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	16 440 170	16 056 769	16 271 061
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	16 039 545	15 671 129	15 928 612
3. Inne lokaty finansowe	21 849 612	21 166 952	20 500 878
4. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-
IV. Należności	3 037 979	2 343 246	2 698 639
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 717 704	1 775 294	1 720 868
1.1. Od jednostek podporządkowanych	1 318	1 777	2 169
1.2. Od pozostałych jednostek	1 716 386	1 773 517	1 718 699
2. Należności z tytułu reasekuracji	301 816	264 170	234 308
2.1. Od jednostek podporządkowanych	242 490	176 656	136 162
2.2. Od pozostałych jednostek	59 326	87 514	98 146
3. Inne należności	1 018 459	303 782	743 463
3.1. Należności od budżetu	8 500	3 274	26 206
3.2. Pozostałe należności	1 009 959	300 508	717 256
a) od jednostek podporządkowanych	38 023	46 943	39 373
b) od pozostałych jednostek	971 936	253 565	677 884
V. Inne składniki aktywów	1 518 776	1 344 267	1 108 816
1. Rzeczowe składniki aktywów	114 885	122 732	110 446
2. Środki pieniężne	1 403 891	1 221 535	998 370
3. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	2 516 937	1 973 322	2 539 050
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji	1 483 779	1 326 590	1 464 975
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	1 033 158	646 732	1 074 075
VII. Należne wpłaty na kapitał zakładowy	-	-	-
VIII. Akcje własne	-	-	-
Aktywa, razem	46 030 880	43 566 528	43 817 912

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 10.

Śródroczny bilans (kontynuacja)

PASYWA	31 marca 2019	31 grudnia 2018	31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
I. Kapitał własny	14 668 437	13 924 661	13 790 262
1. Kapitał zakładowy	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy	5 507 577	5 507 572	5 258 695
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	6 106 116	5 599 176	5 765 744
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych	2 731 561	19 682	2 433 874
6. Zysk (strata) netto	236 831	2 711 879	245 597
7. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-	-
II. Zobowiązania podporządkowane	2 257 909	2 278 509	2 257 423
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	23 331 909	22 443 470	22 078 880
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	(1 413 502)	(1 339 666)	(1 103 772)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	(97 572)	(105 532)	(99 401)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto	(99 700)	(107 466)	(100 688)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	2 128	1 934	1 287
VI. Pozostałe rezerwy	589 521	443 726	599 221
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	52 726	42 039	52 545
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	447 125	319 333	460 452
3. Inne rezerwy	89 670	82 354	86 225
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	5 718 661	4 963 058	5 437 887
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	361 992	382 261	377 093
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych	2 684	3 808	2 151
1.2. Wobec pozostałych jednostek	359 308	378 453	374 942
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	282 708	248 600	212 401
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych	43 736	25 837	22 616
2.2. Wobec pozostałych jednostek	238 972	222 763	189 785
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	3 693 526	3 677 344	3 605 046
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	213	125 349	108 592
5. Inne zobowiązania	1 275 857	421 064	994 392
5.1. Zobowiązania wobec budżetu	32 717	85 770	36 379
5.2. Pozostałe zobowiązania	1 243 140	335 294	958 014
a) wobec jednostek podporządkowanych	17 092	35 265	18 152
b) wobec pozostałych jednostek	1 226 048	300 029	939 862
6. Fundusze specjalne	104 365	108 440	140 362
IX. Rozliczenia międzyokresowe	975 517	958 302	857 412
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	915 722	909 084	816 484
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	59 795	49 218	40 928
Pasywa, razem	46 030 880	43 566 528	43 817 912

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 10.

Śródroczny bilans (kontynuacja)

	31 marca 2019	31 grudnia 2018	31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Wartość księgowa	14 668 437	13 924 661	13 790 262
Liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	16,99	16,13	15,97
Rozwodniona liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	16,99	16,13	15,97

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 10.

2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych

Pozycje pozabilansowe	31 marca 2019	31 grudnia 2018	31 marca 2018
1. Należności warunkowe, w tym:	3 956 832	4 489 902	3 607 136
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	3 040	3 042	8 071
1.2. Pozostałe ¹⁾	3 953 792	4 486 860	3 599 064
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	4 637 150	4 620 124	4 479 348
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	3 698 447	3 685 634	3 618 007
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	-	-
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	109 557	109 782	115 923
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-	-
Pozycje pozabilansowe, razem	8 703 539	9 219 808	8 202 407

¹⁾ Pozycja obejmuje głównie: zabezpieczenia otrzymane w formie przewłaszczenia majątku dłużnika, hipoteki na majątku dłużnika, inne należności warunkowe itp.

3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018
I. Składki (1-2-3+4)	2 990 025	2 903 926
1. Składki przypisane brutto	3 728 963	3 769 269
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	64 101	40 354
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygaste brutto	613 746	752 947
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(61 091)	(72 042)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	61 926	63 193
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	55 718	54 906
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 871 713	1 780 976
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 723 564	1 698 955
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 743 750	1 771 567
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	20 186	72 611
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	148 149	82 021
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	282 881	98 124
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	134 732	16 103
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	63	446
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	755 619	717 069
1. Koszty akwizycji, w tym:	601 030	577 875
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(157 189)	(179 138)
2. Koszty administracyjne	165 159	145 151
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	10 570	5 957
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	122 280	128 270
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	357 994	395 264

4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	357 994	395 264
II. Przychody z lokat	161 086	198 759
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 478	1 664
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	4 505	1 811
2.1. Z udziałów lub akcji	1 215	-
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	3 183	1 793
2.3. Z pozostałych lokat	107	18
3. Przychody z innych lokat finansowych	82 352	107 575
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	2 742	2 487
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	68 256	89 144
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	1 759	2 581
3.4. Z pozostałych lokat	9 595	13 363
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	-	795
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	72 751	86 914
III. Niezrealizowane zyski z lokat	126 218	120 921
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej	61 398	76 756
1. Koszty utrzymania nieruchomości	976	788
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	10 959	9 376
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	-	2 703
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	49 463	63 889
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	96 828	123 374
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	61 926	63 193
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	63 558	59 765
IX. Pozostałe koszty operacyjne	165 533	179 821
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	323 171	331 565
XI. Zyski nadzwyczajne	-	-
XII. Straty nadzwyczajne	-	-
XIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	870	(7 006)
XIV. Zysk (strata) brutto	324 041	324 559
XV. Podatek dochodowy	87 210	78 962
a) część bieżąca	(7 765)	(42 695)
b) część odroczone	94 975	121 657
XVI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
XVII. Zysk (strata) netto	236 831	245 597

	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
Zysk (strata) netto (zannualizowany) ²⁾	960 481	996 032
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł) ²⁾	0,27	0,28
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł) ²⁾	0,27	0,28

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 10.

²⁾ Wyliczenie uwzględniające liczbę dni kalendarzowych w okresie.

5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 grudnia 2018	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	13 924 661	13 583 288	13 583 288
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów - wynik korekt danych porównywalnych przeprowadzonych przez Alior Bank	-	(22 811)	(22 811)
c) wynik ostatecznego rozliczenia nabycia Pekao	-	(116)	(116)
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	13 924 661	13 560 361	13 560 361
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy na początek okresu	5 507 572	5 258 449	5 258 449
2.1. Zmiany kapitału zapasowego	5	249 123	246
a) zwiększenia (z tytułu):	5	249 123	246
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo wartość)	-	248 671	-
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem sprzedaży i likwidacji środków trwałych	5	452	246
b) zmniejszenia	-	-	-
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	5 507 577	5 507 572	5 258 695
3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	5 599 176	5 824 295	5 824 295
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
- korekty błędów - wynik korekt danych porównywalnych przeprowadzonych przez Alior Bank	-	(42 493)	(42 493)
- wynik ostatecznego rozliczenia nabycia Pekao	-	(116)	(116)
3.a. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	5 599 176	5 781 686	5 781 686

Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 grudnia 2018	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
3.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	506 940	(182 510)	(15 943)
a) zwiększenia (z tytułu):	583 312	397 654	226 266
- wycena lokat finansowych	583 312	392 436	222 809
- przeniesienia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości lokat dostępnych do sprzedaży	-	4 517	3 457
- pozostałe zwiększenia, w tym rozwiązania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości nieruchomości	-	701	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	76 372	580 164	242 209
- wycena lokat finansowych	76 367	578 474	241 963
- zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	-	1 238	-
- zbycia środków trwałych	5	452	246
- pozostałe zmniejszenia, w tym utworzenia odpisów z tytułu trwałej utraty wartości nieruchomości	-	-	-
3.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	6 106 116	5 599 176	5 765 744
4. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	-
4.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	2 731 561	2 433 874	2 433 874
5.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	2 731 561	2 433 874	2 433 874
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów - wynik korekt danych porównywalnych przeprowadzonych przez Alior Bank	-	5 473	5 473
c) wynik ostatecznego rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank	-	19 682	19 682
5.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	2 731 561	2 459 029	2 459 029
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	2 433 874	-
- przeniesienia na kapitał zapasowy	-	248 671	-
- wypłata dywidendy	-	2 158 807	-
- pokrycie strat z lat ubiegłych wynikających z ostatecznego rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank	-	19 682	-
- przeniesienia/odpisy ZFŚS	-	6 714	-
5.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	2 731 561	25 155	2 459 029
5.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	25 155	25 155
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
5.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	25 155	25 155
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	19 682	-
5.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	5 473	25 155
5.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	2 731 561	19 682	2 433 874

Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 grudnia 2018	1 stycznia - 31 marca 2018 (przekształcone) ¹⁾
6. Wynik netto	236 831	2 711 879	245 597
a) zysk netto	236 831	2 711 879	245 597
b) strata netto	-	-	-
c) odpisy z zysku	-	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	14 668 437	13 924 661	13 790 262

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2018 roku zaprezentowano w punkcie 10.

6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 grudnia 2018	1 stycznia - 31 marca 2018
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wpływy	3 650 232	14 614 281	3 815 925
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	3 438 855	13 375 604	3 539 648
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	3 398 459	13 217 838	3 505 608
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	31 428	133 370	26 029
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	8 968	24 396	8 010
2. Wpływy z reasekuracji biernej	64 397	373 382	74 582
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	38 445	267 134	59 019
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	23 656	102 197	15 563
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	2 296	4 051	-
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	146 980	865 295	201 694
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	74 112	287 012	76 837
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	1 554	1 971	248
3.3. Pozostałe wpływy	71 314	576 312	124 609
II. Wydatki	3 100 597	12 703 438	3 142 692
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	2 648 626	10 511 228	2 553 576
1.1. Zwroty składek brutto	75 807	319 061	64 840
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 594 058	6 398 673	1 538 958
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	444 742	1 632 359	409 763
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	340 402	1 394 992	342 405
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	76 273	317 272	61 980
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	81 509	303 887	102 379
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	35 835	144 984	33 252
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	157 421	510 675	149 703
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	157 345	510 405	149 590
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	76	270	114
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	294 550	1 681 535	439 413
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	39 017	209 452	156 517
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	30 518	101 232	30 072
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	225 015	1 370 851	252 825
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	549 635	1 910 843	673 232

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 grudnia 2018	1 stycznia - 31 marca 2018
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy	59 563 267	148 405 819	37 791 368
1. Zbycie nieruchomości	-	22 531	2 820
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	-	-	-
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	49 839	33 714	-
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	-	-	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	4 267 470	11 602 126	2 769 324
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	37 896 282	47 212 285	11 297 435
7. Realizacja pozostałych lokat	17 290 860	87 246 107	23 672 757
8. Wpływy z nieruchomości	1 798	7 280	2 021
9. Odsetki otrzymane	50 990	538 995	40 457
10. Dywidendy otrzymane	165	1 725 346	-
11. Pozostałe wpływy z lokat	5 863	17 435	6 554
II. Wydatki	59 763 030	147 944 100	38 407 801
1. Nabycie nieruchomości	290	3 922	737
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	26	5 368	45
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	68 567	493 714	10 062
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	-	23 385	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	4 490 915	12 511 549	4 002 815
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	38 809 338	47 453 136	10 752 227
7. Nabycie pozostałych lokat	16 365 290	87 374 494	23 619 319
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	17 559	51 308	17 534
9. Pozostałe wydatki na lokaty	11 045	27 224	5 062
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	(199 763)	461 719	(616 433)

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2019	1 stycznia - 31 grudnia 2018	1 stycznia - 31 marca 2018
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	17 415 158	58 419 387	19 436 266
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	17 415 158	58 419 387	19 436 266
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-	-
II. Wydatki	17 582 733	60 596 260	19 483 700
1. Dywidendy	-	2 158 807	-
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	17 542 127	58 297 524	19 436 300
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	40 606	139 929	47 400
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(167 575)	(2 176 873)	(47 434)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	182 297	195 689	9 365
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	182 356	239 383	16 218
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	59	43 694	6 853
F. Środki pieniężne na początek okresu	1 221 535	982 152	982 152
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-E), w tym:	1 403 891	1 221 535	998 370
- o ograniczonej możliwości dysponowania	43 004	43 155	69 184

7. Wprowadzenie

Niniejsza kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU została sporządzona zgodnie z PSR z przyczyn opisanych w części Wstęp, w której przedstawiono również definicję PSR.

8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2018 rok.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2019 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

10. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowaną kwartalną informacją finansową a danymi zaprezentowanymi w śródrocznym raporcie okresowym

Dane finansowe prezentowane w kwartalnej jednostkowej informacji finansowej za okres 3 miesięcy od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku w porównaniu do informacji finansowej za okres 3 miesięcy 2018 rok uległy następującym zmianom.

W Banku Pekao oraz Alior Bank wprowadzono zmiany danych porównywalnych do sprawozdań finansowych wynikające z ponownego przeliczenia wyceny instrumentów finansowych wg MSSF 9 wynikające z ostatecznie przyjętej na dzień 31 grudnia 2018 roku metodyki wyceny. Ponadto w wyniku ostatecznego rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank, a także wprowadzenia odpowiednich korekt do danych finansowych Alior Banku w celu ich uspołnienienia do zasad rachunkowości stosowanych przez PZU przeprowadzono korektę wartości spółki Alior Bank. Efekt wpływu tych zmian na dane porównywalne w kwartalnej jednostkowej informacji finansowej zaprezentowano poniżej.

Śródroczny bilans	31 marca 2018 <i>(historyczne)</i>	Korekta	31 marca 2018 <i>(przekształcone)</i>
Aktywa II.2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	16 028 865	(100 253)	15 928 612
Pasywa I. 3 Kapitał z aktualizacji wyceny	5 873 192	(107 448)	5 765 744
Pasywa I. 5 Zysk (strata) z lat ubiegłych	2 414 192	19 682	2 433 874
Pasywa I. 6 Zysk (strata) netto	258 084	(12 487)	245 597

Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2018 <i>(historyczne)</i>	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2018 <i>(przekształcone)</i>
XIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	5 481	(12 487)	(7 006)
XVII. Zysk (strata) netto	258 084	(12 487)	245 597

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
Paweł Surówka	Prezes Zarządu PZU (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU (podpis)
Marcin Eckert	Członek Zarządu PZU (podpis)
Roger Hodgkiss	Członek Zarządu PZU (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU (podpis)
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU (podpis)

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Katarzyna Łubkowska	Dyrektor Biura Rachunkowości (podpis)
---------------------	---------------------------------	-------------------

Warszawa, 14 maja 2019 roku